

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

Արդշինբանկ

ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ

Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՀՀ, ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1,
հեռ. (+374 12) 22 22 22, ֆաքս(+374 10) 59 05 82

Էլ. փոստ՝ ashb@ardshinbank.am

Կայք՝ www.ardshinbank.am

Թողարկող՝
Տեղաբաշխող՝

Արժեթղթերի տեսակը՝

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային
պարտատոմս

Արժեթղթի ձևը՝

Արժեթղթերի քանակը՝

ոչ փաստաթղթային

ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից
պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող
ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր
առաջ

Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝

ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից
պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող
ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր
առաջ

Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝

30,000,000 ԱՄՆ դոլար, 30,000,000 եվրո,
30,000,000,000 ՀՀ դրամ

Արժեկտրոնը՝

ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից
պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող
ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր
առաջ

Շրջանառության ժամկետը՝

ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից
պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող
ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր
առաջ

**ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 6

1.1 Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ 6

1.2 Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր 10

1.3 Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ 15

1.4 Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն 16

1.5 Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն 17

1.6 Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները 18

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը 20

1.8 Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ 21

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 23

2.1 Ռիսկային գործոններ 23

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն 25

2.3 Տեղեկատվություն «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ 26

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները 40

2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը 49

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն 50

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 52

3.1 Անկախ աուդիտորները 52

3.2 Ռիսկային գործոններ 52

3.3 Տեղեկատվություն բանկի մասին 63

3.4 Բիզնեսի նկարագիրը	71
3.5 Բանկի կառուցվածքը.....	77
3.6 Զարգացման վերջին միտումները.....	78
3.7 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները.....	78
3.8 Հսկող անձինք	93
3.9 Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	94
3.10 Էական պայմանագրերը.....	95
3.11 Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	95
3.12 Այլ տեղեկատվություն	96
Հավելվածներ	97
Հավելված 1 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք.....	97
Հավելված 2 Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր.....	98
Հավելված 3 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար).....	99
Հավելված 4 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար)	101
Հավելված 5 Թողարկման վերջնական պայմաններ.....	103
Հավելված 6 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ.....	108

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Կարեն Սաֆարյան անուն ազգանուն	Խորհրդի նախագահ պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Տիգրան Սարգսյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արամ Անդրեասյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Գարեգին Թոսունյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Ալեքսանդր Ֆոն Գլայխ անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Վաչե Գաբրիելյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահ պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Դավիթ Սարգսյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Արթուր Գյուլագյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ Բանկինգի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝			
Կարեն Սաֆարյան անուն ազգանուն	Խորհրդի նախագահ պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
Տիգրան Սարգսյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արամ Անդրեասյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Գարեգին Թոսունյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Ալեքսանդր Ֆոն Գլայխ անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	 ստորագրություն	21.11.2023 ամսաթիվ
Վաչե Գաբրիելյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահ պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
Դավիթ Սարգսյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
Արթուր Գյուլագյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ բանկինգի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝			
<u>Կարեն Սաֆարյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի նախագահ</u> պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Տիգրան Սարգսյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ</u> պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Արամ Անդրեասյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ</u> պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Գարեգին Թոսունյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ</u> պաշտոն	 ստորագրություն	21.11.2023 ամսաթիվ
<u>Ալեքսանդր Ֆոն Գլայխ</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ</u> պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Վաչե Գաբրիելյան</u> անուն ազգանուն	<u>Խորհրդի անդամ</u> պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Արտակ Անանյան</u> անուն ազգանուն	<u>Վարչության նախագահ</u> պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Դավիթ Սարգսյան</u> անուն ազգանուն	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն</u> պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ
<u>Արթուր Գյուլագյան</u> անուն ազգանուն	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ բանկինգի տնօրեն</u> պաշտոն	 ստորագրություն	ամսաթիվ

Արմեն Գասպարյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Հարություն Իսպիրյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Թվայնացման և տաղանդների կառավարման գծով տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Արտակ Խաչատրյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Արթուր Հակոբյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, ՓՄՁ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Լուսինե Ներսիսյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման տնօրեն պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
Հովհաննես Մկրտիչյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ
<p>Ստորագրությունները վավերացնում են՝</p> Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահ պաշտոն	 ստորագրություն	27.11.2023 ամսաթիվ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել ծրագրային ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ <http://www.ardshinbank.am>:

1.1 Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1.1 Թողարկողի տվյալները և կապի միջոցները՝

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդյունաբերաշինարարական բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество «Промышленно-строительный банк»
անգլերեն՝ “Industrial Construction Bank” closed joint stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ
ռուսերեն՝ ЗАО «Ардшинбанк»
անգլերեն՝ “Ardshinbank” CJSC

Բանկի հիմնադրման երկրին է՝

Հայաստանի Հանրապետություն

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝

Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան

0015, ՀՀ

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 83

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան 0015, ՀՀ

Կապի միջոցները՝
Հեռ.՝ (+37412) 22 22 22
Ֆաքս.՝ (+37410) 59 05 82
Էլ. Փոստ՝ ashb@ardshinbank.am
Կայք՝ www.ardshinbank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նաև՝ Թողարկող կամ Բանկ) Ֆոնդային գործառնությունների ուղղության որևէ աշխատակցի հետ (+37410) 59 04 92 հեռախոսահամարով:

1.1.2 Բանկի համառոտ պատմությունը՝

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկինում՝ «Արդշինինվեսթբանկ» ՓԲԸ) ստեղծվել է 2002թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում (ՀՀ ԿԲ) 2003թ.-ի փետրվարի 25-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է 0394: Նույն թվականի փետրվարի 27-ին Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 83 լիցենզիան:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ:

Ստորև ներկայացված է համառոտ պատմական ակնարկ Բանկի զարգացման ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

- ✓ 2003թ. ձեռք է բերել 80 տարվա պատմություն ունեցող և տնտեսության ճյուղերի վարկավորման ուղղությամբ մասնագիտացած «Արդշինբանկ» ԲԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների զգալի մասը և մասնաճյուղային ցանցը (24 մասնաճյուղ):
- ✓ 2003թ. նոյեմբերին ձեռք է բերել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բիզնեսի հիմնական մասն իր ենթակառուցվածքների հետ միասին (35 մասնաճյուղ):
- ✓ 2014 թվականին «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի:
- ✓ 2017 թվականի հունվարի 13-ին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ և «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ վերակազմակերպում՝ «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն միացնելու միջոցով, որի արդյունքում «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը՝ նաև որպես «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ:

1.1.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալը՝

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.09.2023թ.-ի դրությամբ կազմում է 52,227,200,000 (հիսուներկու միլիարդ երկու հարյուր քսանյոթ միլիոն երկու հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 502 272 (հինգ հարյուր երկու հազար երկու հարյուր յոթանասուներկու) հատ սովորական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, և 20 000 (քսան հազար) հատ A դասի փոփոխական շահութաբաժնով փոխարկելի արտոնյալ բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: 2019 թվականի փետրվարի 13-ին կատարվել է Բանկի կանոնադրական կապիտալի համալրում 2,000,000,000.00 (երկու միլիարդ) ՀՀ դրամի չափով՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի տեսքով:

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերն են՝

✓ «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ – 98.67303%

1.1.4 Բանկի մասնաճյուղերը՝

Ներկայումս բանկն ունի թվով 64 մասնաճյուղ և մեկ ներկայացուցչություն Փարիզում, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3-ի 3.1.5 կետում:

1.1.5 Բանկի խմբի կառուցվածքը՝

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն, վերջինս մասնակցություն ունի նաև հետևյալ ընկերություններում: «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ - հանդիսանում է «Պրեմիում Պլազա» ՓԲԸ բաժնետեր, «Արինս Մենեջմենթ» ՍՊԸ մասնակից, «ՄԲՑ» ՓԲԸ բաժնետեր, «Արմենիա Ինշուրանս» ՍՊԸ մասնակից, «Փրայմ Գրուպ» ՍՊԸ մասնակից, «Կապիտալ ՎԻՊ» ՍՊԸ մասնակից, «Հիմնայուն 42000» ՍՊԸ մասնակից, «Քարիատ Մեքենա» ՓԲԸ բաժնետեր, «Արդշին Դեվելոպմենթ» ՍՊԸ մասնակից, «Արմավ-1» ՍՊԸ մասնակից,

1.1.6 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը՝

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 1-ում:

1.1.7 Բիզնեսի նկարագիրը՝

Բանկի հիմնական գործունեությունը ավանդների ընդունումն է և վարկավորումը, բանկային հաշիվների բացումն ու սպասարկումը, տեղական և միջազգային վճարային համակարգերի վճարային քարտերի տրամադրումը և սպասարկումը, վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումը, այդ թվում՝ ներհանրապետական և միջազգային (ներառյալ՝ արագ փոխանցումների համակարգերով) փոխանցումների իրականացումը, այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն ինչպես ֆիզիկական,

այնպես էլ իրավաբանական անձանց: Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկությունները մատչելի են Բանկի ինտերնետային կայքում:

1.1.8 Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը

Ստորև ներկայացվում է Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	31/09/2023 աուդիտ չանցած	31/12/2022	31/12/2021	31/12/2020	31/12/2019
Ակտիվներ, այդ թվում՝	1,479,895,580	1,557,785,948	1,010,410,802	917,050,276	721,137,990
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	1,160,182,581	1,205,073,097	783,113,585	737,778,008	605,958,690
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ	590,847,515	531,423,825	574,313,994	589,146,394	467,390,649
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխադրվածություններ և ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	105,635,451	155,385,653	33,587,122	34,131,642	37,270,964
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	172,457,723	134,896,272	16,152,828	19,014,858	25,413,398
Ռեպո համաձայնագրեր	13,720,623	10,741,404	12,036,713	18,549,911	23,422,767
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	27,997,000	27,506,158	30,067,129	19,039,727	13,190,936
Այլ եկամտաբեր ակտիվներ	249,524,269	345,119,785	116,955,799	57,895,476	39,269,976
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	78%	77%	78%	80%	84%

1.2 Բանկին և պարտավորումներին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր

Ռիսկերի ճիշտ կանխատեսումը, գնահատումն ու կառավարումը ցանկացած ձեռնարկատիրական գործունեության հաջողության գրավականն է:

Բանկին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազգագրի Բաժին 3-ի երկրորդ կետում:

Բանկերն առնչվում են տնտեսության մեջ գոյություն ունեցող գրեթե բոլոր ռիսկերի հետ:

Բանկի գործունեության ընթացքում հատկապես կարևորվում են հետևյալ ռիսկերի կառավարումը:

Վարկային ռիսկ – Բանկի մոտ վարկային ռիսկը ծագում է վարկային գործունեության, միջբանկային գործառնությունների, ռեպո գործարքների, ինչպես նաև երրորդ անձանց ակրեդիտիվների կամ բանկային երաշխիքների տրամադրման արդյունքում: Արդշինբանկի վարկային ռիսկի բեռը հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի գծով ամբողջովին կենտրոնացած է Հայաստանում:

Իրացվելիության ռիսկ - Իրացվելիության ռիսկը՝ պարտավորությունների կատարման համար բավարար ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ այդ միջոցների ձեռքբերման բարձր արժեքի ռիսկն է: Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է նաև ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությամբ, ինչի հետևանքով ֆինանսական հաստատությունը հնարավորություն չի ունենում ժամանակին և ողջամիտ գնով իրացնել իր դիրքերը՝ պարտավորությունները կատարելու նպատակով:

Գործառնական ռիսկ - ներքին գործընթացների ձախողման և անհամապատասխանության, մարդկային գործոնի, համակարգերի խափանման կամ արտաքին իրադարձությունների արդյունքում հնարավոր կորուստների ռիսկն է: Արդշինբանկը ենթարկվում է գործառնական ռիսկի մի քանի տեսակների, ինչպիսիք են աշխատակիցների կողմից չարտոնված գործարքների կատարումը կամ գործառնական, վարչարարական կամ հաշվառման սխալների թույլ տալը, որոնք կարող են առաջանալ համակարգչային կամ հեռահաղորդակցման համակարգերից բխող բացթողումներից, ինչպես նաև Արդշինբանկի միջոցով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկը:

Տեղեկարվական տեխնոլոգիաների ռիսկը- կապված է Բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկերի զսպմանը և չեզոքացմանն ուղղված միջոցառումների հետ, որոնք ներառում են տեղեկատվության գաղտնիության, անընդհատության և ամբողջականության պահպանման նպատակով իրականացվող աշխատանքներ, տեղեկատվության կրկնօրինակում և պահուստավորում, պահուստավորման լրացուցիչ անվտանգություն:

Շուկայական ռիսկ – առաջանում է շուկայական գների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների, վարկային ռիսկի մարժաների և արժեթղթերի գների տատանումների հետևանքով և կարող է ազդեցություն ունենալ Բանկի ընդհանուր եկամտի կամ պորտֆելների արժեքի վրա: Արդշինբանկի շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և արտարժույթային ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - ծագում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխություններից, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների արժեքի վրա: Այս ռիսկը կարող է առաջանալ ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությունից, ինչպես նաև այդ ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատման առանձնահատկություններից:

Գնային ռիսկ - կապված է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների՝ գնային ռիսկ պարունակող գործիքների գնային փոփոխության և դրանց հետևանքով Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցության հետ: Բանկն այս ռիսկը զսպելու համար կառավարում է ռիսկի ենթակա ակտիվների/պարտավորությունների ծավալային և որակական փոփոխականները, ինչպես նաև կիրառում է ռիսկերի զսպման այլ գործիքներ:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխություն ռիսկ – կապված է օրենսդրական դաշտի փոփոխության արդյունքում թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցության հետ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող

հատվածում: Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները, ներառյալ բանկերի նկատմամբ կրառվող տնտեսական նորմատիվների հնարավոր խստացումները, կարող են իրենց ազդեցությունը ունենալ թողարկողի շահութաբերությա վրա:

Համբավի ռիսկ - Բանկի վստահության պահպանման և մասնակիցների, վարկառուների, ներդրողների և այլ հաճախորդների, ինչպես նաև այլ հետաքրքրված անձանց հետ փոխհարաբերություններում հեղինակության նվազման հետևանքով կորուստների առաջացման ռիսկն է:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ - օրենքների, կանոնակարգերի, համաձայնագրերի, ներքին կանոնների խախտման կամ դրանց անհամապատասխանության արդյունքում կորուստ կրելու հավանականությունն է:

Արտարժույթային ռիսկ - Հաշվի առնելով Հայաստանի տնտեսության դոլարիզացայի մակարդակը՝ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գերակշիռ մասն արտահայտված է ԱՄՆ դոլարով, ինչի հետևանքով Արդշինբանկը ենթարկվում է արտարժույթային ռիսկի, երբ արտարժույթի փոխարժեքների տատանումները ազդում են վերջինիս ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի վրա:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ- Աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որն իր հերթին կարող է մեծացնել չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը, ավելացնել պահուստավորման ծախսերը ու իջեցնել Բանկի շահութաբերությունը:

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 2-ի առաջին կետում:

Ինչպես ցանկացած ներդրում, այնպես էլ պարտատոմսերում իրականացվող ներդրումն իր մեջ պարունակում է որոշակի ռիսկային գործոններ: Ներդրողը, հաշվի առնելով

Ազդագրում ներկայացված ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ծանոթանալով այլ տեղեկատվություններին, պետք է որոշում կայացնի՝ կատարել ներդրում, թե՛ ոչ:

Իրացվելիության ռիսկ - շուկայում առկա իրավիճակից կախված, երկրորդային շուկայում պարտատոմսերն իրացնելու հետ կապված ռիսկերը հնարավոր են: Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը ձեռնարկելու է համապատասխան միջոցներ՝ այդ թվում շուկա ստեղծողի հետ պայմանագրի կնքում:

Արդարժության ռիսկ - արժույթային փոխարժեքների տատանումները կարող են բացասական հետևանքներ ունենալ ներդրողների՝ պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների վրա: Այդ աղեցությունը կախված է ներդրողի՝ ստացված եկամուտները հետագայում ՀՀ դրամի կամ այլ արժույթների վերածելու հանգամանքներից:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - տոկոսադրույքների մակարդակի տատանումները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գների վրա, մասնավորապես տոկոսադրույքների բարձրացման դեպքում նվազում են պարտատոմսերի գները, որոնց արդյունքում ներդրողը կարող է ստանալ ավելի քիչ եկամուտ, քան նախատեսված էր: Սակայն, այս ռիսկը նշանակալի է, երբ ներդրողը վաճառում է պարտատոմսը մինչև մարման ժամկետը:

Վերաներդրման ռիսկ - կարող է ի հայտ գալ այն դեպքերում, երբ ֆինանսական ակտիվից ստացված դրամական հոսքերը (օր.՝ արժեկտրոն) վերաներդրվում են ավելի ցածր եկամտաբերությամբ: Ձեռքբերման պահին սահմանված մինչև մարում եկամտաբերությունը ենթադրում է, որ ներդրողը ստացված եկամուտները վերաներդրում է նույն եկամտաբերությամբ գործիքներում: Նշված ռիսկը կարող է ոչ էական համարվել ներդրման կարճաժամկետ հորիզոն ունեցող ներդրողների համար:

Ինֆլյացիոն ռիսկ - պայմանավորված է ներդրումների ապագա իրական արժեքի անորոշության հետ՝ կախված ինֆլյացիայի մակարդակի փոփոխությունից: Մասնավորապես, ներդրողների կողմից ստացված եկամուտները գնողունակության անկման հետևանքով կարող են ավելի ցածր իրական արժեք ունենալ:

Վարկային/ դեֆոլտի ռիսկ - ցանկացած ներդրող կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս իր վրա է վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը: Այն իրենից ներկայացնում է հավանականություն, որ բացասական զարգացումների արդյունքում թողարկողը չի կարողանա ժամանակին ամբողջությամբ վճարել արժեկտրոնների վճարումներն և (կամ) մայր գումարները:

1.3 Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի, Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հեռանկարային զարգացման ծրագրի», ինչը հնարավորություն է տալիս օպերատիվ կերպով արձագանքել շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազագույնի հասցնել մի շարք ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

30.09.2023 թվականի արդյունքներով տարեվերջի համեմատ Բանկի ակտիվները նվազել են 5.0%-ով՝ կազմելով 1,479.9 մլրդ ՀՀ դրամ, պարտավորությունները՝ 8.4%-ով՝ կազմելով 1,293.8 մլրդ դրամ, համախառն վարկային ներդրումներն աճել են 11.2%-ով՝ կազմելով 612.9 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց վարկային պորտֆելն աճել է 7.6%-ով՝ կազմելով 312.3 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց պորտֆելը՝ 15.2%-ով՝ կազմելով 300.6 մլրդ դրամ:

Հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, թույլ և ուժեղ կողմերը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկը 2023 թվականին իր առջև դրել է հետևյալ հիմնական նպատակները.

- ✓ Բանկի ներգրավման քաղաքականությունն ուղղված է լինելու ֆիզիկական և իրավաբանական անձ հաճախորդներից ներգրավման ավելացմանը, ներգրավման կառուցվածքի փոփոխությանը ի օգուտ ցպահանջ միջոցների:

- ✓ Շարունակվելու է համագործակցությունը միջազգային ֆինանսավորող կազմակերպությունների հետ, այդ թվում ՓՄՁ նախագծերով:
- ✓ Շարունակվելու է պորտֆելի դիվերսիֆիկացիայի քաղաքականությունն ի օգուտ առավել բարձր եկամտաբերություն ունեցող մանրածախ և ՄՓՄՁ վարկերի:

Բանկը շարունակելու է իրագործել իր առջև դրված խնդիրները, որոնք ուղղված են կորպորատիվ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի պահպանմանը և մանրածախ և ՄՓՄՁ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի բարելավմանը: Բանկը կշարունակի նպաստել Հայաստանի ֆինանսական շուկաներում բանկային ծառայությունների որակի բարձրացմանն ու դրանց նկատմամբ հաճախորդների վստահության ամրապնդմանը:

2023 թվականին աշխարհաքաղաքական և ներքաղաքային իրավիճակի փոփոխությամբ պայմանավորված «Հեռանկարային զարգացման ծրագրով» ամրագրված հիմնական նպատակներում առաջիկայում հնարավոր են փոփոխություններ:

2023 թվականի ընթացքում՝ մինչև սույն ծրագրային ազդագրի ներկայացման օրը՝ 28.11.2023թ., Բանկի հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների և գործունեության էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել, և Բանկը միտված է պահպանել հիմնական ցուցանիշների շարունակական աճը:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր առկա չեն, բացակայում և չեն սպասվում կազմակերպական փոփոխություններ:

1.4 Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն

2016-2022 թթ. Բանկի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ կողմից.

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ. + 374 (10) 595 999, ֆաքս + 374 (10) 595 999, www.kpmg.am:

2023թ.-ի Բանկի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացնելու է «Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ կողմից.

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող., 2 շենք, 7-րդ հարկ («Կամար» բիզնես-կենտրոն), հեռ. +374-60-507777, <http://www.ey.com/en.am> :

1.5 Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ Բանկի բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովը
- ✓ Բանկի Խորհուրդը
- ✓ Բանկի կոլեգիալ գործադիր մարմինը՝ Վարչությունը
- ✓ Բանկի միանձնյա գործադիր մարմինը՝ Վարչության նախագահը:

1.5.1 Բանկի բաժնետերերը

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերը ներկայացված են ստորև.

	<i>Անվանում</i>	<i>Բաժնեմաս</i>
1	«Արինս Գրուպ» ՍՊԸ	98.67303%

1.5.2 Բանկի Խորհուրդը

Բանկի Խորհուրդը բաղկացած է 6 անդամներից՝ նախագահ և հինգ անդամ:

	<i>Անուն, ազգանուն</i>	<i>Պաշտոն</i>	<i>Փորձառություն</i>
1	Կարեն Սաֆարյան	Խորհրդի նախագահ	ավելի քան 28 տարի
2	Տիգրան Սարգսյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 36 տարի
3.	Արամ Անդրեասյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 43 տարի

4	Գարեգին Թոսունյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 25 տարի
5	Վաչե Գաբրիելյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 23 տարի
6	Ալեքսանդր Ֆոն Գլայխ	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 27 տարի

1.5.3 Բանկի վարչությունը

Բանկի վարչությունը կազմված է 9 անդամներից.

	<i>Անուն, ազգանուն</i>	<i>Պաշտոն</i>	<i>Փորձառություն</i>
1	Արտակ Անանյան	Վարչության նախագահ	ավելի քան 25 տարի
2	Դավիթ Սարգսյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 25 տարի
3	Արթուր Գյուլագյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ բանկինգի տնօրեն	ավելի քան 20 տարի
4	Արմեն Գասպարյան	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 15 տարի
5	Հարություն Իսախրյան	Վարչության անդամ, Թվայնացման և տաղանդների կառավարման գծով տնօրեն	ավելի քան 20 տարի
6	Արտակ Խաչատրյան	Վարչության անդամ, Մանրաձախ բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 27 տարի
7	Արթուր Հակոբյան	Վարչության անդամ, ՓՄՁ բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 26 տարի
8	Լուսինե Ներսիսյան	Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման տնօրեն	ավելի քան 25 տարի
9	Հովհաննես Մկրտիչյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ	ավելի քան 28 տարի

Բանկի աշխատակիցների թիվը 30.06.2023թ. դրությամբ կազմում է 1615:

1.6 Բանկի պարտավորումների հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով/ԱՄՆ դոլարով/Եվրոյով: Դրամային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժույթային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների արժույթը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համպատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 30,000,000 (երեսուն միլիոն) եվրո և 30,000,000,000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջինժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

1.7 Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է Բանկի Գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ: Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am:

Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազդագրի Բաժին 2-րդ բաժնում:

1.8 Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ.

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2023	2022	2021
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	56,952,375	62,213,114	13,653,951
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	165,170,834	122,816,235	93,479,470
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)%	46.1%	50.7	14.6
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	56,952,375	62,213,114	13,653,951
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	1,502,554,365	1,284,098,375	963,730,539
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)%	5.07%	4.84	1.42
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	56,952,375	62,213,114	13,653,951
Գործառնական եկամուտ	86,719,753	125,978,148	41,652,990
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) %	65.67%	49.4	32.8
Գործառնական եկամուտ	86,719,753	39,641,746	41,652,990
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	1,502,554,365	1,284,098,375	963,730,539
Ակտիվների օգտագործման գործակից % (AU)	5.8%	3.1	4.3
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	1,502,554,365	1,284,098,375	963,730,539
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	165,170,834	122,816,235	93,479,470
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	9.1	10.5	10.3
Զուտ տոկոսային եկամուտ	48,111,317	41,592,072	29,244,301
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	1,170,934,989	994,093,341	760,445,797
Զուտ տոկոսային մարժա %(NIM)	5.49%	4.2	3.9
Տոկոսային եկամուտ	79,827,867	86,018,754	74,657,761
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	1,170,934,989	994,093,341	760,445,797
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	9.11%	8.7	9.8
Տոկոսային ծախսեր	31,716,550	44,426,682	44,907,438
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	1,279,004,029	1,389,923,791	903,784,103
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են ծախսեր,	3.32%	3.2	5.0
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	56,952,375	62,213,114	13,653,951
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	502,272	502,272	502,272
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	113.4	123.9	27.2
ՍՊՐԵԴ,%	5.8	5.5	4.8

1.9 Ամփոփ ֆինանսական գործակիցներ.

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 2-ում:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՂԻՆ

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԸ ՊԵՏՔ Է ԴԻՏՎԻ ՈՐՊԵՍ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ:

ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐՈՒՄ ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՆԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԴՐՈՂԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՊԵՏՔ Է ՀԻՄՆՎԱԾ ԼԻՆԻ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՎՐԱ:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁՆ ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹՈՒՄ ՊԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ (ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՄԱՍՈՎ) ԿՐՈՒՄ Է ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԵԹԵ ԱՅՆ ՈՉ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՊԱԿՈՂՄՆՈՐՈՇԻՉ Է ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ՄՅՈՒՍ ՄԱՍԵՐԻ ՀԵՏ ԴԻՏԱՐԿԵԼՈՒ ԴԵՊՔՈՒՄ:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1 Ռիսկային գործոններ

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ որոշակի ռիսկային գործոններ ի հայտ գալու դեպքում, որոնք բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների, համբավի, մրցակցային դիրքի վրա, ուղղակիորեն կանդրադառնան նաև պարտատոմսերի գրավչության, գնի և իրացվելիության վրա՝ արդյունքում ներդրողը ստիպված կլինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան դրանց համար վճարել էր:

Շուկայական ռիսկ. Երկրորդային շուկայում Թողարկողի պարտատոմսերի գինը և դրանց նկատմամբ պահանջարկը կարող են (կարճաժամկետ կամ երկարաժամկետ հատվածում) նվազել ներքին և միջազգային տնտեսություններում տնտեսական ցուցանիշների փոփոխությունների և/կամ նման փոփոխությունների սպասումների հետ կապված: Ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ արժեթղթերի գները շուկայում կարող են տատանվել և ժամանակի ընթացքում կարող են ինչնել և/կամ բարձրանալ: Միևնույն ժամանակ ներդրողը պետք է հաշվի առնի, որ անկախ շուկայական պայմանների փոփոխություններից և սպասումներից, Թողարկողի կողմից արժեկտրոնների վճարման և պարտատոմսի անվանական գումարի մարման մեծությունները արտահայտված թողարկման արժույթով, չեն փոխվում:

Իրացվելիության ռիսկ. Շուկայում առկա իրավիճակից կախված, երկրորդային շուկայում պարտատոմսերն իրացնելու հետ կապված ռիսկերը հնարավոր են: Նման ռիսկերը հիմնականում կարող են պայմանավորված լինել շուկայի ցածր իրացվելիության մակարդակով կամ շուկայական պայմանների կտրուկ անբարենպաստ փոփոխությամբ: Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկելու՝ այդ թվում շուկա ստեղծողի հետ պայմանագրի կնքում ու որոշակի ներդրումային որակներով օժտելու հնարավորության նախատեսում: Այնուամենայնիվ, թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված

արժեթղթերը ներդրողների համար ֆինանսապես շահավետ պայմաններով մշտապես հնարավոր է իրացնել ֆինանսական միջավայրի բացասական փոփոխությունների և/կամ դրանց միտումների ժամանակ:

Արդարժութային ռիսկ: Արժութային փոխարժեքների տատանումները կարող են հանգեցնել ներդրողի համար կորուստների, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված եկամուտը գնահատում է ներդրման արժույթից տարբերվող արժույթով: Մասնավորապես, ազգային արժույթի արժեզրկման դեպքում ներդրումներից ստացված ՀՀ դրամով եկամուտները ԱՄՆ դոլարի փոխարկելու դեպքում այն կարող է նախատեսվածից քիչ լինել և հակառակը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ Տոկոսադրույքների մակարդակի տատանումները կարող են էական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գների վրա, որոնց արդյունքում ներդրողը կարող է ստանալ ավելի քիչ եկամուտ քան նախատեսված էր: Սակայն ռիսկի այս տեսակն էական է, երբ ներդրողը նախատեսում է մինչև մարման ժամկետը լրանալը վաճառել արժեթուղթը և արդյունքում շուկայական տոկոսադրույքների բարձր մակարդակի դեպքում կրել բացասական գնային փոփոխություն: Ռիսկի ի հայտ գալը կախված է մակրոտնտեսական միջավայրից, ֆինանսական շուկայի վիճակից, ֆինանսական ռեսուրսների իրացվելիության մակարդակից, գնաճից և այլ գործոններից:

Վերաներդրման ռիսկ Վերաներդրման ռիսկը կարող է ի հայտ գալ այն դեպքերում, երբ պարտատոմսերից ստացված դրամական հոսքերը հնարավոր չէ վերաներդրնել առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ: Մասնավորապես, շուկայական տոկոսադրույքների նվազման դեպքում պարտատոմսերից ստացվող կուպոնները ներդրողը կարող է ստիպված լինել վերաներդրնել ավելի ցածր դրույքով և ունենալ նախատեսվածից ավելի ցածր եկամտաբերություն: Երբ ներդրման ժամանակային հորիզոնը կարճ է կամ այդ ժամանակային հորիզոնում ներդրման գծով միջանկյալ հոսքեր չեն սպասվում, ապա ռիսկի այս տեսակը կարող է ոչ էական համարվել ներդրողի համար:

Ինֆյացիոն ռիսկ Ինֆյացիոն ռիսկը պայմանավորված է ներդրումների ապագա իրական արժեքի անորոշության հետ՝ ինֆյացիայի մակարդակի փոփոխության հետևանքով: Քանի որ պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային վճարումները ֆիքսված են անվանական ծավալի նկատմամբ, ապա ինֆյացիայի մակարդակի աճի հետ զուգահեռ նվազում է նաև դրանց իրական գնողունակությունը: Առավել երկար ժամկետայնության պարտատոմսերում ներդրումներն ենթադրում են ավելի մեծ ինֆյացիոն ռիսկի մակարդակ:

Վարկային/ դեֆոլտի ռիսկ - ցանկացած ներդրող, կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս, իր վրա է վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը: Այն իրենից ներկայացնում է հավանականություն, որ բացասական զարգացումների արդյունքում թողարկողը չի կարողանա ժամանակին ամբողջությամբ վճարել արժեկտրոնների վճարումներն և (կամ) մայր գումարները:

Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ- Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղիղ կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի և/կամ հենց պարտատոմսի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից: Վարկանիշի իջեցման դեպքում ովորոաբար պարտատոմսի գինն ընկնում էկամ նույնն է, և պարտատոմսի եկամտաբերության մեծության նկատմամբ սպասումները բարձրանում են:

2.2 Հիմնական տեղեկատվություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում ՀՀ արժեթղթերի շուկայում միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝

պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am:

2.3 Տեղեկատվություն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ

2.3.1 Արժեթղթերի տեսակը և դասը. «Արդշինբանկ» ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային և ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր են: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

2.3.2 Երկիրը, որի օրենսդրության համաձայն թողարկվել են արժեթղթերը. Թողարկումն իրականացվում է ՀՀ տարածքում՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

2.3.3 Արժեթղթերի ձևը. Թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ (ՀՀ, ք. Երևան 0010, վազգեն սարգսյան 26/1 5-րդ հարկ, հեռ (+374) 60 615555) կողմից՝ ըստ համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

2.3.4 Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը. Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.3.5 Թողարկման արժույթը. Պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով համաձայն սույն Ծրագրային ազդագրով սահմանված ծավալների:

2.3.6 Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը. Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները.

- ✓ ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնները մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին թողարկողի կողմից:
- ✓ թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետի ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,
- ✓ գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով,
- ✓ իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում /ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում/ կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից /ֆոնդային բորսա/ դուրս վաճառել կարգավորվող առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, ինչպես նաև թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Համաձայն սույն Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.9 ենթակետի, բանկի պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի

սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:

2.3.7 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն.

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

- ✓ առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,
- ✓ երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ Բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,
- ✓ երրորդ՝ ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ մինչև 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 16 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում տվյալ անձի՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով:

- ✓ չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ»-ի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հարթակում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,
- ✓ հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,
- ✓ վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,
- ✓ յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են 4-րդ հերթին, բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական

անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասնվեց միլիոն հայկական դրամ է.

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժութային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը յոթ միլիոն հայկական դրամ է.

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և դրամային բանկային ավանդի գումարը յոթ միլիոն հայկական դրամից ավել է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասնվեց միլիոն հայկական դրամով.

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկում են դրամային ավանդները, այնուհետև արտարժութային ավանդները:

Ավանդի հատուցման երաշխավորողն է Ավանդների հատուցումը երաշխավարող հիմնադրամը (ՀՀ, ք. Երևան, 0010 Խորենացի 15, Էլիտ Պլազա բիզնես կենտրոն, հեռ.՝ (+374) 583514, կայք՝ www.adgf.am)

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային

միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ հաշվի օպերատորներից մեկում ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման հետ:

Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումն ու հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի միջոցով:

2.3.8 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով/ԱՄՆ դոլարով/Եվրոյով: Դրամային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժույթային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների արժույթը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համպատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Բանկի վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնային եկամտի գումարը վճարվելու է հաշվարկման նախորդ աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր)՝ վերջիններիս հաշվեհամարներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Վճարվելիք արժեկտրոնները հաշվարկվելու են տասնորդական ճշտությամբ՝ կլորացված ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ՝ ըստ կլորացման թվաբանական կանոնների: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Պարտատոմսերի ոչ ռեզիդենտ սեփականատերերի առկայության դեպքում, բանկը արժեկտրոնի վճարումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերում կիրականացնի այնպես, ինչպես ռեզիդենտ սեփականատերերին, իսկ ՀՀ տարածքից դուրս գործող բանկերում՝ սեփականատիրոջ հանձնարարագրով և բանկի կողմից մատուցվող լրացուցիչ ծառայությունների համար Բանկում գործող սակագներով կփոխանցի սեփականատերերի կողմից նշված համապատասխան հաշվեհամարներին:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am, կիրառարակվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Յուրաքանչյուր պարտատոմսի գծով եռամսյակային արժեկտրոնային եկամտի հաշվարկը կկատարվի հետևյալ բանաձևով՝

$$ԱԳ = (FV * C)/k$$

որտեղ՝

ԱԳ – արժեկտրոնի գումար

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեք,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է /արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների դեպքում $k=4/$

Արժեկտրոնի կուտակումը հրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV * C/k * DCS/DCC$$

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը /արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների դեպքում $k=4/$

DCS – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում

$$DCS = D2M2Y2 - D1M1Y1$$

$$DCC = D3M3Y3 - D1M1Y1$$

D1M1Y1 – գործարքի օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման ամսաթիվն է, եթե պարտատոմսը դեռևս արժեկտրոն չի վճարվել, ապա արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է

D3M3Y3 - գործարքի օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման / անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$\text{ՊՏԵ} = (1 + S / \angle)^{\angle} - 1, \text{՝}$$

որտեղ՝

- 1) ՊՏԵ – տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է
- 2) S – տարեկան արժեկտրոնների տոկոսադրույքն է
- 3) < – մեկ տարվա ընթացքում տոկոսագումարների վճարման հաճախականությունն է

2.3.9 Պարտատոմսերի մարման ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարումը կկատարվի տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պարտատոմսերի մարման և վճարման ամսաթվերը նույնն են:

Պարտատոմսերի մարման գումարների վճարումները կատարվում են մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց՝ վերջիններիս բանկային հաշիվներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով:

Հաշվի առնելով պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը (եթե ներդրողի բանկային հաշիվը չի գտնվում Բանկում)՝ ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների փոխանցման ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ համաձայն համապատասխան Բանկում գործող սակագների:

Թողարկված պարտատոմսերը մարման ժամկետից շուտ կարող են հետգնվել և/կամ մարվել: Թողարկողի պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարումը և/կամ հետգնումը իրականացվելու է ներդրողների համաձայնությամբ և ներդրողների հետ համապատասխանեցրած պայմանների հիման վրա:

2.3.10 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Արժեթղթերի եկամտաբերությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

2.3.11 Իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը թողարկման մասին.

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Բանկի խորհրդի 2023թ. հոկտեմբերի 30-ի նիստում (Որոշում թիվ 09-23-02 Լ): Որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Բանկի Վարչությունն առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացնել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատված են համարվում համաձայն պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ կայացված

Բանկի Վարչության որոշման (որոշումների), այնքանով, որքանով վերջիններս չեն հակասում օրենսդրությանը և Բանկի Խորհրդի թիվ 09-23-02 Լ որոշման պայմաններին:

2.3.12 Շրջանառության սահմանափակումներ. ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի Խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը արտարժույթային պարտատոմսերի համար դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրի թույլտվության համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Դրամային պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրի թույլտվության համար դիմելու որոշումը Թողարկողի կողմից կայացվելու է պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ առևտրային թույլտվության հայցը կարող է նաև չբավարարվել: Պարտատոմսերի՝ առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս

վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ✓ ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները,
- ✓ Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

2.3.13 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Չնայած այն հանգամանքի, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման և /կամ փոփոխության արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

Շահութահարկով հարկման կարգը և նկարագիրը.

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ ՀՀ պետական կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ

տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ՀՀ ԿԲ-ի: ՀՀ Հարկային օրենսգրքով (այսուհետ՝ Հարկային օրենսգիրք) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ ռեզիդենտ կազմակերպություն) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.

Ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.

Ոչ ռեզիդենտներ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ ապլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

2020թ. մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամուտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

Եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը:

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը, որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը և գտնվում է նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը, կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսագումարների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

2020 թ. մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույթաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

2020 թ. մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Թողարկողը:

2.4 Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

2.4.1 Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը

Թողարկողը նախատեսում է թողարկել և տեղաբաշխել մինչև 30,000,000 (երեսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 30,000,000 (երեսուն միլիոն) եվրո և 30,000,000,000 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ, որը կարող է իրականացվել մի քանի տրանշերով: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ)

աշխատանքային օր առաջ: Թողարկողն առաջարկի ծրագիրը կարող է իրականացնել ազդագրի կիրառության ժամկետում՝ ազդագրի գրանցման օրվանից 12 ամսվա ընթացքում:

2.4.2 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը՝ ներառյալ տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրերը, ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար թողարկման և տեղաբաշխման առաջին օրը համընկնելու է:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել միայն անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ծրագրային Ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու և ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան Ծրագրային Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո 5-րդ աշխատանքային օրը:

Արժեթղթերի հետգնումն և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցների վերադարձն իրականացվում են Բանկի կողմից անկանխիկ եղանակով՝ ներդրողի հետգնման պահանջը գրավոր ներկայացնելուց հետո 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա և այն վճարելու օրերի միջև ընկած ժամանակաշրջանի համար:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ համաձայն «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.4.3 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը.

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր, ինչպես նաև «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշվի բացման վերաբերյալ քաղվածք:

Թողարկման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Բանկը Դեպոզիտարիային

ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին ստացված գումարները ենթական են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո մինչև տվյալ օրվա գործառնական օրվա ավարտը համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 3-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 4-ում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

2.4.4 Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը.

Տեղաբաշխման ընթացքում բանկը չի նախատեսում պարտատոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման ծավալների փոփոխության կամ չեղյալ հայտարարելու հնարավորություն:

Տեղաբաշխման ընթացքում հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում, եթե հայտում նշված ծավալը գերազանցում է հայտ-հանձնարարականի ներկայացման պահին չտեղաբաշխված ծավալը: Այս դեպքում հայտ-հանձնարարականը բավարարվում է չտեղաբաշխված ծավալի չափով: Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

2.4.5 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը.

Ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

2.4.6 Ձեռքբերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն մեծությունների վերաբերյալ սահմանափակումներ չկան, որի հետևանքով Գնման հայտ-հանձնարարականներում նշվող գումարների վերաբերյալ նվազագույն կամ առավելագույն մեծությունների սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

2.4.7 Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները.

Հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացումից հետո պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող Բանկի հաշվետեր իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք պետք է վճարում կատարեն իրենց՝ “Արդշինբանկ” ՓԲԸ-ում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին, իսկ ոչ հաշվետեր իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք՝ թողարկման նպատակով “Արդշինբանկ” ՓԲԸ-ում բացված 2470062828560000 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսի համար),

2470062828490000 (Եվրոյով արտահայտված պարտատոմսերի համար) և 2470062828310000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար) տարանցիկ հաշվեհամարներին՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար միջոցները հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:30-ը ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է պարտատոմսի ձեռքբերման տվյալ օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռքբերվող պարտատոմսերի քանակով: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը տվյալ օրվա ժամը 16:30-ից հետո ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է պարտատոմսի ձեռքբերման հաջորդ աշխատանքային օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Բանկի հաշվետեր հաճախորդների դեպքում Թողարկողի մոտ իրենց հաշվեհամարներին, իսկ ոչ հաշվետեր հաճախորդների դեպքում՝ Թողարկողի կողմից բացված և սույն Ազդագրում նշված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից: Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

2.4.8 Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը.

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային www.ardshinbank.am կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվանը հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

2.4.9 Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը համապատասխան հաշվեհամարներին ավելի վաղ է ստացվել:

2.4.10 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը:

2.4.10.1 Ներդրողների թիրախային խմբերը.

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերին:

2.4.10.2 Հայտի բավարարման մասին ծանուցման եղանակները.

Ներդրողները թողարկողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Բանկ է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը/երը: Բանկի որևէ մասնաճյուղ ներկայացած և մասնաճյուղերի աշխատակիցների միջոցով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը լրացրած ներդրողը իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և իր հայտ-

հանձնարարականը լրացրած աշխատակցի միջոցով տեղեկանալ իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին:

2.4.11 Առաջարկի գինը.

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{c}{f} \sum_{i=1}^N \left(\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+t}} \right) + \left(\frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+t}} \right)$$

$$t = \frac{DSN}{DCC}$$

DP – Պարտատոմսի գինն է

DSN - Գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4 եռամսյակային վճարումների դեպքում)

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է

Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է

C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կիրառարակվի բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռք բերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջոնդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

2.4.12 Այլ ծախսեր

2.4.12.1 Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գծով «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից մատուցվող ծառայությունների կամ խորհրդատվության դիմաց ներդրողը որևիցե ծախս չի կատարում:

2.4.12.2 «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.amx.am :

2.4.13 Տեղաբաշխումը:

2.4.13.1 **Երաշխավորված տեղաբաշխում.** Երաշխավորված տեղաբաշխումներ իրականացնողներ առկա չեն:

2.4.13.2 **Երաշխավորված և չերաշխավորված տեղաբաշխողների հետ կնքված պայմանագրերի էական պայմանները.** Թողարկողը և տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ: Թողարկող/տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

2.4.13.3 **Երաշխավորված պայմանագրի կնքում.** Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

2.4.13.4 **Վճարումներն ընդունող բանկերի ցանկը.** պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ում (գլխամասային գրասենյակի՝ ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորիչ 13 հասցեում, և մասնաճյուղերի կողմից, որոնց

անվանումները և հասցեները բերված են սույն Ազդագրի 3-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.7 ենթակետում) բացված 2470062828560000 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար), 2470062828490000 (Եվրոյով արտահայտված պարտատոմսերի համար) և 2470062828310000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար) տարանցիկ հաշվեհամարներին կամ ներդրողների՝ Թողարկողի մոտ բացված համապատասխան հաշվեհամարներին՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան Էրեբունի պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ՝ +37460615555, +37410543321): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

2.5 Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը

2.5.1 Առևտրին թույլտվությունը. Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և արտարժույթային պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը դիմելու է «Հայաստանի Ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ, իսկ դրամային պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո

կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը կարող է դիմել «Հայաստանի Ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ :

2.5.2 Առևտրի շուկաները.

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

2.5.3 Շուկա ստեղծողները.

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կարող է կնքել համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրում և «Հայաստանի Հանրապետության ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

2.6 Լրացուցիչ տեղեկատվություն

2.6.1 Ներգրավված խորհրդատուներ. Սույն ազդագրի պատրաստման ընթացքում Բանկը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

2.6.2 Աուդիտորական եզրակացություն. Բացի սույն ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից :

2.6.3 Երրորդ անձանցից ստացված տեղեկատվություն. որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

2.6.4 Շնորհված վարկանիշներ. Թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

Թողարկողն ունի միջազգային հեղիանակավոր վարկանշային երեք գործակալություններից (Moody's, Fitch, S&P Global Ratings) ստացված վարկանիշ: Մասնավորապես “Fitch” միջազգային վարկանշային կազմակերպության կողմից տրված “արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի” վարկանիշը BB- է, իսկ կայունության վարկանիշը՝ bb-: “Moody’s” միջազգային վարկանշային կազմակերպության կողմից տրված “Ոչ ստորադաս, չապահովված պարտատոմսերի (արտարժույթ)” վարկանիշը Ba3 է, իսկ “Ելակետային վարկային գնահատականը”՝ ba3: S&P Global Ratings-ի կողմից Թողարկողին տրվել են «B+/B» երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկանիշները:

Վարկանիշները տրվել են հաշվի առնելով տարածաշրջանի տնտեսական զարգացումները, ընկերության դիրքը մրցակցային պայմաններում ինչպես նաև վարկային պորտֆելի, հաճախորդների նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների, ավանդների ցուցանիշների, ակտիվների որակի և շահութաբերության մակարդակի ու մի շարք այլ ցուցանիշների հիման վրա:

Վարկանիշային սանդղակում B+(B1) վարկանիշը համարվում է բարձր ներդրումային ռիսկ ունեցող վարկանիշ, որը համեմատական կարգով նշանակում է վարկային բեռի սպասարկման ավելի մեծ ռիսկայնություն, քան այդ սանդղակի B+(B1) վարկանիշից բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողները:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

3.1 Անկախ աուդիտորները

Բանկը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով յուրաքանչյուր տարի «Արդշինբանկ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի ենթարկելու նպատակով հրավիրում է արտաքին աուդիտ: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից:

2016 - 2022թթ.-ին Բանկի անկախ աուդիտորական ստուգումներն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ. + 374 (10) 595 999, ֆաքս + + 374 (10) 595 999, www.kpmg.am:

2023թ.-ին Բանկի անկախ աուդիտորական ստուգումներն իրականացնելու է «Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «Էրնսթ և Ինգ Յանգ» ՓԲԸ հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող., 2 շենք, 7-րդ հարկ («Կամար» բիզնես-կենտրոն), հեռ. +374-60-507777, http://www.ey.com/en_am :

3.2 Ռիսկային գործոններ

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, ռազմավարական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական կայունության ապահովմանն ու հեղինակության ամրապնդմանը:

Բանկը հատկապես կարևորում է ներքոնշյալ ռիսկերի կառավարումը, սակայն ներդրող պետք է գիտակցի, որ նշված ռիսկերից բացի հնարավոր է նաև այլ ոչ բարենպաստ ռեպրերի զարգացումներ, որոնք հետագայում կարող են անցանկանալի

հետևանք ունենալ Բանկի ֆինանսական վիճակի, արդյունքների, հեղինակության վրա, ինչպես նաև պարտատոմսերի ներդրումային որակների վրա:

Աճող մրցակցություն՝ բանկային ոլորտին բնորոշ է բարձր մրցակցությունը հետևաբար շուկայում մրցակիցների ակտիվության բարձրացումը կարող է բացասաբար ազդել Թողարկողի ֆինանսական ցուցանիշների վրա:

Վարկային ռիսկն՝ ի հայտ է գալիս վարկերի, դեբիտորական պարտավորությունների տրամադրման և սպասարկման ժամանակ, ինչպես նաև բոլոր այն դեպքերում, երբ գործարքի երկրորդ կողմը ֆինանսական դժվարությունների և (կամ) այլ պատճառներով կարող է հրաժարվել Բանկի հանդեպ ունեցած պայմանագրային պարտավորությունների կատարումից, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ:

Արդշինբանկը կրում է վարկային ռիսկ, երբ կոնտրագենտն իր վարկային գործառնությունների արդյունքում ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Վարկային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային գործունեության, միջբանկային գործառնությունների, ինչպես նաև ռեպո գործարքների և երրորդ անձանց ակրեդիտիվների կամ բանկային երաշխիքների տրամադրման արդյունքում: Արդշինբանկի վարկային ռիսկի բեռը հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի գծով ամբողջովին կենտրոնացած է Հայաստանում:

Բանկը որդեգրել է վարկային ռիսկի կառավարման համապատասխան քաղաքականություն և ընթացակարգեր (ինչպես ճանաչված, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների մասով), ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանաչափին վերաբերող ուղեցույցներ: Արդշինբանկը պարբերաբար վերահսկում է անհատական վարկային ռիսկերը և պարբերաբար իրականացնում է իր հաճախորդների վարկունակության գնահատում: Կախված նրանից՝ տվյալ հաճախորդը հանդիսանում է կորպորատիվ, թե ֆիզիկական անձ հաճախորդ, վերանայումն իրականացվում է հանրամատչելի տեղեկատվության, հաճախորդների ֆինանսական հաշվետվությունների, ինչպես նաև ՀՀ վարկային բյուրոների և այլ

տվյալների բազաներից ստացված տեղեկատվության հիման վրա: Արդշինբանկը սահմանում է իր վարկերի ապահովվածության համապատասխան քաղաքականություն. կորպորատիվ և մանրածախ վարկերի մեծ մասը հանդիսանում են գրավով ապահովված վարկեր՝ դրանց տրամադրման պահին: Գրավի ընթացիկ արժեքը պարբերաբար գնահատվում է անկախ գնահատողների կամ ներքին մասնագետների կողմից, և շուկայական գների բացասական փոփոխությունների դեպքում վարկառուից կարող է պահանջվել տրամադրել լրացուցիչ ապահովվածություն:

Վարկային ռիսկերի կառավարումն ու մոնիթորինգն իրականացվում է Վարկային կոմիտեների և Վարչության կողմից՝ իրենց լիազորությունների շրջանակներում: Վարկային գործընթացների վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները դիտարկվում և հաստատվում են Վարչության կողմից: Ամենօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացնում է Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը:

Արդշինբանկը մշտապես հսկում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության ոլորտների առկա վարկային ռիսկի մակարդակը՝ կիրառելով համապատասխան սահմանաչափեր: Նշված սահմանաչափերը յուրաքանչյուր տարի հաստատվում են Վարչության կողմից: Սահմանափակումների գծով գերազանցումները ստուգվում են օրական կտրվածքով:

Վարկերի և չօգտագործված վարկային գծերի գծով արտահաշվեկշռային պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են չօգտագործված վարկեր, երաշխիքներ կամ ակրեդիտիվներ: Արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների մասով վարկային ռիսկը սահմանվում է որպես կորուստների հավանականություն՝ կապված կոնտրագենտի կողմից պայմանագրի պայմանների չկատարման հետ: Ինչ վերաբերում է վարկերի և չօգտագործված վարկային գծերի գծով ստանձնած վարկային ռիսկին, ապա Արդշինբանկը կարող է կրել կորուստներ չօգտագործված վարկային միջոցների ընդհանուր գումարի չափով: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական չափը պակաս է չօգտագործված վարկային միջոցների ընդհանուր գումարից, քանի որ վարկի

տրամադրման համար նախատեսված միջոցների չափը կախված է հաճախորդների կողմից անհրաժեշտ պայմանների պահպանումից: Արդշինբանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է միևնույն վարկային քաղաքականությունը, ինչ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ՝ կիրառելով վարկի հաստատման միևնույն ընթացակարգերը, ռիսկերի նվազեցման համար սահմանված սահմանաչափերը և օպերատիվ մոնիթորինգի իրականացման գործընթացները:

Բանկն իրականացնում է կապիտալի բավարար մակարդակի ապահովման միջոցառումներ և մշտապես ապահովում է ԿԲ կողմից սահմանված համարժեքության նորմատիվից բարձր մակարդակ: 30.09.2023թ. դրությամբ ԿՀՆ նորմատիվի փաստացի արժեքը կազմել է 20.81% (31.12.2022թ. դրությամբ՝ 20.17%): Վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշները գտնվում են սահմանված միջակայքերում: Մասնավորապես 30.09.2023թ. դրությամբ չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը կազմում է վարկային պորտֆելի 5.3%-ը, իսկ պորտֆելի ռիսկի արժեքը կազմում է 1%:

Իրացվելիության ռիսկը՝ պարտավորությունների կատարման համար բավարար ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ այդ միջոցների ձեռքբերման բարձր արժեքի ռիսկն է: Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է նաև ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությամբ, ինչի հետևանքով ֆինանսական հաստատությունը հնարավորություն չի ունենում ժամանակին և ողջամիտ գնով իրացնել իր ակտիվները՝ պարտավորությունները կատարելու նպատակով:

Արդշինբանկի իրացվելիության կառավարման ռազմավարությունը միտված է ապահովելու դրամական միջոցների հասանելիությունը՝ ստանձնած պարտավորությունների ժամանակին կատարման համար: Այդ նպատակին հասնելու համար Արդշինբանկը պահում է դիվերսիֆիկացված ֆինանսավորման բազա՝ կազմված կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդների ավանդներից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, պարտքային արժեթղթերից և բարձր

իրացվելի ակտիվների պորտֆելից: Արդշինբանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է, որ իրացվելիության ռիսկերը կառավարվեն հետևյալ եղանակներով.

- Արդշինբանկի ակտիվների և պարտավորությունների ամենօրյա կառավարում և կանխիկ դրամական հոսքերի կանխատեսում,
- ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների պահպանում,
- ռիսկերի կենտրոնացումների կառավարում,
- պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի վարում, և
- ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության նվազագույն գործակիցներին Արդշինբանկի համապատասխանության վերաբերյալ ամենօրյա մոնիթորինգ և ամսական հաշվետվությունների պատրաստում:

Օրենսդրական պահանջով Արդշինբանկը պարտավոր է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակահատվածում բավարարել իրացվելիության որոշակի գործակիցների, ներառյալ բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ, բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ և այլ գործակիցներ: Վերոնշյալ գործակիցները սահմանված են ՀՀ ԿԲ համապատասխան կանոնակարգերով:

Իրացվելիության ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ձևավորում է ինչպես ոչ սթրեսային վիճակների համար նախատեսված պահուստներ, այնպես նաև սթրեսային վիճակներին դիմակայելու համար անհրաժեշտ պահուստների մակարդակ:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկի իրացվելիությունը նկարագրող հիմնական ցուցանիշների գծով սահմանվում են ներքին սահմանաչափեր, որոնց գծով իրականացնում է մոնիթորինգ՝ հնարավոր ռիսկերը բացահայտելու և կառավարելու նպատակով:

Իրացվելիության կառավարման նպատակով Բանկը նաև համապատասխան միջոցառումներ է ձեռնարկում ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված իրացվելիության

նորմատիվների պահպանման համար: Մասնավորապես 30.09.2023թ-ին Ն21 - ընդհանուր իրացվելիության (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ) նորմատիվի փաստացի արժեքը կազմել է 48.13%, թույլատրելի 15% նվազագույնի դիմաց, իսկ Ն22 - ընթացիկ իրացվելիության (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ) նորմատիվի արժեքը՝ 96.31% թույլատրելի 60% նվազագույնի դիմաց, Ն23 - Իրացվելիության ծածկույթի (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների/Զուտ դրամական արտահոսք) նորմատիվի արժեքը՝ 517.84% թույլատրելի 100% նվազագույնի դիմաց, իսկ Ն24 - Զուտ կայուն ֆինանսավորման (Բանկին հասանելի կայուն միջոցների/Բանկին անհրաժեշտ կայուն միջոցներ) նորմատիվի արժեքը՝ 167.81% թույլատրելի 100% նվազագույնի դիմաց:

Գործառնական ռիսկն՝ անհամապատասխան կամ ձախողված ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի, համակարգերի խափանման կամ արտաքին իրադարձությունների արդյունքում կորուստների ռիսկ է: Արդշինբանկը ենթարկվում է գործառնական ռիսկի մի քանի տեսակների, ներառյալ աշխատակիցների կողմից չարտոնված գործարքների կատարումը կամ գործառնական սխալների, վարչարարական կամ հաշվառման սխալների թույլ տալը, որոնք կարող են առաջանալ համակարգչային կամ հեռահաղորդակցման համակարգերից բխող սխալներից, ինչպես նաև Արդշինբանկի միջոցով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկը:

Արդշինբանկն ունի գործառնական ռիսկերի կառավարման հատուկ ստորաբաժանում, որտեղ երեք տարուց ավելի է ներդրված է գործառնական ռիսկերի տվյալների հենք, և որը ներառում է կանխարգելման համակարգ՝ սահմանված սահմանաչափերի և «չորս աչքի» սկզբունքի կիրառմամբ: Ստորաբաժանումն իրականացնում է SS համակարգերի ամենօրյա մոնիթորինգ և SS համակարգերի խափանումների դեպքերի վերաբերյալ ղեկավարությանը ներկայացնում է ամսական հաշվետվություն, օրական կտրվածքով վերահսկում է փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման գործառնությունները: Արդշինբանկի այլ ստորաբաժանումների կողմից

պարբերաբար իրականացվում են աշխատակազմի վերապատրաստման դասընթացներ, որոնք ուղղված են Արզշինբանկի ներքին ընթացակարգերի վերաբերյալ աշխատակիցների իրազեկմանը և Արզշինբանկի ընդհանուր գործառնական ռիսկի նվազեցմանը: Արզշինբանկն ունի նաև բանկային ռիսկերի համապարփակ ապահովագրություն (BBB) Brit Insurance ընկերության կողմից:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումն իրականացնում է Արզշինբանկի գործունեության ֆինանսական և գործառնական վերահսկողություն: Արզշինբանկում Ներքին աուդիտի ծառայությունը հանդիսանում է անկախ ստորաբաժանում և համապատասխան հաշվետվություններ է ներկայացնում Վարչության նախագահին շաբաթական և Տնօրենների Խորհրդին՝ եռամսյակային պարբերականությամբ: Ներքին աուդիտի ծառայությունը կազմված է ութ անդամներից, և բոլորը, ներառյալ ծառայության ղեկավարը, նշանակվում են Տնօրենների Խորհրդի կողմից:

Բանկում Գործառնական ռիսկի կառավարման հիմնական սկզբունքներն են.

- ✓ պարտականությունների և պատասխանատվության հստակ տարանջատում
- ✓ իրավասությունների տարանջատում
- ✓ հաշվետվողականություն
- ✓ աշխատակիցների արդյունավետ մոտիվացիոն համակարգի առկայություն,
- ✓ գործընթացներում մարդկային գործոնի նվազեցման համար դրանց հնարավորինս ավտոմատացում,
- ✓ առավել մեծ կորուստ պարունակող գործառնական ռիսկերից բխող պատահարների ապահովագրություն:

Գործառնական ռիսկի կառավարման համար Բանկը կիրառում հետևյալ գործիքները.

- ✓ Բանկում առկա գործընթացների հստակ կանոնակարգում,
- ✓ գործարքների իրականացման գործընթացի, պայմանագրերի կնքման, գործողությունների (գործառնությունների) ձևակերպման տեխնոլոգիաների ստանդարտացում,

- ✓ գործառնական ռիսկ պարունակող պատահարների հավաքագրում միասնական տվյալների բազայում,
- ✓ գործառնական ռիսկի չափում՝ օգտագործելով OPVaR վիճակագրական մեթոդը,
- ✓ գործառնական ռիսկի ցուցանիշների սցենարային վերլուծություն և սթրես-թեսթավորում,
- ✓ գործառնական ռիսկի սահմանաչափերի սահմանում և հսկողություն,

Գործառնական ռիսկի հսկման նպատակով՝ Բանկը կիրառում է սահմանաչափերի հետևյալ կառուցվածքը.

- ✓ վարկային գործարքների հաստատման սահմանաչափեր,
- ✓ դրամարկղային գործառնությունների իրականացման սահմանաչափեր,
- ✓ ֆինանսական շուկաներում գործառնությունների սահմանաչափեր,
- ✓ վճարային գործիքներով իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափեր,
- ✓ Մասնաճյուղերում կամ այլ սպասարկման կետերում կանխիկի սահմանաչափեր:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկը՝ Բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկերի զսպմանը և չեզոքացմանն ուղղված միջոցառումները ներառում են տեղեկատվության գաղտնիության, անընդհատության և ամբողջականության պահպանման նպատակով իրականացվող աշխատանքներ, տեղեկատվության կրկնօրինակում և պահուստավորում, պահուստավորման լրացուցիչ անվտանգություն: Բանկի ներքին ցանցը և ծրագրային համակարգերը հուսալի պաշտպանված են արտաքին վտանգներից, միևնույն ժամանակ գործում է ներքին վերստուգման համակարգ՝ ապահովելով պաշտպանություն ներքին գեղձարարություններից:

Շուկայական ռիսկը՝ բանկի շահույթի կամ կապիտալի արժեքի փոփոխության ռիսկն է, կապված ֆինանսական գործիքների շուկայական գների՝ այդ թվում տոկոսադրույքների, արտարժույթային փոխարժեքների և ֆինանսական գործիքների գնային փոփոխությունների հետ: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակով, բանկն

առանձնացնում է տոկոսադրույքի ռիսկը, արտարժույթային ռիսկը և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկերի կառավարումն ենթադրում է Բանկի՝ այդ ռիսկին ենթարկվածության աստիճանի այնպիսի սահմաններում պահելը, որը հնարավորություն կտա Բանկին ստանալ ակնկալվող եկամտաբերության արդյունավետ մակարդակը:

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որը կարող է առաջանալ շուկայական գների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների, վարկային ռիսկի մարժայի և արժեթղթերի գների տատանումների հետևանքով և ազդեցություն ունենալ եկամտի կամ պորտֆելների արժեքի վրա: Արդշինբանկի շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և արտարժույթային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ծագում է տոկոսադրույքի և արտարժույթի բաց դիրքերից, որոնք կախված են ընդհանուր և առանձին շուկայական տատանումներից, շուկայի գների անկայունության մակարդակից և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունից:

Տոկոսադրույքի ռիսկը՝ կապված է տոկոսադրույքների մակարդակի փոփոխության արդյունքում Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը կառավարում է տոկոսային ճեղքվածքները, սահմանում է ռիսկի հակվածության թույլատրելի մեծություններ և կիրառում է զսպման այլ գործիքներ:

30.09.2023թ.-ի դրությամբ տոկոսային ճեղքվածքի հիման վրա կատարված վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ 100 բազիսային կետով տոկոսադրույքների մակարդակի փոփոխության բացասական ազդեցությունը բանկի շահույթի վրա չի գերազանցի Բանկի կապիտալի 1%-ը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխություններից, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ Արդշինբանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների արժեքի վրա: Այս ռիսկը կարող է առաջանալ ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությունից, ինչպես նաև այդ ակտիվների և պարտավորությունների

վերաարժևորման առանձնահատկություններից: Արզշինբանկն իրականացնում է պորտֆելի և ենթապորտֆելի «value at risk» («VaR») գնահատում, ինչպես նաև տոկոսադրույքի և իրացվելիության ռիսկերի պարբերական սթրես-թեստեր:

Արզշինբանկը կառավարում է տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պահպանելով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների և ֆիքսված ու լողացող տոկոսադրույքով վարկերի միջև համապատասխան հարաբերակցության պահանջը: Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունն իրականացնում է Արզշինբանկի ընթացիկ ֆինանսական ցուցանիշների մոնիթորինգ, գնահատում է Արզշինբանկի զգայունությունը տոկոսադրույքների փոփոխություններին և դրանց ազդեցությունը Արզշինբանկի շահութաբերության վրա:

Արզշինբանկի հաճախորդներին տրամադրվող վարկատեսակների որոշակի մասը պարունակում է դրույթ, որը հնարավորություն է տալիս Արզշինբանկին վերանայել վարկի տոկոսադրույքը տոկոսադրույքների անբարենպաստ տատանումների դեպքում՝ դրանով իսկ նվազեցնելով Արզշինբանկի ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին:

Բանկի ղեկավարությունը գնահատում է, որ Արզշինբանկի տոկոսադրույքների մարժաները ապահովում են ողջամիտ միջակայք՝ տոկոսադրույքի հնարավոր բացասական տատանումների ազդեցությունը մեղմելու համար:

Գնային ռիսկը՝ կապված է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների՝ գնային ռիսկ պարունակող գործիքների գնային փոփոխության և դրանց հետևանքով Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով, բանկը կառավարում է ռիսկի հակվածության թույլատրելի մեծությունը, կիրառում է ռիսկերի զսպման համապատասխան գործիքակազմ, այդ թվում սահմանելով ծավալային ու որակական սահմանափակումներ:

30.09.2023թ.-ի դրությամբ շուկայական տոկոսադրույքների՝ 100 բազիսային կետով փոփոխվելու դեպքում, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներից ակնկալվող գնային կորուստները չեն գերազանցի կապիտալի 0.5%-ը:

Օրենսդրական դաշտի փոփոխություն ռիսկ՝ կապված է օրենսդրական դաշտի փոփոխության արդյունքում թողարկողի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցության հետ: Թողարկողը գործում է ՀՀ տնտեսության ամենավերահսկվող հատվածում: Օրենսդրական դաշտի փոփոխությունները, ներառյալ բանկերի նկատմամբ կրավող տնտեսական նորմատիվների հնարավոր խստացումները, կարող են իրենց ազդեցությունը ունենալ թողարկողի շահութաբերությամբ վրա:

Համբավի ռիսկ՝ Բանկի վստահության պահպանման և մասնակիցների, վարկառուների, ներդրողների և այլ հաճախորդների, ինչպես նաև այլ հետաքրքրված անձանց հետ փոխհարաբերություններում հեղինակության նվազման հետևանքով՝ կորուստների առաջացման ռիսկ:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ՝ Օրենքների, կանոնակարգերի, համաձայնագրերի, ներքին կանոնների խախտման կամ դրանց անհամապատասխանության արդյունքում կորուստ կրելու հավանականություն: Բանկը ստանձնում է համապատասխանության ապահովման բարձր մակարդակի պատասխանատվություն կապված իրավական և վերահսկողական, ներքին իրավական ակտերի պարտավորությունների, էթիկական և կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների հետ և սահմանում է անհամապատասխանության զրոյական սկզբունք կոռուպցիայի, շահերի բախման, փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարին ուղղված պահանջների էական խախտումների դեպքերի նկատմամբ:

Արտարժույթային ռիսկ՝ կապված է արժույթային փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Հաշվի առնելով Հայաստանի տնտեսության դոլարիզացիայի մակարդակը՝ Արդշինբանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մեծ մասը արտահայտված է ԱՄՆ

դուլարով, ինչի հետևանքով Արզշինբանկը ենթարկվում է արտարժույթային ռիսկի, երբ արտարժույթի փոխարժեքների տատանումները ազդում են վերջինիս ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի վրա: Բանկն այս ռիսկը զսպելու համար իրականացնում է ակտիվների, պարտավորությունների և այլ արտահաշվեկշռային հոդվածների գծով արժույթային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված և ցածր ռիսկային քաղաքականություն:

Համաձայն 2023թ.-ի երրորդ եռամսյակային հաշվետվության տվյալների, 30.09.2023թ.-ի դրությամբ ՀՀ դրամի արժեզրկումը արտարժույթների նկատմամբ նույնիսկ 10%-ի չափով, չի կարող Բանկի կապիտալի վրա 1%-ից ավել բացասական ազդեցություն ունենալ:

Աշխարհաքաղաքական ռիսկ՝ աշխարհաքաղաքական, տարածաշրջանային և ներքաղաքական իրավիճակի անբարենիսաստ փոփոխությունների արդյունքում հնարավոր է առաջ գան այնպիսի բացասական գործոններ, որոնք կարող են անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ ընդհանուր մակրոտնտեսական իրավիճակի վրա, որոնք հետևանք, Բանկի ակտիվների որակի վրա:

Այլ ռիսկեր՝ բացի վերոնշյալ ռիսկերից կան նաև այլ ռիսկեր, որոնց առնչվում է Բանկը՝ շրջակա միջավայրի և սոցիալական ռիսկերը, աշխարհաքաղաքական ռիսկը և այլն:

3.3 Տեղեկատվություն բանկի մասին

3.3.1 Բանկի պատմությունը և զարգացումը

3.3.1.1 Բանկի անվանումը և կազմակերպատիրական ձևը

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդյունաբերաշինարարական բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն
ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество «Промышленно-строительный банк»
անգլերեն՝ “Industrial Construction Bank” closed joint stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արզշինբանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО «Ардшинбанк»
անգլերեն՝ «Ardshinbank» CJSC

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն գործում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն և վերջինիս գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ կողմից:

Բանկի ապրանքային նշանն է՝ Արդշինբանկ

3.3.1.2 Բանկի պետական գրանցումը և գործունեության վայրը.

Բանկի պետական գրանցման վայրն է Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան 0015, ՀՀ:
Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 83:

3.3.1.3 Ստեղծման տվյալներ.

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկինում՝ «Արդշինինվեսթբանկ» ՓԲԸ) հիմնադրվել է 2002թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2003թ. ձեռք է բերել 80 տարվա պատմություն ունեցող և տնտեսության ճյուղերի վարկավորման ուղղությամբ մասնագիտացած «Արդշինբանկ» ԲԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների զգալի մասը և մասնաճյուղային ցանցը (24 մասնաճյուղ): 2003թ. նոյեմբերին ձեռք է բերել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բիզնեսի հիմնական մասն իր ենթակառուցվածքների հետ միասին (35 մասնաճյուղ): 2017 թվականի հունվարի 13-ին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ և «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ վերակազմակերպում՝ «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-նը միացնելու միջոցով, որի արդյունքում «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը՝ նաև որպես «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ: Բանկի հիմնական բաժնետերն է «Արինս Գրուպ» ՓԲԸ-ն, որին պատկանում են Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի 98.67303%-ը:

Բանկը գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում 2003թ.-ի փետրվարի 25-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է 0394: Նույն թվականի փետրվարի 27-ին Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 83 լիցենզիան:

2014 թվականին «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ:

3.3.1.4 Բանկի գտնվելու վայրը, կապի միջոցները.

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան, 0015, ՀՀ

Կապի միջոցները՝

Հեռ.՝ (+37412) 22 22 22

Ֆաքս.՝ (+37410) 59 05 82

Էլ. Փոստ՝ ashb@ardshinbank.am

Կայք՝ www.ardshinbank.am

3.3.1.5 Բանկի մասնաճյուղերը.

	Մասնաճյուղի անվանումը	Հասցե
1	Աղասյան	ք. Երևան, Աբովյան 27
2	Արաբկիր	ք. Երևան, Կոմիտասի պող. 41
3	Արգիշտի	ք. Երևան, Էրեբունի 14/2
4	Բյուզանդ	ք. Երևան, Մաշտոցի 15/6
5	Դավթաշեն	ք. Երևան, Դավթաշեն, Տիգրան Պետրոսյան 51/1
6	Երազ	ք. Երևան, Ադրնցի 6, շինություն 334
7	Զվարթնոց	ք. Երևան, 'Զվարթնոց' Մ/ՕԿՀ 42
8	Էրեբունի	ք. Երևան, Տիգրանի Մեծի 24
9	Կասկադ	ք. Երևան, Թամանյան 1, տարածք 70
10	Կենտրոն	ք. Երևան, Պուշկինի 21/1
11	Կոմիտաս	ք. Երևան, Կոմիտաս 30
12	Մալաթիա	ք. Երևան, Սեբաստիայի 32
13	Մաշտոց	ք. Երևան, Շիրազի 38/1
14	Նալբանդյան	ք. Երևան, Նալբանդյան փող. 116, 51-41
15	Նոր Նորք	ք. Երևան, Նոր Նորք, Գայի պողոտա 12/10
16	Շենգավիթ	ք. Երևան, Գ.Նժդեհի 32
17	Ուրարտու	ք. Երևան, Խորենացի 26 Ա
18	Վարդանանց	ք. Երևան, Վարդանանց 27
19	Քանաքեռ	ք.Երևան, Թբիլիսյան խճ., 43
20	Չարենց	ք.Երևան, Չարենց փ.141/3

21	Աբովյան	ք.Աբովյան, Օգոստոսի 23 փողոց 1/2
22	Ալավերդի	ք.Ալավերդի, Ջրավազանի 3ա
23	Ախուրյան	գ.Ախուրյան, Շիրակի խճուղի 1
24	Աշտարակ	ք.Աշտարակ, Ն. Սիսակյան 25/33
25	Ապարան	ք.Ապարան, Բաղրամյան 28
26	Արարատ	ք.Արարատ, Աղբյուր Սերոբի 8
27	Արթիկ	ք.Արթիկ, Ազատության Հրապարակ 1
28	Արմավիր	ք.Արմավիր, Հանրապետության 3
29	Արտաշատ	ք.Արտաշատ, Մարքսի 15
30	Գյումրի	ք.Գյումրի, Գայի 7
31	Գորիս	ք.Գորիս, Գ. Տաթևացու 9
32	Դիլիջան	ք.Դիլիջան, Ա. Մյասնիկյանի 60
33	Եղեգնաձոր	ք.Եղեգնաձոր, Մոմիկի 3
34	Էջմիածին	ք.Էջմիածին, Նար-Դոսի 1
35	Թալին	ք.Թալին, Խանջյան 12
36	Իջևան	ք.Իջևան, Ա. Մելիքբեկյան 10
37	Կամո	ք.Գավառ, Զ. Անդրանիկի 30
38	Կապան	ք.Կապան, Մ. Ստեփանյան 3
39	Հրազդան	ք. Հրազդան, Սպանդարյանի 5/1
40	Մասիս	ք.Մասիս, Կենտրոնական հրապարակ 12
41	Մարտունի	ք.Մարտունի, Շահումյանի 5
42	Մեղրի	ք. Մեղրի, Գործարանային 1
43	Նաիրի	ք. Եղվարդ, Երևանյան 5
44	Նոյեմբերյան	ք.Նոյեմբերյան, Նոյեմբերի 29 1/1
45	Չարենցավան	ք.Չարենցավան, Հ. Պարոնյանի 1
46	Ջերմուկ	ք.Ջերմուկ, Գործարանային1/2
47	Սևան	ք.Սևան, Խաղաղության 1
48	Սիսիան	ք.Սիսիան, Սիսական 21
49	Սպիտակ	ք.Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան 6
50	Ստեփանավան	ք.Ստեփանավան, Սոս Սարգսյան 26
51	Վանաձոր	ք.Վանաձոր,Գ.Լուսավորչի 38
52	Վարդենիս	ք.Վարդենիս, Ռոմանի 65
53	Վեդի	ք. Վեդի, Արարատյան 61
54	Տաշիր	ք. Տաշիր, Երևանյան փող. Թաղ. 5, 1942.
55	Տավուշ	ք. Բերդ, Այգեստան 2
56	Քաջարան	ք. Քաջարան, Լեռնագործների 4
57	Շիրակ	ք. Գյումրի, Սպանդարյան փողոց, թիվ 23

58	Լոռի	ք.Վանաձոր, Գրիգոր Լուսավորիչ փող. 54 բ
59	Հրազդան 2	ք. Հրազդան, Մ. Բաղրամյան թաղ., Զորավար Անդրանիկի պող. թիվ 130
60	Վաղարշապատ	ք. Էջմիածին, Մ.Մաշտոցի 28
61	Կոտայք	ք.Աբովյան, Հատիսի փ.1/31
62	Արտաշատ 2	ք.Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փ.89
63	Սարդարապատ	Գյուղ Արմավիր, 1-ին փողոց, 42
64	Հատիս	Վերին Պտղնի, 5 Փողոց, 1 փկղ. , 5 շենք

Բանկն ունի մեկ ներկայացուցչություն Փարիզում:

3.3.1.6 Նշանակալի դեպքեր.

Ստորև ներկայացված են մի քանի փաստեր Բանկի զարգացման ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

- 2007 թվական Կանոնադրական կապիտալի նշանակալից մասնակից դարձավ Համաշխարհային բանկի խմբի անդամ Միջազգային ֆինանսական կորպորացիան
- 2008 թվական Դարձավ ՀՀ պետական միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերի շուկայում գործակալ
Բանկին **Moody's** միջազգային վարկանշային գործակալության կողմից շնորհվել է տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով տրվեց **Ba1** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով **Ba3** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“**BFSR**”) գնահատվել է “**D-**”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են
- 2009 թվական **Moody's** վարկանիշային գործակալության կողմից վերանայվեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով տրվեց **Ba2** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով **Ba3** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“**BFSR**”)

գնահատվել է “D-”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են

2010 թվական

Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են

2011-2012
թվականներ

Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”: Բանկի վարկանիշերի հեռանկարները վերանայվեցին “բացասական” պայմանավորված Հայաստանի հանրապետությանը շնորհված վարկանիշերի նվազման հետ

2013 թվական

Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”: Բանկի հեռանկարի գնահատականը բարելավվել է, գնահատվելով «կայուն»՝ նախկինում սահմանված «բացասական» գնահատականի փոխարեն

2014 թվական

Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժույթային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”

2015 թվական	<p>Moody's միջազգային վարկանիշային գործակալության կողմից Բանկին շնորհվեց հետևյալ վարկանիշերը. տեղական արժույթային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, արտարժույթային ավանդների չափանիշով B1 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, ոչ ստորադաս, չապահովված պարտատոմսերի գծով (արտարժույթ) Ba3, ելակետային վարկային գնահատման գծով Ba3, կոնտրագենտի ռիսկի գնահատման գծով Ba2(cr) վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը ("BFSR") գնահատվել է "D-":</p> <p>Fitch միջազգային վարկանշային կազմակերպությունը Բանկին շնորհեց արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի «B+» վարկանիշ՝ բացասական հեռանկարով, որը Հայաստանի Հանրապետության վարկանշային մակարդակին հավասար վարկանիշ է և հանդիսանում է մասնավոր կազմակերպության վարկանիշի գնահատման հնարավոր լավագույն ցուցանիշ:</p>
2016 թվական	<p>«Ռեզիոն» Ֆինանսական Արդյունաբերական Կորպորացիան ձեռք բերեց «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ 100% բաժնետոմսերը՝ վերջինիս միակ բաժնետեր ռուսաստանյան Գազպրոմբանկից, որից հետո Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն սկսվեց Առէկսիմբանկի՝ Արդշինբանկին միացման գործընթացը</p>
2017 թվական	<p>Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը: Միաժամանակ Բացասական կանխատեսումը վերանայվել է Կայունի:</p>
2018 թվական	<p>Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:</p>

2019 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2020 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2021 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2022 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը շնորհեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "BB-" վարկանիշ կայուն հեռանկարով:

3.3.1.7 Բանկի փնտրեսական նորմատիվներ.

Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով՝ սահմանված են տնտեսական նորմատիվներ, որոնցով կարևորվում է նաև բանկերի իրացվելիությունը: Ստորև ներկայացվում են հիմնական տնտեսական նորմատիվները 2021-2023 թվականների համար:

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծություն	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 30.09.2023	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2022	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2021
Ն1 (Ընդհանուր կապիտալի և ռոհսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	Նվազագույնը 12%	20.81%	20.17%	13.92%
Ն2.1 (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	Նվազագույնը 15%	48.13%	47.86%	31.73%
Ն2.2 (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	Նվազագույնը 60%	96.31%	109.46%	187.33%
Ն3.1 (մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	Առավելագույնը 20%	15.63%	14.83%	17.05%
Ն3.2 (խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	Առավելագույնը 500%	123.06%	149.20%	239.42%
Ն4.1 (բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	Առավելագույնը 5%	4.40%	0.33%	2.76%

3.4Բիզնեսի նկարագիրը

3.4.1 Հիմնական գործունեությունը.

Իր քաղաքականությունն իրականացնելիս Բանկն առաջնորդվում է գործադիր կառավարման կոլեգիալ սկզբունքներով: Հաճախորդների և գործընկերների, ինչպես նաև ղեկավարների և աշխատակիցների հետ հարաբերություններում Բանկն առաջնորդվում է իր կարգախոսով. «Մենք ուժեղ ենք միասին»: Բանկի գործունեության հիմնական սկզբունքն է փոխշահավետ և կայուն գործնական կապեր հաստատել հաճախորդների և

գործընկերների հետ, մատուցել բանկային ծառայություններ, որոնք ուղղված են հաճախորդների պահանջմունքների առավելագույն բավարարմանը:

Բանկի առաքելությունն է՝

Նպաստել ազգային տնտեսության զարգացմանը, հանդիսանալ առաջին ընտրության բանկ և գործատու:

Բանկի տեսլականն է՝

- ✓ լինել ֆինանսական շուկայում առաջատար և արդիական բանկ, բիզնեսի և անհատների հետ կառուցելով կայուն երկարաժամկետ հարաբերություններ, բարձրորակ և համալիր ծառայությունների մատուցման միջոցով:

Բանկի արժեքներն են՝

- ✓ Վստահելիություն՝ հարաբերություններ փոխվստահության հիման վրա,
- ✓ Որակ՝ որակյալ ծառայությունների մատուցում և սպասարկում,
- ✓ Հասանելիություն՝ կապի և սպասարկման մատչելիության,
- ✓ Արդիականություն՝ նորարական տեխնոլոգիաների կիրառում,
- ✓ Արդյունավետություն՝ առկա պայմաններում առավելագույն արդյունք,
- ✓ Պատասխանատվություն՝ ինքներս մեր և հասարակության առջև:

3.4.2 Հիմնական շուկաները

Բանկի գործունեության հիմնական սեգմենտներն են՝

- ✓ Կորպորատիվ բիզնեսը,
- ✓ ՓՄՁ բիզնեսը,
- ✓ Մանրածախ բիզնեսը,

Նշված ուղղություններով Բանկի կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայություններն են՝

- ✓ Հաշիվների բացում և սպասարկում,
- ✓ Ցպահանջ և ժամկետային ավանդների ներգրավում,

- ✓ Վճարային քարտերի թողարկումը և սպասարկումը,
- ✓ Արտարժույթային գործառնությունները,
- ✓ Ներբանկային, միջբանկային և միջազգային, այդ թվում նաև արագ համակարգերով փոխանցումները,
- ✓ Հեռահար բանկային ծառայությունները,
- ✓ Մանրածախ (Հիփոթեքային և սպառողական), ՄՓՄՁ և խոշոր կորպորատիվ բիզնեսի վարկավորում
- ✓ Միջազգային առևտրային գործարքների ֆինանսավորումը (ակրեդիտիվ, երաշխիք):

Բանկի ակտիվների և պասիվների, իրացվելության կառավարման, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նորմատիվային պահանջների ապահովման նպատակով Բանկն իրականացնում է նաև՝

- ✓ Ներդրումներ պարտատոմսերում
- ✓ Այլ կարճաժամկետ ներդրումներ (միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ռեպո):

Բանկի կողմից նոր ծառայությունների առաջարկը, ինչպես նաև գործողների մշտական լավարկումը իրականացվում է ներքին (IFA) և արտաքին գործոնների (EFA) վերլուծության և համադրման արդյունքում:

Բանկի նոր առաջարկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հասանելի է Բանկի պաշտոնական կայք էջում, ինչպես նաև գլխավոր գրասենյակի և լայն մասնաճյուղային ցանցի սպասարկման սրահներում:

3.4.3 Մրցակցային դիրքը.

Հաջողությամբ իրագործելով իր հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախատեսված նպատակները՝ նախորդ տարվա արդյունքներով Բանկն ամրապնդել է իր դիրքերը ՀՀ բանկային համակարգի առաջատար եղյակում:

Հաշվետու տարվա ընթացքում տարեվերջի համեմատ Բանկի ակտիվները նվազել են 77,890.4 մլն դրամով՝ 30.09.23թ. դրությամբ կազմելով 1,479,895.6 մլն դրամ:

30.06.23թ. դրությամբ ընդհանուր պարտավորությունները կազմել են 1,293,793.2 մլն դրամ՝ նվազելով 118,429.4 մլն դրամով: Ընդհանուր ակտիվների 39.9%-ը կամ 590,847.5 մլն դրամը կազմել են հաճախորդներին տրված վարկերը:

30.09.23թ. դրությամբ պարտավորությունների ամենախոշոր տարրը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրավված միջոցներն են՝ 70.0%: Վերջինս 31.12.2022թ. համեմատ նվազել է 4.4%-ով՝ կազմելով 906,180.6 մլն դրամ: Ընդ որում, իրավաբանական անձանցից ներգրավված միջոցները նվազել են 146,062.8 մլն դրամով, իսկ ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդներն աճել են 104,162.4 մլն դրամով:

2023թ.-ի 9 ամսվա արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 56,952.4 մլն դրամ, տոկոսային եկամուտները, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել են 32.9%-ով՝ կազմելով 79,827.9 մլն դրամ, տոկոսային ծախսերը նվազել են 6.1%-ով՝ կազմելով 31,716.6 մլն դրամ: 2023թ.-ի 9 ամսվա զուտ կոմիսիոն եկամուտները, նախորդ տարվա համեմատ, նվազել են 32.3%-ով՝ կազմելով 10,434.9 մլն դրամ:

Բանկի հիմնական մրցակցային առավելություններն են՝

Ֆինանսներ

- ✓ նշանակալի կապիտալ, որը թույլ է տալիս դիմակայել ներքին և արտաքին ռիսկերին,
- ✓ ռեսուրսների աղբյուրների դիվերսիֆիկացման բավարար մակարդակ,
- ✓ Բիզնեսի հիմնական ցուցանիշների (ակտիվներ, պորտֆելներ, ROE, CIR) դինամիկ աճ, հաստատուն դիրքեր առաջին եռյակում,
- ✓ իրացվելիության բարձր մակարդակ,
- ✓ Միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցություն և համագործակցության շրջանակներում ծրագրերի հետևողական իրականացում:

Բանկն համագործակցում է, Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի (BSTDB), Գերմանահայկական հիմնադրամի (KfW, ADB, WB), ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ հետ:

Հաճախորդներ, մարքեթինգ, պրոդուկտներ

- ✓ հուսալի, կայուն բրենդի առկայություն (Բանկի ընկալում որպես «ֆինանսական հսկա»),
- ✓ Մասնաճյուղային լայն ցանց, 24/7 գործող կոմունիկացիոն կենտրոն
- ✓ Զարգացած մոբայլ վաճառքի և սպասարկման ուղի (ֆիզիկական անձանց համար)
- ✓ Հաճախորդների մեծ բազա, հաճախորդների վերաբերյալ կուտակված տեղեկատվության առկայություն (ոիսկերի կառավարման և մարքեթինգի համար)
- ✓ Ծառայությունների լայն ցանկ

Անձնակազմ, IT, ենթակառուցվածք

Հաճախորդների և գործընկերների հետ հարաբերությունները բացառապես կառուցվում են փոխշահավետության, փոխվստահության և բիզնես էթիկայի նորմերի հիման վրա: Նման մոդելում փոխհարաբերությունները դրված են շուկայական հիմքի վրա, կրում են պայմանագրային բնույթ, ինչպես նաև ենթադրում են հաճախորդի ժամանակի խնայում, սպասարկման չափանիշների և որակի բարձրացում, բանկ-հաճախորդ բիզնեսի զարգացում: Բանկի գործունեության կարևորագույն սկզբունքներից է Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ ղեկավարների կողմից արդարացի և հետևողական վերաբերմունքի ապահովումը: Կարևորելով համախմբված թիմային աշխատանքը՝ որպես առաջընթացի և զարգացման հիմնական գործոն, Բանկը միշտ գնահատում է իր յուրաքանչյուր աշխատակցի պոտենցիալը և կարողությունները, ստեղծում է խթանող և խաղաղ աշխատանքային պայմաններ, ներգրավում նոր, հեռանկարային կադրեր՝ օգտվելով մրցութային ընտրությունից: Աշխատանքի արդյունավետ կազմակերպման գործում Բանկն առաջնորդվում է նաև դինամիկ զարգացող տեղեկատվական

տեխնոլոգիաների քաղաքականության իրականացման սկզբունքով: Վերջինս ենթադրում է առաջավոր համակարգչային տեխնիկայի, ժամանակակից տեխնոլոգիաների, ներբանկային և միջբանկային ավտոմատացված համակարգերի, միջազգային վճարային ու ֆինանսական համակարգերի արդյունավետ և նպատակային կիրառում, գործընթացների աշխատատարության, ծախսատարության և գործառնական ռիսկերի նվազեցում:

Իր կողմից առաջարկվող ծառայությունները բնակչության լայն զանգվածներին հասցնելու նպատակով՝ Բանկը կարևորում է մասնաճյուղային լայն ցանցի առկայությունը: 31.03.2023թ. դրությամբ մասնաճյուղերի քանակը կազմում է վաթսունհինգ:

Տնտեսության գլոբալացման և տեխնոլոգիական առաջընթացի հետ կապված առավել կարևորվում է գործուն ներքին վերահսկողության համակարգի մշտական լավարկումը՝ զեղծարարություններից և անփութություններից խուսափելու համար: Հուսալի ներքին հսկողության համակարգը հանդիսանում է Բանկի առողջ և ապահով գործունեության երաշխիքը: Ներքին վերահսկողության համակարգը կոչված է վերահսկելու՝ արդյոք ֆինանսական և գործառնական տեղեկատվությունը ճշգրիտ է և հուսալի, արդյոք հնարավոր ռիսկերը բացահայտված և հասցված են նվազագույնի, արդյոք Բանկը հետևողական է ՀՀ ԿԲ՝ բանկային գործունեությունը կանոնակարգող ընթացակարգերի, այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջներին, արդյոք ապահովված է Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող աշխատանքների բավարար մակարդակ, արդյոք ռեսուրսներն օգտագործվում են արդյունավետ և արդյոք Բանկի կողմից սահմանված խնդիրները ստանում են արդյունավետ լուծումներ: Ներքին վերահսկողության համակարգը գործում է անկախ և օբյեկտիվության սկզբունքի հիման վրա:

Բանկի ղեկավարությունը մշտապես մեծ ուշադրություն է դարձնում առկա խնդիրների լուծման որոշումների կայացման կոլեգիալության սկզբունքին, որի իրագործման համար Բանկում գործում են հատուկ մասնագիտացված կոմիտեներ, որոնց գործունեությունը

նպատակաուղղված է Բանկի գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրագործման ապահովմանն ու Բանկի գործունեության հետ առնչվող ռիսկերի արդյունավետ կառավարմանը: Բանկի հեռանկարային զարգացման առաջանցիկ տեմպերի ապահովման, ներդրումային ծրագրերի գնահատման առումով իր ուրույն տեղն ունի ռիսկերի արդյունավետ կառավարման համակարգը, որը պարբերաբար վերանայվում է՝ ելնելով արտաքին և ներքին միջավայրում տեղի ունեցող փոփոխություններից, շուկայում առկա միտումներից և մրցակցության մակարդակից: Ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով Բանկում իրականացվում է հնարավոր ռիսկերի բացահայտում, քանակական գնահատում, մշակվում են համապատասխան միջոցառումներ՝ կանխելու կամ նվազագույնի հասցնելու հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի ընթացիկ գործունեության վրա՝ ապահովելով Բանկի բնականոն գործունեությունն ու ֆինանսական կայունությունը:

3.5 Բանկի կառուցվածքը

3.5.1 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն ծրագրային ազդագրի Հավելված 1-ում:

3.5.2 Բանկի խմբի կառուցվածքը

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն, վերջինս մասնակցություն ունի նաև հետևյալ ընկերություններում. «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ - հանդիսանում է «Պրեմիում Պլազա» ՓԲԸ բաժնետեր, «Ռեգիոն» Ֆինանսական Արդյունաբերական Կորպորացիա ՓԲԸ բաժնետեր, «Արինս Մենեջմենթ» ՍՊԸ մասնակից, ՄԲՑ» ՓԲԸ բաժնետեր, «Արմենիա Ինշուրանս» ԱՍՊԸ մասնակից, «Փրայմ Գրուպ» ՍՊԸ մասնակից, «Կապիտալ ՎԻՊ» ՍՊԸ մասնակից, «Հիմնասյուն

42000» ՍՊԸ մասնակից, «Քարհատ Մեքենա» ՓԲԸ բաժնետեր, «Արդշին Դեվելոփմենթ» ՍՊԸ մասնակից, «Արմավ-1» ՍՊԸ մասնակից,

3.6 Չարգացման վերջին միտումները

Մոտակա տարիների ընթացքում՝ ոիսկերի արդյունավետ կառավարման պայմաններում, Բանկը նախատեսում է ձևավորել բարձրորակ և եկամտաբեր վարկային ակտիվներ, ապահովելով հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախատեսված նպատակային ցուցանիշները, աշխատանքներ տանելով առաջարկվող վարկատեսակների հետագա ընդլայնման և մրցունակության ապահովման ուղղությամբ, ներգրավել տնտեսության հեռանկարային և շահութաբեր ճյուղերում գործող նոր հաճախորդներ, ապահովել վարկավորման ողջ գործընթացի արդյունավետ կառավարումը: Պահպանելով կորպորատիվ վարկավորման շուկայում ձեռք բերված դիրքերը՝ Բանկը կմեծացնի նաև փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման մեջ մասնակցության չափերը՝ շեշտը դնելով դեպի տնտեսության առաջնային և շահութաբեր ճյուղեր վարկային ակտիվների ուղղորդման և վարկավորման կանոնակարգման ու սպասարկման որակի անընդհատ բարելավման վրա:

Բանկը մեծ ուշադրություն է դարձնում ոչ վարկային պրոդուկտների զարգացմանը՝ քարտային բիզնես, փոխանցումներ և այլն:

Բանկի գործունեության թիրախային ուղղություն է հանդիսանում նաև ներդրումային քաղաքականությունը: Բանկի ներդրումային պորտֆելն առաջիկա տարիներին հանդիսանալու է ինչպես իրացվելիության ապահովման միջոց, այնպես էլ եկամուտների աղբյուրների դիվերսիֆիկացման աղբյուր: Բանկը կշարունակի ներդրումներ իրականացնել պետական պարտատոմսերում, ինչպես նաև կարճաժամկետ միջոցների տեղաբաշխում և ներգրավում կարճաժամկետ գործիքների միջոցով:

3.7 Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

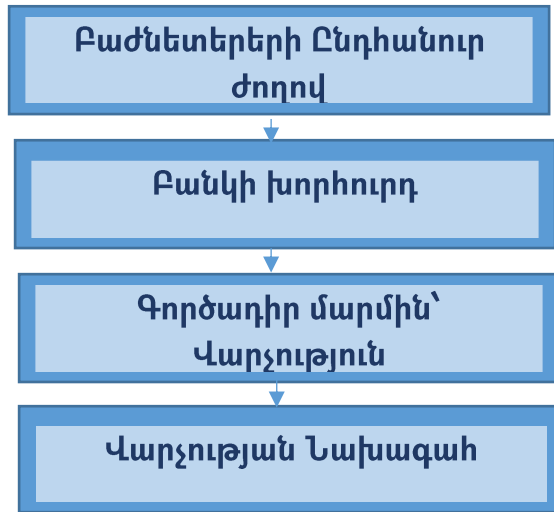
Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ ժողով/,

- ✓ Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ Խորհուրդ/,
- ✓ Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահ (այսուհետ՝
Վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

3.7.1 Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները
Բանկի ժողովը

Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է
ժողովի իրավասություններն են՝

1. Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
2. Բանկի վերակազմակերպումը.
3. Բանկի լուծարումը.
4. ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը

5. Խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.
6. հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը.
7. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը՝ տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով, լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքների հաստատումը.
8. Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսերի մարման միջոցով կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման կամ տվյալ բաժնետոմսերի իրացման մասին որոշման ընդունումը.
9. Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.
10. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.
11. Կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը.
12. Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
13. Հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը.
14. Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
15. Բաժնետոմսերի համախումբն ու բաժանումը.

16. Կանոնադրության 16.5 կետով նախատեսված՝ շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
17. Կանոնադրության 15.3 կետով նախատեսված խոշոր գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
18. Կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում Բանկի բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը.
19. Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը.
20. Դուստր և կախյալ ընկերությունների ստեղծման և կամ դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցության մասին որոշումների հաստատումը, եթե տվյալ ֆինանսական տարում կնքված նման գործարքի կամ գործարքների ընդհանուր գինը գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապտալի 10 տոկոսը.
21. Բանկի խորհրդի գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի հաստատումը.
22. Զուտ շահույթից ձևավորված հիմնադրամների միջև միջոցների վերաբաշխումը.
23. Արժեթղթերի շուկայի մասին ՀՀ օրենքով սահմանված որոշումների ընդունումը.
24. ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնադրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը.

Վերը նշված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է բանկի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմնին կամ ղեկավարին բացառությամբ սույն կետի 20) ենթակետում նշված հարցի, որով որոշումների ընդունումն Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կամ Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ հաստատված ներքին իրավական ակտով կարող է փոխանցվել Խորհրդին:

Բանկի Խորհուրդը.

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի իրավասություններն են՝

1. Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ Բանկի հեռանկարային ծրագրի հաստատումը
2. Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը.
3. Վարչության նախագահի, նրա տեղակալների, գլխավոր հաշվապահի և Վարչության այլ անդամների նշանակումը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
4. Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և անդամների նշանակումը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.
5. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը.
6. Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը.
7. Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառույթային պարտականությունների բաշխումը.
8. Շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժինների ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, ինչպես նաև բանկի բաժնեմասով միջանկյալ շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի սահմանումը.
9. Շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը.
10. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և Ընդհանուր ժողովին ներկայացումը.
11. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը Ընդհանուր ժողովի հաստատմանը.

12. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վճարման չափի սահմանումը.
13. Անհրաժեշտության դեպքում՝ բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների վերաացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը.
14. Բանկի կողմից օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող, ինչպես նաև բանկի կառավարման և ներքին հսկողության մարմինների գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.
15. Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների ու հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների ստեղծման (գործունեության դադարեցման) մասին որոշումների ընդունումը.
16. Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների ու հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, դրանցում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը
17. Ընդհանուր ժողովին Կանոնադրության 25.1 2), 9), 19), և 20) ենթակետերում թվարկված հարցերի ներկայացումը.
18. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման մասին որոշման ընդունումը
19. Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.
20. Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը.
21. Դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծման կամ դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցության մասին որոշումների հաստատումը, եթե տվյալ

- Ֆինանսական տարում կնքված նման գործարքի կամ գործարքների ընդհանուր գինը չի գերազանցում Բնակի Ընդհանուր կապիտալի 10%.
22. Առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը կամ դրանցում մասնակցությունը.
 23. Խորհրդին կից ժամանակավոր և մշտական կոմիտեների ստեղծումը և նադամների նշանակումը, դրանց ձևավորումը և գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.
 24. Կենտրոնական բանկի հետ բանկային օրենսդրության, տնտեսական նորմատիվների խախտումների վերացման վերաբերյալ պայմանագրերի կնքումը.
 25. Կենտրոնական բանկի կողմից Բանկին արված հանձնարարականների կատարման ուղղությամբ որոշումների ընդունումը.
 26. Կանոնադրությամբ սահմանված կարգով և դեպքերում՝ գույքի, արդ. թվում բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի, շուկայական արժեքի որոշումը
 27. Գործարքներով Բանկի օգտին սահմանած տոկոսների և (կամ) տուժանքի (տույժ և տուգանք) հաշվեգրումը կասեցնելու և դադարեցնելու, դրանք ներելու (զիջելու) մասին որոշումների ընդունման կարգի հաստատումը.
 28. Կանոնադրության 14.2 կետով նախատեսված՝ Բանկի և նրա հետ կապված անձի միջև գործարքների կնքման հաստատումը՝ Վարչության նախագահի ներկայացմամբ.
 29. Կանոնադրության 16.3 կետով նախատեսված՝ շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
 30. Կանոնադրության 16.3 կետով նախատեսված՝ խոշոր գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
 31. Բանկի առևտրային գաղտնիք կազմող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկի հաստատումը.
 32. Խորհրդի նախագահի ընտրությունը.

33. ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և այլ ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը:

Եթե խորհրդին ներկայացվող հաշվետվություններում բացահայտվում են ՀՀ օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ, ապա խորհուրդը պարտավոր է ձեռնարկել այդ խախտումների վերացման և հետագայում չկրկնման ուղղությամբ:

Առնվազն տարին մեկ անգամ Խորհուրդը պետք է քննարկի Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը նամակ ղեկավարությանը, ինչպես նաև քննարկի և անհրաժեշտության դեպքում վերանայի Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները, ռազմավարությունը, կարգերն ու ներքին իրավական այլ ակտեր:

Առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Խորհուրդը պետք է քննարկի Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի հաշվետվությունները՝ իր սահմանած կարգով և ձևով:

Գործադիր մարմինը

1. Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է վարչության նախագահը և վարչությունը: Վարչության նախագահը (վարչության անդամները) նշանակվում է (են) խորհրդի կողմից, իսկ վարչության նախագահի տեղակալները խորհրդի կողմից վարչության նախագահի ներկայացմամբ: Վարչության կառուցվածքում պարտադիր ընդգրկվում են Բանկի վարչության նախագահը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը:
2. Վարչությունը գործում է կանոնադրության, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ներքին իրավական ակտերի հիման վրա, որոնք պետք է սահմանեն Վարչության նիստերի հրավիրման ու անցկացման ժամկետներն ու կարգը, ինչպես նաև նրա կողմից որոշումների ընդունման, այդ թվում նաև՝ իր լիազորությունների սահմաններում ներքին իրավական ակտերի հաստատման կարգը:

Բանկի վարչությունը

ա) կազմակերպում և իրականացնում է Բանկի օպերատիվ գործունեության ղեկավարումը և ապահովում է Ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը.

բ) սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավճարների չափերը, ներգրավող ավանդների և տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները.

գ) քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները.

Վարչության իրավասությունները

Վարչությունը՝

1. Նախապես քննարկում է և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Խորհրդի կողմից հատատվող ներքին իրավական ակտերը, մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների, հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունը, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը.
2. տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
3. Իր իրավասությունների սահմաններում ընդունում է որոշումներ, տալիս է հանձնարարություններ և հսկում դրանց կատարումը.
4. Լուծում Բանկի ներքին աշխատանքային կանոնակարգերով իրեն վերապահված հարցերը.
5. Սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, վարկերի, ավանդների և այլ տոկոսադրույքները, բացառությամբ անհատական սակագների և պայմանագրային բնույթ կրող տոկոսադրույքները.
6. Նախապես քննարկում է բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը.

7. Իր իրավասությունների սահմաններում կազմավորում է մշտապես գործող աշխատանքային, խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ.
8. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով քննարկում է վարկերի տրամադրման հարցերը.
9. Քննարկում է մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ և հիմնարկներ ստեղծելու, դրանց գործունեությունը դադարեցնելու նպատակահարմարության հարցերը.
10. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ և հիմնարկների գործունեության եռամսյակային, տարեկան ծախսերի նախահաշիվներն ու դրանց կատարողակները.
11. Հաստատում է Բանկի ընթացիկ գործունեությունը կանոնակարգող կարգերի, կանոնակարգերի, ընթացակարգերի, մեթոդական ցուցումների և այլ աշխատանքային փաստաթղթերը, բացառությամբ այն փաստաթղթերի, որոնք համաձայն Կանոնադրության, ենթակա են Խորհրդի հաստատմանը.
12. Ապահովում է Ընդհանուր ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը.
13. Լուծում է օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոնադրությամբ և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ հարցեր.

Վարչության նախագահի իրավասությունները

Վարչության նախագահը՝

1. Իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կարգադրություններ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
2. Բանկի աշխատակիցների, բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների հետ կնքում է աշխատանքային պայմանագրեր կամ լիազորում է դրանց մի մասի կնքումը Բանկի այլ ղեկավարներին ու ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի իմաստով հանդես է գալիս որպես գործատուի ներկայացուցիչ.

3. Լուծում է բանկի աշխատակիցների, բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրերը կան լիազորում է դրանց մի մասի լուծումը Բանկի այլ ղեկավարներին.
4. Խորհրդի նշանակմանն է ներկայացնում Վարչության նախագահի տեղակալների, գլխավոր հաշվապահի և Վարչության անդամների այլ թեկնածուներին.
5. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով այլ բանկերում բացում է դրամային և արտարժույթային թղթակցային և (կամ) այլ հաշիվներ.
6. Ստորագրում և իրավասու մարմիններին է ներկայացնում Բնակի ֆինանսական, վիճակագրական, հարկային և այլ բնույթի հաշվետվություններ, իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստաթղթեր.
7. Ստորագրում է Վարչության որոշումները.
8. Կազմակերպում և հսկում է Վարչության որոշումների կատարումը.
9. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի ինքնուրույն Կանոնադրության 14.2 կետով սահմանված՝ Բանկի և նրա հետ կապված անձանց միջև գործարքները.
10. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների վարձատրության պայմանները.
11. Բանկի աշխատակիցների, բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.
12. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով նշանակում է Բանկի մասնաճյուղերի կառավարիչներին, ներկայացուցչությունների, հիմնարկների, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների և անմիջական իր ենթակայության տակ աշխատող ղեկավարներին և վաղաժամկետ դադարեցնում է նրանց լիազորությունները.

13. Իր իրավասության սահմաններում կազմավորում է ժամանակավորապես գործող հանձնաժողովներ, աշխատանքային խմբեր, խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ.
14. Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման կամ կոլեգյալ մարմնի հիմնավոր առաջարկությամբ սահմանում է ծառայությունների անհատական սակագները և պայմանագրային բնույթ կրող տոկոսադրույքները.
15. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով Խորհրդի հաստատած Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը.
16. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և կարգով տրամադրում է վարկեր.
17. Խորհրդի կողմից նշանակված ղեկավարներին ու այլ աշխատակիցներին ժամանակավորապես արգելում է կատարել իրենց աշխատանքային պարտականությունները՝ այդ մասին անհապաղ տեղեկացնելով Խորհրդին.
18. Իրականացնում է Կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Բանկի ներքին արավական ակտերով նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

Վարչության նախագահը, որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է Բանկը ՀՀ-ում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

Վարչության նախագահը հաշվետու է Ընդհանուր ժողովին և Խորհուրդին:

Վարչության նախագահի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և մանսագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

**3.7.2 Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ
Բանկի խորհրդի անդամները**

1. Բանկի խորհրդի նախագահ՝ Կարեն Սաֆարյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

2. Խորհրդի անդամ՝ Տիգրան Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Եվրասիական զարգացման բանկի Կառավարման խորհրդի նախագահի տեղակալ:

3. Խորհրդի անդամ՝ Արամ Անդրեասյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

4. Խորհրդի անդամ՝ Գարեգին Թոսունյան

Բնակության վայրը	ՌԴ, ք. Մոսկվա
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Ռուսաստանյան Բանկերի Ասոցիացիայի նախագահ

5. Խորհրդի անդամ՝ Վաչե Գաբրիելյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան – դասախոս,

	Արմենիա Ինշուրանս ԱՍՊԸ – Խորհրդի նախագահ
--	--

6. Խորհրդի անդամ՝ Ալեքսանդր Ֆոն Գլայխ

Բնակության վայրը	Գերմանիա, ք. Համբուրգ
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինքանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Ուզպրոմստրոյբանկ» Տնօրենների խորհրդի անդամ, Ուզբեկստան “TOO GlobalExpert Development Group” Տնօրենների խորհրդի անդամ, Ղազախստան

Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ եթե՝

ա) նա դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար),

գ) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից (իրական ժամանակի ռեժիմով և հեռակա քվեարկությամբ համարվում է լիարժեք մասնակցություն),

դ) օրենքով սահմանված կարգով որակագրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

ե) Խորհրդի անդամի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված այլ հիմքերով.

Բանկի Վարչության անդամները

1. Բանկի Վարչության նախագահ՝ Արտակ Անանյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինքանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ

Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արինս մենեջմենթ» ՍՊԸ- գլխավոր տնօրեն
---	---------------------------------------

2. Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն ` Դավիթ Սարգսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Ներդրումային բիզնեսի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Ներդրումային բիզնեսի ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ

3. Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ բանկինգի տնօրեն` Արթուր Գյուլագյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Փրայվիթ բանկինգի տնօրենը ղեկավարում է Փրայվիթ բանկինգի ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ

4. Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն` Արմեն Գասպարյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն ղեկավարում է Բանկի Կորպորատիվ բիզնեսի ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	ՄԲՑ ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն

5. Վարչության անդամ, Թվայնացման և տաղանդների կառավարման գծով տնօրեն` Հարություն Իսախիրյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Թվայնացման և տաղանդների կառավարման գծով տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Թվայնացման և տաղանդների կառավարման ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Գիտամանկավարժական գործունեություն

6. Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն` Արտակ Խաչատրյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
-------------------------	--------------

Իրավասությունները և պարտականությունները	Մանրածախ բիզնեսի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Մանրածախ բիզնեսի ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ

7. Վարչության անդամ, ՓՄՁ բիզնեսի տնօրեն՝ Արթուր Հակոբյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	ՓՄՁ բիզնեսի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի ՓՄՁ բիզնեսի ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	Գյուղատնտեսություն, ձեռնարկատիրական գործունեություն

8. Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման տնօրեն՝ Լուսինե Ներսիսյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Ռիսկերի կառավարման տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Ռիսկերի կառավարման ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	

9. Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ՝ Հովհաննես Մկրտիչյան

Բնակության վայրը	ՀՀ, ք. Երևան
Իրավասությունները և պարտականությունները	Բանկի գլխավոր հաշվապահը կառավարում է և վերահսկում է Բանկի հաշվապահական ուղղությունը
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ- Գլխավոր հաշվապահ

3) Ազդագրի ներկայացման պահին բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը որևիցե մասնաճյուղում կենտրոնացված չի:

4) Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

3.8 Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով Բանկը գտնվում է ներքոնշյալ անձանց ուղղակի և անուղղակի հսկողության տակ՝

1. Ուղղակի հսկողություն իրականացնող անձինք են՝

- ✓ «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ – ունի ուղղակի նշանակալից մասնակցություն Բանկի կապիտալում 98.67303% (495,607 հատ բաժնետոմս),

2. Անուղղակի հսկողություն իրականացնող անձինք են՝

- ✓ Սաֆարյան Կարեն Սուրենի - ունի անուղղակի նշանակալից մասնակցություն («Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ի 100 % մասնակիցն է):

3.9 Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

1) Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2021-2022թթ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները անկախ աուդիտորական եզրակացություններով ներառված են Ազդագրում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Բանկի գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Ինտերնետի Բանկի տնային էջում:

2) Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

Արդշինքանկը ամփոփել և հրապարակել է 2023 թվականի երրորդ եռամսյակի ֆինանսական հաշվետվությունները:

Տարեկան արդյունքներով Բանկն իր հիմնական ցուցանիշներով պահպանել է դիրքերն առաջատար եռյակում: 2023 թվականի 9 ամսվա արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 57.0 միլիարդ ՀՀ դրամ:

30.09.23 թվականի վերջի դրությամբ հիմնական ցուցանիշների համեմատական դինամիկան 31.12.22 թվականի համեմատ հետևյալն է.

Ցուցանիշ	Բացարձակ մեծություն 30.09.23թ. դրությամբ (միլիարդ ՀՀ դրամ)	Աճը %-ային հարաբերակցու- թյամբ
Ակտիվներ	1,479.9	-5.0
Վարկային պորտֆել	590.8	11.2
Հաճախորդների միջոցներ	906.2	-4.4

3) Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Սույն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

3.10 Էական պայմանագրերը

Բանկում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի հինգ տոկոսը:

3.11 Փորձագերի, գնահատողի, խորհրդարուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

Բացի Ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և Ազդագրում ներկայացված Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններից, Ազդագրի որևէ մասում այլ անձանց

մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

3.12 Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ժամկետը 12 (տասներկու) ամիս է՝ ազդագրի հրապարակման պահից: Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրումների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն – վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանն ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են ինտերնետի Բանկի տնային էջում, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

Հավելվածներ

Հավելված 1. «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածքը

ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՎԱԾ Է

Վարչության նախագահ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է:

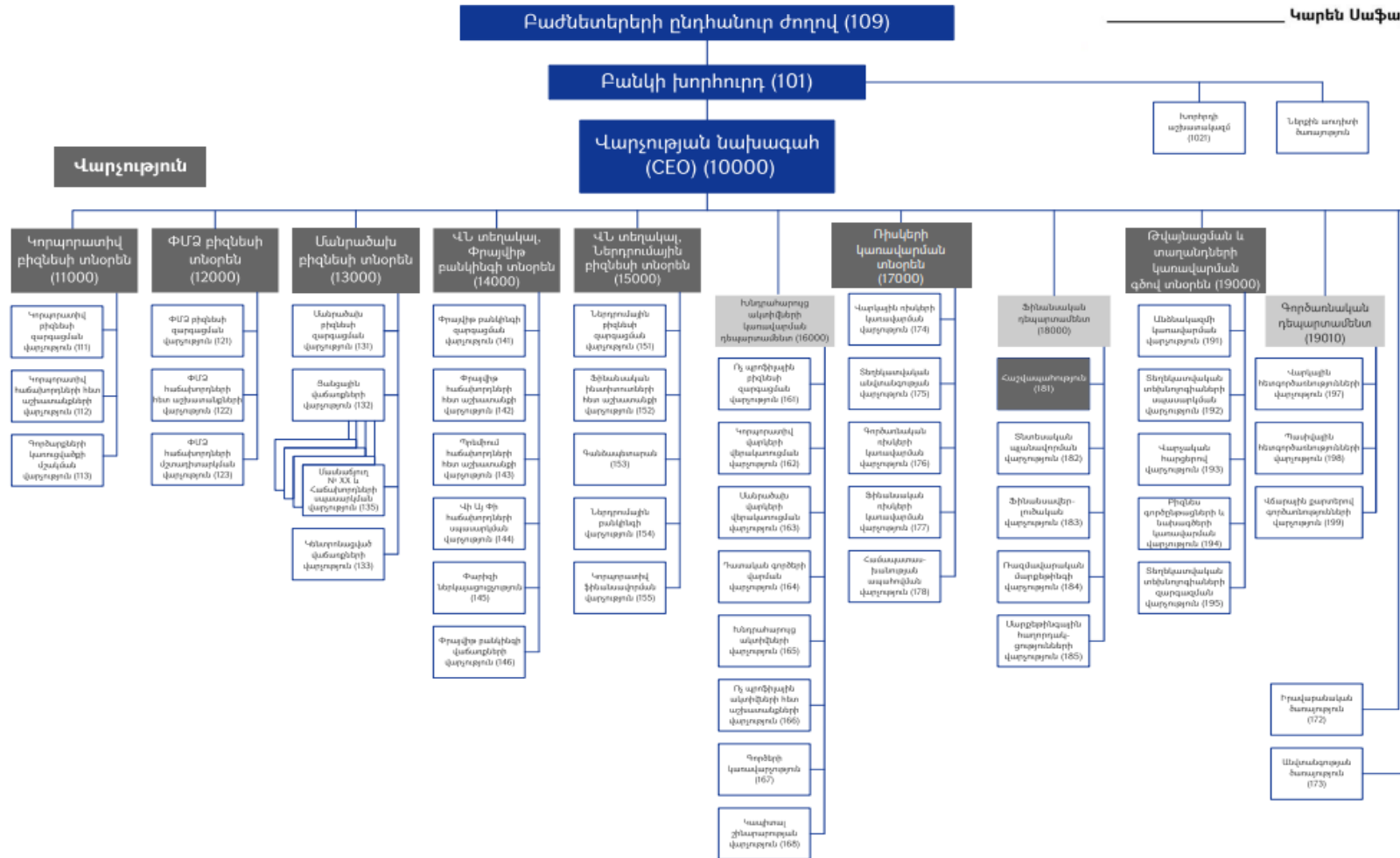
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 28.04.2023թ. թիվ 04/23-01 Լ որոշմամբ

Արտակ Անանյան

«ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ ՎԱՐՉԱԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

Խորհրդի նախագահ

Կարեն Սաֆարյան

Հավելված 2. Ֆինանսական գործիքների հաշվարկման բանաձևեր

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =
(Չուր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =
(Չուր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Չուր շահույթի մարժա (NPM) =
Չուր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգրագործման գործակից (AU) =
Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) =
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Չուր փոկոսային մարժա (NIM) =
Չուր փոկոսային եկամուտ / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են փոկոսային ծախսեր =
Տոկոսային ծախսեր / պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են փոկոսային ծախսեր

Չուր շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =
Չուր շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվ

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են փոկոսային ծախսեր)

Հավելված 3. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (իրավաբանական անձ) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտապտոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի

Հայտը բանկ ներկայացնելու ամսաթիվ և ժամ		«_» __ __թ.	ժամը _____
Հայտը ներկայացնող Հաճախորդ		Պետական գրանում	
_____ (անվանումը)	_____ (վկայականի և համարը)	«_» __ __թ. (գրնացման ամսաթիվ)	_____ (ՀՎՀՀ) Այո/Ոչ (ոեզիդենտություն)
Հաճախորդ գրանցման հասցեն _____			
Հաճախորդ գտնվելու վայրի հասցե _____			
Սույե հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ(ենք) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նան՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ(ենք) հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտապտոմսերը հետևյալ պայմաններով՝			
Ձեռք բերվող պարտապտոմսերի քանակը (հատ)	_____ (քանակը թվերով)		_____ (քանակը տառերով)
Ձեռք բերվող պարտապտոմսերի ձեռքբերման գինը	_____ (գինը թվերով)	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ (գինը տառերով)
Ձեռք բերվող պարտապտոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	_____ (գումար թվերով)	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ (գումար տառերով)
Անձի բանկային վավերապայմանները			
Բանկային հաշիվներ	ՀՀ դրամ	_____	
	ԱՄՆ դոլար	_____	
	Եվրո	_____	
Բանկի անվանումը	_____		
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ		
Արժեթղթերի հաշվի համարը	_____		

Սույնով, հավաստում եմ(ենք), որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ(ենք) վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտապտոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ(ենք) դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ(ենք) այդ պարտապտոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում եմ(ենք), որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում եմք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորվելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր¹:

¹ ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից

Հաճախորդ կամ Հաճախորդի իրավասու անձ՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	« _ » _ _ թ.
	(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն)		(օր-ամիս-տարի ժամ-րոպե)
ԼՐԱՑՎՈՄ Է ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ				
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____				
Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հատ)	_____	_____	Ամսաթիվ՝	« _ » _ _ թ.
	(քանակը թվերով)	(քանակը տառերով)		
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը			« _ » _ _ թ.	
Սպասարկող՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	« _ » _ _ թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
ՀՍԲ պետ՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	« _ » _ _ թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
Մասնաճյուղի կառավարիչ (ՀՍՎ պետ)	_____	_____	Ամսաթիվ՝	« _ » _ _ թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
Բանկի Մասնաճյուղի (ՀՍՎ)	_____	Էլ. փոստի հասցե _____		
Կ.Տ.				

Հիշեցում. Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխան հ/հ-երին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

**Հավելված 4 . Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (ֆիզիկական անձ կամ ԱԶ)
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-
հանձնարարականի**

Հայտը բանկ ներկայացնելու ամսաթիվ և ժամ		« » ____ թ.	ժամը _____
Հայտը ներկայացնող Հաճախորդ		անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ	
_____ (անուն, ազգանուն)	_____ (սերիա և համարը)	_____ (երբ և ում կողմից է տրվել)	Այո/Ոչ _____ (ոեզիդենտություն)
Հաճախորդ գրանցման հասցեն _____			
Սույե հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ(ենք) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նաև՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ(ենք) հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝			
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)	_____ (քանակը թվերով)		_____ (քանակը տառերով)
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը	_____ (գինը թվերով)	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ (գինը տառերով)
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	_____ (գումար թվերով)	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ (գումար տառերով)
Անձի բանկային վավերապայմանները			
Բանկային հաշիվներ	ՀՀ դրամ	_____	
	ԱՄՆ դոլար	_____	
	Եվրո	_____	
Բանկի անվանումը	_____		
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ		
Արժեթղթերի հաշվի համարը	_____		

Հավաստում եմ(ենք), որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ(ենք) վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ(ենք) դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ(ենք) այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմ(ենք), որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ(ենք) Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ(ենք), որ Ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ:

Տեղեկացված են(ենք), որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով²:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա մեր Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Հաճախորդ կամ Հաճախորդի իրավասու անձ՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	«_» __ __թ.
	(անուն, ազգանուն)	(ստորագրություն)		(օր-ամիս-տարի ժամ-րոպե)
ԼՐԱՑՎՈՒՄ Է ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ				
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ _____				
Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հատ)	_____	_____		
	(քանակը թվերով)	(քանակը տառերով)		
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը				«_» __ __թ.
Սպասարկող՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	«_» __ __թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
ՀՍԲ պետ՝	_____	_____	Ամսաթիվ՝	«_» __ __թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
Մասնաճյուղի կառավարիչ (ՀՍՎ պետ)	_____	_____	Ամսաթիվ՝	«_» __ __թ.
պաշտոն	անուն, ազգանուն	ստորագրություն		
Բանկի Մասնաճյուղի (ՀՍՎ)	_____	Էլ. փոստի հասցե	_____	
Կ.Տ.				

Հիշեցում. Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխան հ/հ-երին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

² ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից

Հավելված 5 Թողարկման վերջնական պայմաններ
 20..թ.

Արդշինքանկ ՓԲԸ

Անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի պարտատուրում

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է 20..թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են Արդշինքանկ ՓԲԸ-ում ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Գիրգոր Լուսավորչի 13, 13/1 հասցեում:

1.	ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)	
1.1	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«Արդշինքանկ» ՓԲԸ
1.2	Երաշխավորողը	Թողարկողը չի նախատեսում ներգրավել երաշխավոր
1.3	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)	
1.4	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
1.5	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրում
1.6	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար/ Եվրո
1.7	Առաջարկի գինը	<i>Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, փրկաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝</i> $DP = \frac{c}{f} \sum_{i=1}^N \left(\frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+t}} \right) + \left(\frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+t}} \right)$

		$t = \frac{DSN}{DCC}$ <p>DP – Պարտատոմսի գինն է DSN - Գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում f – արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4 եռամսյակային վճարումների դեպքում) N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց: Տեղաբաշխման ընթացքում պարտատոմսի լրիվ գինը յուրաքանչյուր օրվա համար հրապարակվում է Թողարկողի կայքում:</p>
1.8	Անվանական արժեքը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
1.9	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
1.10	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
1.11	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից

		առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ Եթե պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվում են մինչև այդ ամսաթիվը, ապա առաջարկի իրականացման ավարտի օր է համարվում այն օրը, երբ վաճառվել է վերջին պարտատոմսը:
1.12	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
1.13	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	«Արդշինքանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2022թ մարտի 31-ի նիստի թիվ 02/22-07 Լ որոշում «Արդշինքանկ» ՓԲԸ Վարչության 202--թ. ----ի թիվ ----- որոշում
2.	Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ	
2.1	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.2	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.3	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.4	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
2.5	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Չի նախատեսվում
2.6	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	
2.7	Ջրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.	Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ	
3.1	Մարման ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման

		սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
3.2	Մարման արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
3.3	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
3.4	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	
3.4.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.4.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
3.4.3	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	
3.4.4	Այլ տեղեկություններ	
3.5	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փուֆ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	
3.5.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.5.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
3.5.3	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
4	Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ	
4.1	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	Արդշինքանկ ՓԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1
4.2	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
5.	Այլ տեղեկություններ	
5.1	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ չեն թույլատրված կարգավորվող շուկայում առևտրի
5.2	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրի թույլատրման համար, և համաձայն

	թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի “Հայաստանի Ֆոնդային բորսա” ԲԲ ընկերությունը:
5.3	Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանշված չեն
5.4	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահ պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Դավիթ Սարգսյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Ներդրումային բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արթուր Գյուլազյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահի տեղակալ, Փրայվիթ բանկինգի տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արմեն Գասպարյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Հարություն Իսպիրյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Թվայնացման և տաղանդների կառավարման գծով տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Խաչատրյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արթուր Հակոբյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, ՓՄՁ բիզնեսի տնօրեն պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ

Լուսինե Ներսիսյան
անուն ազգանուն

**Վարչության անդամ, Ռիսկերի
կառավարման տնօրեն**
պաշտոն

ստորագրություն

ամսաթիվ

Հովհաննես Մկրտիչյան
անուն ազգանուն

**Վարչության անդամ, Գլխավոր
հաշվապահ**
պաշտոն

ստորագրություն

ամսաթիվ

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

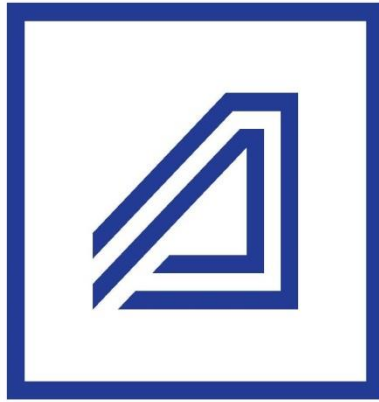
Արտակ Անանյան
անուն ազգանուն

Վարչության նախագահ
պաշտոն

ստորագրություն

ամսաթիվ

Հավելված 6 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

Ardshinbank

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

*Միջանկյալ համախմբված ֆինանսական
հաշվետվություններ*

*2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված
ժամանակաշրջանի համար*

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	6
Միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ.....	8

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին

համախմբված հաշվետվություն 2023թ. Սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

Ծեղագ.	01/07/2023- 30/09/2023թ.	01/01/2023- 30/09/2023թ.	01/07/2022 - 30/09/2022թ.	01/01/2022 - 30/09/2022թ.
	հազ.դրամ	հազ.դրամ	հազ.դրամ	հազ.դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4 27,670,916	79,827,867	21,323,263	60,071,377
Տոկոսային ծախս	4 (10,595,223)	(31,716,550)	(10,418,293)	(33,769,040)
Ջուտ տոկոսային եկամուտ	17,075,693	48,111,317	10,904,970	26,302,337
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5 4,764,667	13,866,043	9,862,204	17,690,285
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	(1,192,972)	(3,431,173)	(913,689)	(2,282,544)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	3,571,695	10,434,870	8,948,515	15,407,741
Ջուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերից	279,802	(568,021)	(202,215)	376,288
Ջուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից	(867,701)	(2,388,128)	2,249,367	16,525,131
Ջուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6 8,920,419	26,428,809	16,249,312	20,897,181
Ջուտ օգուտ (վնաս) ներդրումային արժեքներից	570,227	2,154,973	196,310	1,812,148
Այլ գործառնական եկամուտ	500,704	2,545,933	1,295,488	2,744,673
Գործառնական եկամուտ	30,050,839	86,719,753	39,641,747	84,065,499
Արժեքկումմից կորուստներ	7 (1,857,344)	(4,095,719)	(9,867,967)	(21,222,747)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր	(2,589,461)	(7,936,975)	(1,994,619)	(6,282,095)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8 (2,705,098)	(7,700,262)	(2,013,221)	(5,750,467)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	22,898,936	66,986,797	25,765,940	50,810,190
Շահութահարկի գծով ծախս	9 (4,164,795)	(10,034,422)	(4,764,814)	(9,695,753)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	18,734,141	56,952,375	21,001,126	41,114,437
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի				
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	656,814	1,488,465	(162,358)	(663,406)
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	769,773	1,567,756	11,234	807,250
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(112,959)	(79,291)	(173,592)	(1,470,657)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	(781,094)	(781,094)	-	1,981,041
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս				
Այլ համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի	(124,280)	707,371	(162,358)	1,317,634
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	18,609,861	57,659,747	20,838,768	42,432,071

Handwritten signature

Handwritten signature

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Մկրտչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

Նազարեթյան Անգին
Պատասխանատու հաշվապահ

Handwritten signature

«Արշինբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2023թ. Մեկտեմբերի 30-ի դրությամբ

	30/09/2023թ. հազ. դրամ	31/12/2022թ. հազ. դրամ (ստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10 420,452,751	455,397,014
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	11	
- Խմբի կողմից պահվող	17,427,888	9,374,282
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	10,569,112	18,131,875
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր, փոխատվություններ և այլ պահանջներ	12 165,463,557	171,767,563
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13 590,847,515	531,423,825
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	
- Խմբի կողմից պահվող	175,771,614	238,029,621
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	73,752,654	107,090,164
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15 15,516,871	16,034,441
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	1,133,048
Այլ ակտիվներ	16 10,093,618	9,404,114
Ընդամենը ակտիվներ	1,479,895,580	1,557,785,948
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Փոխառություններ և պարտավորություններ շանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17 279,493,934	325,785,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18 93,329,491	116,057,134
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19 906,180,604	948,080,987
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	1,352,020	15,051,258
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	5,671,285	-
Այլ պարտավորություններ	20 7,765,831	7,247,553
Ընդամենը պարտավորություններ	1,293,793,165	1,412,222,602
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ		
Բաժնետիրական կապիտալ	21 52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ	51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ	5,649,450	6,430,545
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	(168,984)	(1,657,449)
Գլխավոր պահուստ	7,525,874	4,415,218
Չբաշխված շահույթ	120,868,824	84,147,781
Ընդամենը սեփական կապիտալ	186,102,415	145,563,346
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	1,479,895,580	1,557,785,948

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

Նազարեթյան Անգին
Պատասխանատու հաշվապահ

(Handwritten signature)

Arshinbank

«Արշինբանկ» ՓԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 2023թ. Անկտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

	01/01/2023- 30/09/2023թ. հազ. դրամ	01/01/2022- 30/09/2022թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	79,617,607	61,570,657
Վճարված տոկոսներ	(34,191,499)	(34,577,969)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	13,866,043	17,690,285
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(3,431,173)	(2,282,544)
Ջուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	25,890,095	38,323,578
Այլ ստացված եկամուտ	2,544,588	2,747,377
Այլ ընդհանուր վարչական և աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	(12,321,048)	4,045,644
Գործառնական ակտիվների (աճ) նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխառություններ	3,519,428	(143,798,611)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(64,554,033)	(45,205,003)
Բռնագանձված գույք	241,977	420,171
Այլ ակտիվներ	(823,382)	1,779,179
Գործառնական պարտավորությունների աճ (նվազում)		
Բանկերի կարծաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	8,788,346	44,305,883
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(7,000,472)	8,836,335
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	(29,517,356)	263,464,959
Այլ պարտավորություններ	4,355	2,070
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	(17,366,524)	217,322,010
Վճարված շահութահարկ	(17,069,757)	(2,213,902)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	(34,436,281)	215,108,108
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթեր	93,333,292	(42,697,705)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(734,477)	(1,849,110)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	92,598,815	(44,546,815)
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Փոխառությունների ստացում	105,801,972	60,717,556
Փոխառությունների մարում	(147,331,922)	(60,159,629)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	2,964,731	8,019,566
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր մարում	(23,653,040)	(39,585,144)
Վճարում վարձակալության գծով	(449,401)	(417,121)
Վճարված շահարժիներ	(18,031,924)	(1,154,301)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	(80,699,584)	(32,579,074)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ (նվազում)	(22,537,050)	137,982,219
Փոխանակման փոփոխության փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(12,398,326)	(30,760,852)
Սպասվող պարտքային վճարի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(8,888)	(3,977)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	455,397,014	215,783,475
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	420,452,751	323,000,864

Handwritten signature

Handwritten signature

Աննյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Սկրուպյան Հովհաննես
Չլիսավոր հաշվապահ

Նազարեթյան Անգին
Դատապահատու հաշվապահ

Handwritten signature

Arashinbank

«Արշինբանկ» ՓԲԸ

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2022թ. Մեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

	Բաժնեակրիակ, կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից անց	Ներդրումային արժեքերի վերագնահատմ. պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդ առ 1 հունվարի 2022թ. (ստուգված)	52,227,200	51	4,602,542	(256,163)	3,732,520	39,762,973	100,069,123
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	-	41,114,436	41,114,436
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	682,698	(682,698)	-
Այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	-	-
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	-	-	-	-
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	807,250	-	-	807,250
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(1,470,657)	-	-	(1,470,657)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(663,406)	-	-	(663,406)
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների վերագնահատում առանց հետաձգված հարկային ակտիվների /հետաձգված պարտավորությունների	-	-	1,981,041	-	-	-	1,981,041
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի չբաշխված շահույթ	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	1,981,041	(663,406)	-	-	1,317,634
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	-	-	1,981,041	(663,406)	682,698	40,431,738	42,432,070
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի բողարկում	-	-	-	-	-	-	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի բողարկում	-	-	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(1,113,972)	(1,113,972)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	-	(1,113,972)	(1,113,972)
Մնացորդ առ 30 Մեպտեմբերի 2022թ. (ստուգված)	52,227,200	51	6,583,583	(919,570)	4,415,218	79,080,739	141,387,220

Անսկան Արտակ
Վարչության նախագահ

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

Նագարեթյան Անգին
Պատասխանատու հաշվապահ

Arshinbank

«Արշինբանկ» ՓԲԸ
 Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
 2023թ. Մեկտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար

	Բաժնետիրակապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումը աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատում պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ. (ստուգված)	52,227,200	51	6,430,544	(1,657,449)	4,415,218	84,147,782	145,563,346
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ							
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար	-	-	-	-	-	56,952,376	56,952,376
Հատկացում գլխավոր պահուստին	-	-	-	-	3,110,656	(3,110,656)	-
Այլ համապարփակ եկամուտ							
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	1,567,756	-	-	1,567,756
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի	-	-	-	(79,291)	-	-	(79,291)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	1,488,465	-	-	1,488,465
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Հիմնական միջոցների վերագնահատում առանց հետաձգված հարկային ակտիվների /հետաձգված պարտավորությունների	-	-	-	-	-	-	-
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի չբաշխված շահույթ	-	-	(781,094)	-	-	967,400	186,306
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(781,094)	1,488,465	-	967,400	1,674,771
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար	-	-	(781,094)	1,488,465	3,110,656	54,809,120	58,627,147
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Սովորական բաժնետոմսերի բողարկում	-	-	-	-	-	-	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի բողարկում	-	-	-	-	-	-	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(18,088,079)	(18,088,079)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ						(18,088,079)	(18,088,079)
Մնացորդը առ 30 Մեկտեմբերի 2023թ. (ստուգված)	52,227,200	51	5,649,450	(168,984)	7,525,874	120,868,824	186,102,415

Աննյան Արտակ
 Վարչության նախագահ

Մկրտչյան Հովհաննես
 Գլխավոր հաշվապահ

Նազարեթյան Անգին
 Պատասխանատու հաշվապահ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

2023թ. մայիսի 10-ին Բանկը ներդրում է կատարել «Արինս Կապիտալ» ներդրումային ֆոնդում, որտեղ ձեռք է բերել 100% փայամասնակցություն:

Խումբն ունի 66 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2023թ. երրորդ եռամսյակի դրությամբ 1,675 է (2022 թ. երրորդ եռամսյակ՝ 1,474):

Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Խմբի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով մասնակցություններ ունի Բանկի հետ չառնչվող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով ու վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հողի և շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Եական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- վարկերի արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- շենքերի վերագնահատում – ծանոթագրություն 15

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն և Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Խումբն առաջին անգամ կիրառել է Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման 2-րդ փուլի ընթացքում ընդունված փոփոխությունները (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ) 2021թ. հունվարի 1-ից:

Խումբը 2-րդ փուլի փոփոխությունները կիրառել է հետընթաց: Այնուամենայնիվ, 2-րդ փուլի փոփոխություններով թույլատրվող բացառությունների համաձայն, Խումբը որոշել է չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունն այդ փոփոխությունների ազդեցությունն արտացոլելու համար: Քանի որ Խումբը չի իրականացրել գործարքներ, որոնց համար ուղենիշային տոկոսադրույքը փոխարինվել է այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, փոփոխությունների

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հետընթաց կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված 2021թ. հունվարի 1-ից կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առանձին դրույթներ, 2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են գործնական բնույթի պարզեցում ՖՅՄՍ որոշ պահանջների հետ կապված: Այս պարզեցումը վերաբերում է ֆինանսական գործիքների և վարձակալության պայմանագրերի կամ հեջավորման հարաբերությունների փոփոխմանը, որը պայմանավորված է պայմանագրում ուղենիշային տոկոսադրույքի փոխարինումով նոր այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով: Եթե անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Փոփոխությունները նախատեսում են նաև բացառություն, որը թույլ է տալիս օգտագործել տոկոսադրույքի փոփոխությունն արտացոլող վերանայված զեղչման դրույքը վարձակալության պայմանների փոփոխության պատճառով վարձակալության պարտավորությունը վերաչափելու դեպքում, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Բացառությամբ վերոնշյալ բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով անորոշիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված անորոշիզացված արժեքի միջև:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառում ենք ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

2014թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն հրապարակել է ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը գործում է 2018թ. հունվարի 1-ից: Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը: Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը 2018թ. հունվարի 1-ից ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները ճանաչվել են չբաշխված շահույթի և պահուստների կազմում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Դասակարգում – Ֆինանսական ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ը նախատեսում է նոր մոտեցում ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար, որն արտացոլում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում կառավարվում են ակտիվները և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը: ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝

- ա) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
 - բ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
 - գ) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:
- Ստանդարտի համաձայն՝ ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերն այլևս չեն գործում: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասվում է նշված դասերից որևէ մեկին:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև): Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ուժեղացվել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու կամ ԻԱՇԿՎ չափվելու համար ներկայացվող պահանջները, եթե այդպես անելը վերացնում կամ նաշանակալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ: Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱՇԿՎ), եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և Ուժեղացված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են, և
- սկզբնական ճանաչման պահին բաժնային գործիքը, որը չի պահվում առևտրական նպատակներով, կարող է անդառնալիորեն Ուժեղացվել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող: Այդպիսի ընտրությունը կատարվում է գործիք առ գործիք հիմունքով:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և Ուժեղացված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Դասակարգում – Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ,իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով (ԻԱՇԿՎ) չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

ԻԱՇԿՎ ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ԻԱՇԿՎ չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակներով կամ դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չափվող: Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է ԸՆկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղշավորման գործիք:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

Առևտրական նպատակներով չպահվող ֆինանսական պարտավորությունը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես ԻԱՇԿՎ չպահվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չպահվող:

ԻԱՇԿՎ չպահվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող օգուտները կամ կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքի փոփոխության՝ պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրելի մասից, որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

(i) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ խումբը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

արժեզրկումից կորուստը: Հավելվածարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կատարվող ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Խումբը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Խումբը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Խումբը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Խումբը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում է ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Խումբը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Խումբը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են այդ փոփոխությունները:

(vi) Ապաճանաչում

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Խմբի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Խումբը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Խումբը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը: Եթե Խումբը ձեռք է բերում իր սեփական պարտքը, ապա այն դուրս է բերվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված հատուցման տարբերությունը ներառվում է պարտքի ժամկետից շուտ մարման արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասում:

Խումբը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(vii) Հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետզնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետզնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետզնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(vii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Խումբն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Խումբն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ խմբի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև: Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ 1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք 5 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 1-ից 5 տարի

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 5-ից 10 տարի:

(զ) Բռնագանձված գույք

Բռնագանձված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(է) Արժեզրկում – ֆինանսական ակտիվներ, վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով, որի համար պահանջվում են էական դատողություններ այն մասին, թե ինչպիսի ազդեցություն կունենան տնտեսական գործոնները սպասվող պարտքային վնասի վրա, որը կորոշվի հավանականության հիմունքով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարածակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի նկատմամբ: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ արժեզրկման գծով պահուստը ճանաչվում է կամ հաջորդ 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին կամ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով: Ֆինանսական գործիքի գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում, մինչդեռ 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վնասի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին (բացառությամբ որոշ առևտրական դեբիտորական պարտքերի և վարածակալության գծով ստացվելիք գումարների, պայմանագրային ակտիվների, կամ ձեռքբերված կամ ստեղծած արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վնասի գծով պահուստը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանավորված արժեզրկում, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնավորված տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեզրկման գծով պահուստի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի համար կիրառվում է պարտավորությունների չկատարման հավանականություն x պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վնաս x պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին (PD x LGD x EAD) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար)՝ կախված ֆինանսական ակտիվի տեսակից, ֆինանսական ակտիվի դասակարգման փուլից՝ ըստ ՀՀՄՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով գնահատումից և այլ գործոններից:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ խումբը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման միջև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում խումբը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորություններն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են խմբին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտապանի վիճակի չլինելը կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված անորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորությունների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում: Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք խումբը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե խումբն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,

– շուկայականից ցածր տոկոսադրույթով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու հմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(հ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող եկամտի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Ընթացիկ հարկի գծով վճարվելիք գումարները ներառում են նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակների հետ չնվազեցվող գուղվիլ, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում ձեռնարկատիրական գործունեության

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ժամանակավոր տարբերություններ, որոնք վերաբերում են այն դուստր կազմակերպություններում, ասոցիացված կազմակերպությունում և համատեղ ձեռնարկություններում կատարված ներդրումներին, որտեղ մայր կազմակերպությունը հնարավորություն ունի վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձման ժանկետները և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Խումբը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Խումբն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը զանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Խումբը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս՝ Խումբը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը: Խումբը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր չստուգված հարկային տարիների համար, հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը, այդ թվում՝ հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որից ելնելով Խումբը կարող է փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է նման գնահատումը:

(I) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժանկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում ենք շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Սեզնենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզնենտը Խմբի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ նույն Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզնենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և վերջինիս գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

(ծ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները, քանի որ ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի ֆինանսական հաշվետվություններին վրա:

- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ
- (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամանակաշրջան
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 ,Ապահովագրության պայմանագրեր և ՖՀՄՍ 17 ,Ապահովագրության պայմանագրեր փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործառնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն» ստանդարտը (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 16) սահմանում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել վարձակալության համար: Վարձակալը ճանաչում օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը, որն իրենից ներկայացնում է ելակետային ակտիվն օգտագործելու իրավունք, և վարձակալության գծով պարտավորությունը, որն իրենից ներկայացնում է վարձավճարների վճարման պարտականություն: Նախատեսված են բացառություններ կարճաժամկետ վարձակալության և ցածր արժեք ունեցող միավորների վարձակալության համար: Վարձատուի համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

փոփոխվում, վարձատուրն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի:

ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 «Վարձակալություն», ՖՀՄՍԿ մեկնաբանություն 4 «Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում», ՄՍԿ մեկնաբանություն 15 «Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ» և ՄՍԿ մեկնաբանություն 27 «Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը» սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները:

ՖՀՄՍ 16-ը գործում է 2019թ. հունվարի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կիրառելու պայմանով:

Խումբը արտացոլում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունը: Ներկա պահին բացահայտված առավել էական ազդեցությունը կայանում է նրանում, որ Խումբը ճանաչում է ակտիվներ և պարտավորություններ տարածքների գործառնական վարձակալության պայմանագրերի գծով: Բացի այդ, փոխվել է վարձակալության այդ պայմանագրերի գծով ճանաչվող ծախսերի բնույթը, քանի որ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում վարձակալության ծախսերը գծային հիմունքով ճանաչելու փոխարեն, Խումբը արտացոլում է ակտիվից օգտվելու իրավունքի մաշվածության գծով ծախսերը և վարձակալության գծով պարտավորություններին վերաբերող տոկոսային ծախսերը: Խումբը դեռ չի որոշել, թե արդյոք այն կօգտվի ստանդարտով նախատեսված ոչ պարտադիր պարզեցումներից:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

4 Ձուտ տոկոսային եկամուտ

	01.07.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ				
Չաճախորդներին տրված վարկեր	17,192,992	49,331,220	16,142,239	47,275,354
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	469,050	1,528,424	476,626	1,115,803
Անորոշացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,149,614	15,512,555	2,881,764	8,069,880
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխատվություններ	4,859,260	13,455,668	1,821,029	3,600,136
Այլ	-	-	1,605	10,204
	27,670,916	79,827,867	21,323,263	60,071,377
Տոկոսային ծախս				
Չաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	5,602,775	16,257,767	4,703,666	14,421,661
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	3,180,361	9,711,885	3,122,040	10,177,694
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	1,767,903	5,617,845	2,551,885	9,042,512
Տոկոսային ծախս վարձակալությունից (ՖՀՄՍ 16)	44,184	129,053	40,702	127,173
	10,595,223	31,716,550	10,418,293	33,769,040

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01.07.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների կանխիկացում	874,955	2,116,050	3,756,503	6,507,251
Դրամային փոխանցումներ	1,921,534	6,146,055	3,956,479	7,282,277
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	1,105,801	3,376,766	362,697	955,337
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	298,736	890,387	214,946	692,771
Բրոքերային և պահառուական ծառայություններ	245,923	669,029	1,489,299	1,960,953
Այլ	317,718	667,756	82,280	291,696
	4,764,667	13,866,043	9,862,204	17,690,285

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

6 Ձուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01.07.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	7,776,728	23,735,122	17,819,284	36,511,430
Օգուտ (վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	1,143,691	2,693,687	(1,569,972)	(15,614,249)
	8,920,419	26,428,809	16,249,312	20,897,181

7 Արժեզրկումից կորուստներ

	01.07.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ.- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ.- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(1,695,591)	(5,034,653)	(9,011,190)	(20,366,499)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	(167,654)	471,314	(307,283)	(397,938)
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	5,901	467,619	(549,494)	(458,310)
Դուրս գրված ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
	(1,857,344)	(4,095,719)	(9,867,967)	(21,222,747)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի և «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստ» հոդվածը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

30.09.2023				
	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդների ն տրված վարկեր – անհատներ	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(2,158,591)	148,425	1,466,633	(543,533)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,273,999)	(1,762,202)	(527,699)	(3,563,901)
Հանրագումար	(3,432,591)	(1,613,778)	938,935	(4,107,434)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում		11,715		11,715
Ընդամենը	(3,432,591)	(1,602,062)	938,935	(4,095,719)

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31.12.2022

	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ	Այլ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(13,904,087)	(6,695,700)	(744,881)	(21,344,668)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(543,358)	(2,907,334)	(263,540)	(3,714,232)
Հանրագումար	(14,447,445)	(9,603,034)	(1,008,421)	(25,058,900)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում		11,745		11,745
Ընդամենը	(14,447,445)	(9,591,289)	(1,008,421)	(25,047,155)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

30.09.2023

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,285,498	2,297,517	9,811,205	13,394,220
Փոխանցում 1-ին փուլ	4,008	(1,655)	(2,353)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(14,566)	16,920	(2,353)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(27,373)	(2,233)	29,606	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(318,996)	(105,209)	1,623,330	1,199,125
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,010,508	203,516	5,530	1,219,554
Չուտ դուրսգրումներ *	-	-	(6)	(6)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2023	1,939,078	2,408,856	11,464,959	15,812,892

30.09.2023

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդների տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,405,776	1,462,476	2,433,238	6,301,489
Փոխանցում 1-ին փուլ	332,678	(258,138)	(74,540)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(74,181)	139,697	(65,517)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(126,496)	(383,671)	510,167	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,076,351)	(80,571)	(31,445)	(1,188,367)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,195,352	336,597	232,939	1,764,888
Չուտ դուրսգրումներ *	701	2,907	(609,895)	(606,287)
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2023	2,657,478	1,219,297	2,394,947	6,271,723

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	2022*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,820,099	3,192,602	1,657,154	6,669,855
Փոխանցում 1-ին փուլ	1,311,905	(1,310,766)	(1,140)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(338,372)	364,324	(25,952)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(38,193)	(1,220,908)	1,259,102	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,749,226)	1,801,069	11,448,739	11,500,583
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	538,590	6,297	471	545,359
ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(259,306)	(535,102)	(1,475,311)	(2,269,719)
Մասնակի դուրսգրումներ			(1,189,903)	(1,189,903)
Դուրսգրումներ *			(1,861,955)	(1,861,955)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022	1,285,498	2,297,517	9,811,205	13,394,220

հազ. դրամ	2022*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,253,782	2,338,478	3,030,078	7,622,338
Փոխանցում 1-ին փուլ	881,803	(734,078)	(147,725)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(82,341)	329,342	(247,001)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(136,538)	(413,294)	549,832	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,845,617)	(590,590)	8,832,136	6,395,929
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,353,481	539,604	1,014,249	2,907,334
ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(18,794)	(6,987)	(33,939)	(59,720)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(2,121,209)	(2,121,209)
Դուրսգրումներ *	-	-	(11,000,276)	(11,000,276)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022	2,405,776	1,462,476	2,433,238	6,301,491

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ զործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.07.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	400,395	1,255,825	417,226	1,141,615
Լիզինգի գծով ծախս	35,609	54,118	2,324	9,603
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	143,354	448,284	106,854	508,264
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծախսեր	90,589	239,424	76,341	216,272
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	279,615	922,689	221,461	555,055
Անվտանգության ծառայություն	109,412	326,827	104,436	304,880
Վարկերի հավաքագրման և տրամադրման ծախսեր	282,612	721,498	189,379	506,407
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	133,396	383,009	114,997	304,891
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	93,292	259,864	90,275	254,385
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	237,413	670,674	160,874	476,820
Կոմունալ և գրասենյակի պահպանման ծախսեր	45,381	141,093	57,550	150,099
Ապահովագրություն	157,848	492,862	129,984	384,284
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	43,535	125,009	36,373	112,026
Մասնագիտական ծառայություններ	76,274	255,281	65,203	182,430
Գործուղման ծախսեր	28,988	80,545	24,664	61,794
Գրասենյակային ծախսեր	28,088	80,882	22,014	71,860
Բարեգործություն և հովանավորություն	22,125	56,214	1,200.00	5,130
Այլ	497,172	1,186,164	192,066	504,652
	2,705,098	7,700,262	2,013,221	5,750,467

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.07.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.01.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	01.07.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	01.01.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ
Շահութահարկի գծով ծախս	(3,370,518)	(3,370,518)	(6,317,059)	(11,209,120)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(794,277)	(6,663,904)	1,552,245	1,513,367
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(4,164,795)	(10,034,422)	(4,764,814)	(9,695,753)

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Գործող հարկային դրույքի համադրում սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար

	01.07.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	%	01.01.2023թ- 30.09.2023թ. հազ. դրամ	%	01.07.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	%	01.01.2022թ- 30.09.2022թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	<u>22,898,936</u>		<u>66,986,797</u>		<u>25,765,940</u>		<u>50,810,190</u>	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(4,121,809)	(18.0)	(12,057,624)	(18.0)	(4,637,869)	(18.0)	(9,145,834)	(18.0)
Զհարկվող եկամուտ (չնվազեցվող ծախսեր)	<u>(42,987)</u>	(0.19)	<u>2,023,200</u>	3.02	<u>(126,945)</u>	(0.5)	<u>(549,919)</u>	(1.1)
	<u>(4,164,796)</u>	(18.19)	<u>(10,034,423)</u>	(14.98)	<u>(4,764,814)</u>	(18.5)	<u>(9,695,753)</u>	(19.1)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ) 2023թ. և 2022թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները նարման ժամկետ չունեն: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2023թ. և 2022թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2023թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդ առ 30 սեպտեմբերի 2023թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	81,200	404,636	(326,735)	159,101
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,374,826	(7,647,812)	-	(4,272,986)
Հիմնական միջոցներ	(1,911,858)	(24,854)	186,307	(1,750,405)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(426,657)	(54,068)	-	(480,726)
Բռնագանձված գույք	679,038	(84,172)	-	594,866
Այլ ակտիվներ	(1,420,641)	1,326,116	-	(94,525)
Այլ պարտավորություններ	757,139	(583,750)	-	173,389
	<u>1,133,048</u>	<u>(6,663,904)</u>	<u>(140,428)</u>	<u>(5,671,285)</u>

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 30 սեպտեմբերի 2022թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	183,223	(47,010)	145,626	281,839
Հաճախորդներին տրված վարկեր	640,659	2,588,009	-	3,228,669
Հիմնական միջոցներ	(1,464,377)	(14,041)	(434,863)	(1,913,281)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	104,680	(408,829)	-	(304,149)
Բռնագանձված գույք	582,000	82,496	-	664,496
Այլ ակտիվներ	(481,634)	(697,913)	-	(1,179,547)
Այլ պարտավորություններ	387,904	10,656	-	398,560
	(47,544)	1,513,368	(289,237)	1,176,587

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

հազ. դրամ	01.01.2023-30.09.2023			01.01.2022-30.09.2022		
	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	1,911,896	(344,140)	1,567,756	984,452	(177,201)	807,250
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(96,696)	17,405	(79,291)	(1,793,484)	322,827	(1,470,657)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	(967,400)	186,307	(781,094)	2,415,903	(434,863)	1,981,041
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	847,799	(140,428)	707,371	1,606,871	(289,237)	1,317,634

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	20,152,232	18,680,695
Նոստրո հաշիվներ ԶԶ ԿԲ-ում	122,192,391	174,058,049
Ավանդ ԶԶ ԿԲ-ում	-	-
Ավանդներ բանկերում	105,650,405	127,761,998
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ԱԱ- ից ԱԱ+ վարկանիշով	2,895,499	214,308
- Ա- ից Ա+ վարկանիշով	165,000,544	123,200,967
- ԲԲԲ- ից to ԲԲԲ+ վարկանիշով	2,311,931	3,266,280
- ԲԲ- ից to ԲԲ+ վարկանիշով	153,685	223,004
- Բ- ից Բ+ վարկանիշով	12,769	76,894
- առանց վարկանիշի	2,092,182	7,921,681
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	172,466,611	134,903,134
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	420,461,639	455,403,876
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(8,888)	(6,862)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	420,452,751	455,397,014

ԶԶ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարհաշվարկային գործունեության համար նախատեսված մնացորդներ, ինչպես նաև ԶԶ ԿԲ-ում պահվող ԶԶ դրամով պարտադիր պահուստավորման ենթակա այն միջոցները, որոնց օգտագործումը սահմանափակված չէ:

Վարկերի որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է Standard&Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2023թ-ի սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկը չորս բանկում ունի (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ երկու բանկ) տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ԶԶ ԿԲ-ում պահվող միջոցների, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 234,144,164 հազար դրամ (2022թ դեկտեմբերի 31-ին՝ 192,742,447 հազար դրամ):

11 Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	10,952,373	6,364,529
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,258,756	2,793,017
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	17,211,130	9,157,546
Բաժնային ներդրումներ		

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	<u>216,758</u>	<u>216,736</u>
	17,427,888	9,374,282
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	<u>10,569,112</u>	<u>18,131,875</u>
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	27,997,000	27,506,157

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի վաճառքի գործարքներ հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում և արժեթղթերի ձեռքբերման գործարքներ՝ վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակներում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրանց դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները, եթե նույնիսկ Բանկը կատարում է իր բոլոր պարտականությունները, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի գործողության ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ» հոդվածի կազմում (ծանոթագրություն 17):

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

12 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր կապակցված կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	44,306,649	26,805,103
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	13,720,623	10,741,404
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ռեզիդենտ բանկերի հետ	-	42,795,237
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ *	91,908,722	81,300,868
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար	109,540	1,721,337
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերի հետ	-	-
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոզիտացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,127,500	2,092,500
Ժամկետային ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	2,834,053
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	344,807	1,009,123
Այլ	13,049,150	2,746,493
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	165,566,991	172,046,118
Պարտքային կորստի պահուստ	(103,434)	(278,555)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	165,463,557	171,767,563

*Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել պարտադիր պահուստներ ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով: ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ, քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում: Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն օրական մնացորդ և չեն համարվում դրամական միջոցներ:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ երկու) ֆինանսական կազմակերպությանը տրամադրած միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 39,538,382 հազար դրամ:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում է 59,088,417 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ է 83,262,696 հազար դրամ): Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվները:

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	301,328,931	278,661,105
Անհատներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	37,468,936	38,971,765
Վարկային քարտեր	23,767,074	21,385,036
Հիփոթեքային վարկեր	154,005,536	128,470,317
Սպառողական և այլ վարկեր	85,349,385	72,090,177
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	300,590,932	260,917,295
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	601,919,863	539,578,400
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(22,084,615)	(19,695,709)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	579,835,248	519,882,691
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	11,012,267	11,541,134
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	590,847,515	531,423,824

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2023թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

30.09.2023թ**						
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չակվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	96,203,633	2,546,698	-	-	-	98,750,331
Մակարդակ 2. BBB-BB	132,205,408	11,491,103	-	-	10,342,352	154,038,863
Մակարդակ 3. B	19,236,438	1,409,485	-	-	-	20,645,923
Մակարդակ 4. CCC	2,871,299	-	10,872,021	-	669,915	14,413,235
Մակարդակ 5. D	-	-	10,165,566	3,143,592	-	13,309,159
Մակարդակ 6. առանց վարկանիշի	10,761,875	421,813	-	-	-	11,183,688
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	261,278,653	15,869,098	21,037,588	3,143,592	11,012,267	312,341,198
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,939,078)	(2,408,856)	(11,464,959)	-	-	(15,812,892)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	259,339,575	13,460,243	9,572,629	3,143,592	11,012,267	296,528,306
Անհատներին տրված վարկեր						
ոսկու գրավով համախառն վարկեր	35,075,460	1,742,931	650,545	-	-	37,468,936
Պարտքային կորստի պահուստ	(247,020)	(152,851)	(188,300)	-	-	(588,172)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	34,828,440	1,590,080	462,244	-	-	36,880,764
Համախառն վարկային քարտեր	21,185,168	1,383,916	1,197,991	-	-	23,767,074
Պարտքային կորստի պահուստ	(650,463)	(284,734)	(663,230)	-	-	(1,598,427)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	20,534,705	1,099,182	534,761	-	-	22,168,647

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

30.09.2023թ**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Համախառն հիփոթեքային վարկեր	150,773,622	1,642,120	1,589,794	-	-	154,005,536
Պարտքային կորստի պահուստ	(257,616)	(6,878)	(89,885)	-	-	(354,379)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	150,516,006	1,635,242	1,499,909	-	-	153,651,157
Համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	74,447,717	5,824,907	5,054,650	22,112	-	85,349,385
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,502,379)	(774,834)	(1,453,532)	-	-	(3,730,745)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	72,945,338	5,050,073	3,601,118	22,112	-	81,618,640
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	281,481,967	10,593,875	8,492,979	22,112	-	300,590,932
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,657,478)	(1,219,298)	(2,394,947)	-	-	(6,271,723)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	278,824,488	9,374,577	6,098,032	22,112	-	294,319,209
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	542,760,619	26,462,973	29,530,566	3,165,704	11,012,267	612,932,129
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,596,556)	(3,628,153)	(13,859,905)	-	-	(22,084,615)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	538,164,063	22,834,820	15,670,661	3,165,704	11,012,267	590,847,515

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31.12.2022թ**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Չեռբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	88,827,872	-	-	-	-	88,827,872
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,906,463	-	-	-	-	117,906,463
Մակարդակ 3. B	37,336,317	14,123,174	-	-	11,315,567	62,775,058
Մակարդակ 4. CCC	1,233,810	363,912	7,038,469	-	184,395	8,820,586
Մակարդակ 5. D	-	-	8,637,251	3,193,838	41,172	11,872,261
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	245,304,462	14,487,086	15,675,720	3,193,838	11,541,134	290,202,240
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,285,498)	(2,297,517)	(9,811,205)	-	-	(13,394,220)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	244,018,964	12,189,569	5,864,515	3,193,838	11,541,134	276,808,020
Անհատներին տրված վարկեր						
ոսկու գրավով համախառն վարկեր	35,882,911	2,040,751	1,048,103	-	-	38,971,765
Պարտքային կորստի պահուստ	(349,945)	(223,630)	(329,442)	-	-	(903,017)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	35,532,966	1,817,121	718,661	-	-	38,068,748
Համախառն վարկային քարտեր	19,175,337	1,535,815	673,884	-	-	21,385,036
Պարտքային կորստի պահուստ	(611,206)	(394,215)	(311,348)	-	-	(1,316,769)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	18,564,131	1,141,600	362,536	-	-	20,068,267
համախառն հիփոթեքային վարկեր	126,065,379	1,322,966	1,081,972	-	-	128,470,317
Պարտքային կորստի պահուստ	(137,167)	(16,608)	(31,484)	-	-	(185,259)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	125,928,212	1,306,358	1,050,488	-	-	128,285,058
համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	60,666,709	5,248,762	6,035,480	139,227	-	72,090,178
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,307,458)	(828,022)	(1,760,964)	-	-	(3,896,444)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	59,359,251	4,420,740	4,274,516	139,227	-	68,193,734

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

31.12.2022թ**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	241,790,336	10,148,294	8,839,439	139,227		260,917,296
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,405,776)	(1,462,475)	(2,433,238)	-	-	(6,301,489)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	239,384,560	8,685,819	6,406,201	139,227	-	254,615,807
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	487,094,798	24,635,380	24,515,159	3,333,065	11,541,134	551,119,536
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,691,274)	(3,759,992)	(12,244,443)			(19,695,709)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	483,403,524	20,875,388	12,270,716	3,333,065	11,541,134	531,423,826

* Վերը ներկայացված աղյուսակում նշված անհատներին տրված ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար արժեզրկումից կորուստը գրանցվում է ուղղակիորեն կրեդիտագրելով վարկի զուտարժեքը՝ առանց արժեզրկման գծով պահուստը օգտագործելու:

** Վերը ներկայացված աղյուսակում ներառված է վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով վարկային պարտավորվածությունների սպասվող պարտքային վնասը:

30/09/2023

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Չեռքերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Սնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	245,304,461	14,487,086	15,675,720	3,193,838	278,661,105
Փոխանցում 1-ին փուլ	240,107	(118,041)	(122,067)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(1,978,729)	2,077,956	(99,228)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(6,720,581)	(58,888)	6,779,469	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(69,325,295)	(2,123,153)	(1,138,429)	(50,246)	(72,637,123)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	93,758,688	1,604,138	5,530	-	95,368,356
Դուրսգումներ	-	-	(63,407)	-	(63,407)
Սնացորդը 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	261,278,653	15,869,098	21,037,588	3,143,592	301,328,931

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ

30/09/2023

հազ. դրամ	Ձեռքբերված տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը	Ընդամենը
Անհատներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	241,790,335	10,148,294	8,839,439	139,227	260,917,295
Փոխանցում 1-ին փուլ	2,542,499	(2,055,544)	(486,954)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(3,713,664)	4,358,141	(644,477)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(4,063,518)	(1,875,132)	5,938,650	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(42,639,979)	(1,651,729)	(3,262,496)	(117,115)	(47,671,319)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	87,470,453	1,594,444	631,700	-	89,696,597
Չուտ դուրսգրումներ	95,840	75,401	(2,522,883)	-	(2,351,641)
Մնացորդը 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ	281,481,967	10,593,875	8,492,979	22,112	300,590,932

31.12.2022թ.

հազ. դրամ	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	346,558,066
Փոխանցում 1-ին փուլ	12,178,690	(12,075,327)	(103,363)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(13,063,395)	13,319,273	(255,878)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(2,131,389)	(11,349,958)	13,862,388	-	381,041
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(92,345,114)	(296,169)	(144,129)	(621,212)	(93,406,624)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(45,568,819)	(3,748,244)	(4,223,669)	-	(53,540,732)
Տեղափոխում այլ ակտիվների կազմ	-	-	-	(242,171)	(242,171)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	82,641,848	2,014,924	8,346	-	84,665,118
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,189,903)	(2,401,504)	(3,591,407)
Չուտ դուրսգրումներ	-	-	(1,891,964)	(270,222)	(2,162,186)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	245,304,461	14,487,085	15,675,720	3,193,839	278,661,105

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31.12.2022թ.

հազ. դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	199,106,614	12,231,212	16,097,398	288,025	227,723,249
Փոխանցում 1-ին փուլ	4,258,627	(3,337,141)	(921,487)	-	(1)
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(3,855,408)	5,133,061	(1,277,653)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(4,336,317)	(2,331,553)	6,667,870	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(44,744,799)	(3,375,809)	(6,521,229)	-	(54,641,837)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(387,304)	(246,049)	3,443,606	-	2,810,253
Տեղափոխում այլ ակտիվների կազմ	(2,899,747)	(146,866)	(222,930)	-	(3,269,543)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	10,690,884	454,340	1,211,456	139,227	12,495,907
Մասնակի դուրսգրումներ	83,957,786	1,767,099	926,802	-	86,651,687
Զուտ դուրսգրումներ	-	-	(2,121,209)	(288,025)	(2,409,234)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	-	-	(8,443,183)	-	(8,443,183)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	241,790,336	10,148,294	8,839,441	139,227	260,917,298

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքայի որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից: Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և ապահովության այլ միջոցների վարկեր: Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	142,547,088	120,679,347
Հիմնական միջոցներ	30,573,746	31,716,013
Ընթացիկ հաշիվներ	17,015,786	12,253,604
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	31,432,862	30,806,954
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	19,519,811	23,825,406
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	1,116,623	2,102,396
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	5,532,967	4,630,821
Պաշարներ	153,798	307,595
Այլ գրավ	7,968,945	4,913,985
Փոխադրամիջոցներ	3,887,543	1,839,650
Առանց գրավի կամ ապահովությամբ այլ միջոցների*	36,779,137	43,732,248
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	296,528,306	276,808,019

*Գումարը ներառում է պետական կառավարման մարմիններին տրված վարկեր:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր

Ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավադրմամբ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 300% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գյուղատնտեսական վարկեր

Գյուղատնտեսական վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Այլ վարկեր

Անհատներին տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն են ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 94% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

(ii) Բռնագանձված գրավ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավը ներառում է.

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	5,106,953	5,234,035
Այլ ակտիվներ	1,774,798	2,522,347
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	6,881,751	7,756,382

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ բռնագանձված գրավի կազմում ներառված են 601,331 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2022թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 842,259 հազար դրամ):

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Բռնագանձումից հետո բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է կիրառելով շուկայական մոտեցումը: Շուկայական մոտեցումը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքի հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար:

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Էներգետիկայի ոլորտ	37,608,007	35,147,704
Առևտուր	37,413,839	31,939,643
Ծառայություններ	27,390,828	16,548,953
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	8,614,055	27,605,857
Շինարարություն	76,255,239	51,494,213
Հեռահաղորդակցություն	13,881,001	14,370,334
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	23,076,668	29,081,686
Հյուրանոցային ոլորտ	28,798,822	23,567,009
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	7,043,965	7,951,538
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	6,104,119	1,081,120
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	34,697,281	40,401,535

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Արդյունաբերություն	7,316,679	3,011,490
Հիմնադրամներ	2,215,147	2,473,229
Տրանսպորտ	1,458,536	880,466
Այլ	467,013	4,647,462
Անհատներին տրված վարկեր	300,590,932	260,917,295
	612,932,129	551,119,534
Արժեզրկման գծով պահուստ	(22,084,615)	(19,695,709)
	590,847,515	531,423,825

Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Քանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմաններով համաձայնեցված ժամկետայնությունից:

14 Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	166,862,807	230,574,911
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	9,534,354	8,510,511
	176,397,161	239,085,421
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Պետական արժեթղթեր	73,992,567	107,438,551
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	-
	73,992,567	107,438,551
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	250,389,728	346,523,972
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(865,459)	(1,404,186)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	249,524,269	345,119,786

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ.	11,516,903	3,393,100	2,244,960	502,376	5,320	1,176,055	2,320,530	2,750,325	23,909,568
Ավելացումներ	367,943	427,858	697,159	1,807	-	224,621	141,037	566,101	2,426,525
Օտարումներ	(1,309,083)	(326,611)	(304,510)	-	-	-	-	(355,069)	(2,295,273)
Փոխանցումներ									-
Կուտակված մաշվածության բացառում									-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2023թ.	10,575,763	3,494,347	2,637,608	504,183	5,320	1,400,675	2,461,567	2,961,356	24,040,820
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2023թ	139,340	2,405,126	1,710,764	198,943	-	559,837	1,421,770	1,439,347	7,875,128
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	164,622	335,117	186,042	37,476	-	40,114	170,327	322,127	1,255,824
Կուտակված մաշվածության բացառում	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Օտարումներ	(6,552)	(326,611)	(546)	-	-	-	-	(273,294)	(607,003)
Վերագնահատում									-
Մնացորդը առ 30 սեպտեմբեր 2023թ.	297,410	2,413,632	1,896,260	236,419	-	599,951	1,592,097	1,488,179	8,523,949
Հաշվեկշռային արժեք առ 30 սեպտեմբեր 2023թ	10,278,353	1,080,715	741,348	267,764	5,320	800,724	869,470	1,473,177	15,516,871

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Հոդ և շենքեր	Սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրամիջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ծնով ակտիվ	Ընդամենը
Ճշգրտված մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	9,466,623	2,959,028	2,022,901	294,640	2,990	869,220	2,197,430	2,324,993	20,137,825
Ավելացումներ	14,098	468,313	223,855	266,624	64,790	306,835	123,100	425,332	1,892,946
Կուտակված մաշվածության բացառում	(230,881)								(230,881)
Վերագնահատում	2,237,968								2,237,968
Օտարումներ	(33,364)	(34,241)	(1,797)	(58,888)	-	-	-	-	(128,290)
Փոխանցումներ	62,460				(62,460)				-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	11,516,904	3,393,100	2,244,960	502,376	5,320	1,176,055	2,320,530	2,750,325	23,909,568
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	184,708	2,017,193	1,484,055	209,478	-	520,206	1,219,656	1,025,797	6,661,092
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	209,976	421,645	227,990	42,685		39,631	202,116	413,550	1,557,592
Կուտակված մաշվածության բացառում	(230,881)							-	(230,881)
Օտարումներ	(24,463)	(33,712)	(1,281)	(53,219)	-	-	-	-	(112,675)
Վերագնահատում									-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	139,340	2,405,126	1,710,764	198,944	-	559,837	1,421,771	1,439,347	7,875,129
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ	11,377,563	987,973	534,196	303,432	5,320	616,217	898,759	1,310,977	16,034,439

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել է գրանցվել է 2022թ. մարտի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի «Օլիվեր Գրուպ» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

16 Այլ ակտիվներ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	1,588,600	912,030
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,588,600	912,030
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(37,491)	(26,170)
Ընդամենը զուտ ֆինանսական ակտիվներ	1,551,109	885,860
Կանխավճարներ	1,014,101	928,731
Նյութեր և պաշարներ	609,034	386,761
Բռնագանձված ակտիվներ	6,881,751	6,778,194
Այլ	37,622	424,568
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	8,542,508	8,518,254
Ընդամենը այլ ակտիվներ	10,093,617	9,404,114

17 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Վարկեր ՀՀ ԿԲ-ից և կառավարությունից	27,199,351	29,429,183
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	87,864,326	132,160,730
	115,063,677	161,589,913
- կարճաժամկետ	9,020,697	25,205,795
- երկարաժամկետ	106,042,979	136,384,118
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	112,167,180	119,144,757
Լորո հաշիվներ	51,315,771	45,042,590
Այլ	947,306	8,410
	279,493,934	325,785,670

2023թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ ունեն տեղաբաշխած երեք ֆինանսական կազմակերպություններ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հինգ ֆինանսական կազմակերպություն), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը : 2023թ սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 83,416,532 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 124,769,806 հազար դրամ):

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 99,081,706 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 137,610,642 հազար դրամ) գումարով վարկեր,

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող վարկառուներին վերավարկավորելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կառուցվածքը ըստ վերավարկավորման նպատակային ուղղվածության.

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
- Առևտրի ֆինանսավորում	23,375,183	50,934,555
- ՓՄՁ վարկեր	27,819,601	42,246,532
- ՀԷԿ կառուցում	1,609,386	2,869,123
- Հիփոթեքային վարկեր	45,437,489	40,207,432
- Ընթացիկ վարկեր բանկերից	15,981,970	23,979,271
- Գյուղատնտեսական վարկեր	219,057	479,989
- Այլ (կրթություն, կենցաղային)	620,990	873,011
	115,063,677	161,589,913

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2023 թվականի ընթացքում խուճըն թողարկել է 3,000,000,000 դրամ անվանական ծավալ ունեցող պարտատոմսեր: Արժեթղթերը թողարկվել են տեղական շուկայում: Հիմնական ներդրողները հանդիսանում են բանկի կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդները:

2020թ. հունվարին Բանկը Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեթղթի պարտատոմսեր (RegS/144A), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի և Հայաստանի ֆոնդային բորսաներում:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցախանջ ավանդներ		
- Անհատներ	343,960,618	261,384,582
- Իրավաբանական անձինք	247,732,089	310,973,501
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	207,540,483	185,954,122
- Իրավաբանական անձինք	106,947,414	189,768,782
	906,180,604	948,080,987

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների 33,096,399 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

25,911,942 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (31 դեկտեմբերի 2022թ.՝ չորս հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 121,994,565 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2022թ. 210,343,035 հազար դրամ):

20 Այլ պարտավորություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	644,920	3,540,655
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	446,539	629,070
Պարտավորություններ տարածքների վարձակալության գծով (ՖՅՄՍ 16)	1,573,794	1,419,941
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,665,253	5,589,666
Այլ վճարվելիք հարկեր	411,663	707,797
Չետաձգված եկամուտ	84,635	97,923
Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գծով պարտավորությունները	210,564	163,514
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	4,393,716	688,653
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	5,100,578	1,657,887
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	7,765,831	7,247,553

21 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2018թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 502,272) և 20,000 փոփոխական շահութաբաժնով փոխարկելի արտոնյալ բանետոմսերից: Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահութաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: 2023թ. ընթացքում Բանկը վճարել է 18,031,924 հազ դրամ շահաբաժին:

22 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար՝ սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և համապատասխանության ապահովման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը ուղղակիորեն հաշվետու է Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից և տեսակից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցման ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը ձեռք բերելու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի էական ռիսկերին անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության, արտարժույթի դիրքերի և վնասի սահմանաչափերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(գ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
30 սեպտեմբերի 2023թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	369,304,496	-	-	-	-	51,148,255	420,452,751
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	429,339	251,056	1,398,182	14,839,335	10,862,329	216,758	27,996,999
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	69,310,397	-	-	-	-	96,153,160	165,463,557
Հաճախորդներին տրված վարկեր	179,274,030	40,359,725	48,646,444	168,058,460	154,508,855	-	590,847,515
Անորոշացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	77,617,342	9,624,745	24,241,560	108,108,540	29,932,082	-	249,524,269
ԸՆԴՊԱՄԵՆՆԸ	695,935,604	50,235,526	74,286,187	291,006,334	195,303,266	147,518,174	1,454,285,090
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	180,170,767	6,110,843	9,456,959	50,476,807	33,278,557	-	279,493,933
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,896,820	15,723,824	4,559,857	65,148,990	-	-	93,329,491
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	690,866,449	77,975,799	114,206,830	23,122,751	8,774	-	906,180,604
	878,934,036	99,810,466	128,223,647	138,748,548	33,287,332	-	1,279,004,029
	(182,998,432)	(49,574,941)	(53,937,460)	152,257,786	162,015,934	147,518,174	175,281,062

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	386,056,796	-	-	-	-	69,340,218	455,397,014
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	700,716	2,290,966	2,185,850	16,408,445	5,703,445	216,736	27,506,157
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	84,810,883	-	-	-	-	86,956,680	171,767,563
Հաճախորդներին տրված վարկեր	166,606,923	30,975,461	53,139,964	163,914,175	116,787,302	-	531,423,825
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	160,760,704	41,711,326	15,721,689	103,777,120	23,148,948	-	345,119,786
	798,936,022	74,977,752	71,047,503	284,099,740	145,639,694	156,513,634	1,531,214,345
ՊՈՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	158,068,181	15,436,276	17,380,259	58,596,880	31,253,074	45,051,000	325,785,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,666,604	5,142,942	7,435,700	92,811,888	-	-	116,057,134
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	736,681,231	75,113,926	96,927,852	39,349,050	8,928	-	948,080,987
	905,416,016	95,693,144	121,743,811	190,757,818	31,262,002	45,051,000	1,389,923,791
	(106,479,994)	(20,715,392)	(50,696,308)	93,341,922	114,377,692	111,462,634	141,290,554

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	30.09.2023թ.			31.12.2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-	-	-
- Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-	3.8%-14.5%	-	0%-4.30%	4.20%-6.5%
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	10.48%	4.03%	-	11.12%	3.81%	8.25%
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ		0.10%			15.00%	

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	30.09.2023թ.			31.12.2022թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
բանկերում						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.77%	8.41%	6.67%	14.73%	8.52%	6.53%
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ				-	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Անորտիզացված արժեթղծ հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	10.08%	5.98%	3.47%	9.64%	4.24%	1.91%
- Իրական արժեթղծ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.21%	5.36%	-	10.40%	5.07%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.49%	5.98%	4.75%	6.28%	5.21%	4.78%
- Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	10.03%	-	-	11.10%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր		6.60%	-			
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր այլ	9.41%	4.76%	-	9.51%	6.29%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.1%-9.5%	0%-0.5%	0%-0.1%	0%-9.5%	0%-3%	0%-3%
- Ժամկետային ավանդներ	9.37%	2.74%	2.29%	9.36%	2.80%	1.67%

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխության (վերազնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2023թ սեպտեմբերի 30 և 2022թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,643,781)	(974,088)
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,643,781	974,088

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2023թ սեպտեմբերի 30-ի և 2022թ դեկտեմբերի 31-ի առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորեթի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	30.09.2023թ.. հազ. դրամ		31.12.2022թ. հազ. դրամ	
	Սեփական հազ. դրամ	կապիտալ հազ. դրամ	Սեփական հազ. դրամ	կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	806,971		693,836	
100 բկ զուգահեռ աճ	(806,971)		(693,836)	

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՅՍՍ պահանջների համաձայն:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30.09.2023			
	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	87,475,747	134,247,637	67,443,054	289,166,438
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	5,532,954	-	-	5,532,954
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	83,582,354	24,863,244	9,895,646	118,341,244
Հաճախորդներին տրված վարկեր	194,122,339	41,892,761	-	236,015,099
Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	63,545,809	45,654,945	-	109,200,754
Ընդամենը ակտիվներ	434,259,202	246,658,586	77,338,700	758,256,489
Արտարժույթի սվոպ	7,036,934	15,755,780	7,886,491	30,679,206
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	7,036,934	15,755,780	7,886,491	30,679,206
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	24,029,172	45,677,360	16,758,947	86,465,478
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	65,125,370	-	-	65,125,370
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	327,306,827	211,202,070	56,186,729	594,695,625
Ընդամենը պարտավորություններ	416,461,368	256,879,430	72,945,676	746,286,474
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	14,185,416	2,713,100	13,760,210	30,658,725
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	14,185,416	2,713,100	13,760,210	30,658,725
Զուտ դիրքը	10,649,352	2,821,837	(1,480,694)	11,990,495

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31.12.2022

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	126,051,987	58,238,881	140,536,377	324,827,245
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	2,795,376	-	-	2,795,376
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	71,849,791	15,149,402	3,203,122	90,202,315
Հաճախորդներին տրված վարկեր	193,967,210	45,440,539	510,401	239,918,150
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	190,378,160	25,295,665	-	215,673,825
ԸՆԴԱՄԵՆՆ ակտիվներ	585,042,525	144,124,487	144,249,900	873,416,912
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	4,846,337	11,971,710	1,960,945	18,778,992
ԸՆԴԱՄԵՆՆ արտահաշվեկշռային ակտիվներ	4,846,337	11,971,710	1,960,945	18,778,992
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	86,094,248	24,585,148	24,379,708	135,059,104
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	81,868,697	-	-	81,868,697
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	413,008,194	133,979,829	122,058,808	669,046,831
ԸՆԴԱՄԵՆՆ պարտավորություններ	580,971,139	158,564,977	146,438,516	885,974,632
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	13,972,030	4,620,660	21,415	18,614,105
ԸՆԴԱՄԵՆՆ արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	13,972,030	4,620,660	21,415	18,614,105
Զուտ դիրքը	(5,054,307)	(7,089,440)	(249,086)	(12,392,833)

2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 20% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	2,129,870	(1,010,862)
Եվրոյի փոխարժեքի 20% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	564,367	(1,417,888)

(ե) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկերի բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հ հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակած գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	30.09.2023թ. հազ. դրամ	31.12.2022թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, բացառությամբ կանխիկ	400,300,519	436,716,319
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	165,463,557	171,767,563
Հաճախորդներին տրված վարկեր	590,847,515	531,423,825
Ներդրումային արժեթղթեր	277,521,268	372,409,206
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,551,109	885,860
Վարկային ռիսկին ենթարկվածության ընդհանուր առավելագույն չափը	1,435,683,969	1,513,202,773

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում:
Զննաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք`

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե՛ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով: Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտավորությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն անրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	58,027,272	-	58,027,272	(58,027,272)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	58,027,272	-	58,027,272	(58,027,272)	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(112,167,180)	-	(112,167,180)	112,167,180	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(112,167,180)	-	(112,167,180)	112,167,180	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն անրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	80,341,744	-	80,341,744	(80,341,744)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	80,341,744	-	80,341,744	(80,341,744)	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(119,144,757)	-	(119,144,757)	119,144,757	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(119,144,757)	-	(119,144,757)	119,144,757	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու արդյունավետ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի ապահովում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում: Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքն օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես քեսթերը» իրացվելիության գծով շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետներ

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	400,885,174	19,567,577	-	-	-	-	-	420,452,751
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	345,694	83,645	1,649,238	14,839,335	10,862,329	216,758	-	27,996,999
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	158,743,753	6,707,347	12,456	-	-	-	-	165,463,557
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28,413,980	24,481,975	91,973,618	227,171,388	205,335,396	-	13,471,157	590,847,515
Անորոշված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	28,496,109	49,121,234	33,866,305	108,108,540	29,932,082	-	-	249,524,269
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	15,516,871	-	15,516,871
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	1,152,444	925,691	524,699	-	-	7,490,784	-	10,093,618
Ընդամենը ակտիվներ	618,037,155	100,887,469	128,026,315	350,119,262	246,129,807	23,224,414	13,471,157	1,479,895,579
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	170,082,710	4,385,467	20,259,770	51,487,430	33,278,557	-	-	279,493,933
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,773,914	122,906	20,283,681	65,148,990	-	-	-	93,329,491
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	627,688,280	63,178,169	192,182,630	23,122,751	8,774	-	-	906,180,604
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ	-	-	1,352,020	-	-	-	-	1,352,020
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	5,671,286	-	5,671,286
Այլ պարտավորություններ	4,639,618	1,257,219	84,635	1,573,794	-	210,564	-	7,765,830
Ընդամենը պարտավորություններ	810,184,522	68,943,761	234,162,736	141,332,965	33,287,332	5,881,850	-	1,293,793,164
Զուտ դիրքը	(192,147,367)	31,943,709	(106,136,420)	208,786,298	212,842,475	17,342,564	13,471,157	186,102,415

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	455,397,014	-	-	-	-	-	-	455,397,014
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,671	699,045	4,476,816	16,408,445	5,703,445	216,736	-	27,506,157
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	83,950,228	1,834,449	55,100	12,494	-	85,915,292	-	171,767,563
Հաճախորդներին տրված վարկեր	26,232,361	28,665,350	95,269,756	197,897,556	173,095,476	-	10,263,326	531,423,825
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	121,029,266	39,731,438	57,433,014	103,777,120	23,148,948	-	-	345,119,786
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	16,034,441	-	16,034,441
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,133,048	-	1,133,048
Այլ ակտիվներ	506,682	994,393	694,187	-	-	7,208,852	-	9,404,114
Ընդամենը ակտիվներ	687,117,222	71,924,675	157,928,873	318,095,615	201,947,868	110,508,369	10,263,326	1,557,785,948
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	166,780,936	2,210,812	57,663,567	67,877,281	31,253,074	-	-	325,785,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,595,182	7,071,422	12,578,642	92,811,888	-	-	-	116,057,134
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	673,047,605	63,633,626	172,041,778	39,349,050	8,928	-	-	948,080,987
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	15,051,258	-	-	-	-	15,051,258
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	1,243,232	1,753,150	2,957,789	663,288	466,580	163,514	-	7,247,553
Ընդամենը պարտավորություններ	844,666,955	74,669,010	260,293,034	200,701,507	31,728,582	163,514	-	1,412,222,602
Զուտ դիրքը	(157,549,733)	(2,744,335)	(102,364,161)	117,394,108	170,219,286	110,344,855	10,263,326	145,563,346

23 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրային պարտականությունները:

	30.09.2023 հազ. դրամ Աուդիտ չանցած	31.12.2022թ. հազ. դրամ Աուդիտ անցած
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	46,543,720	36,896,680
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	5,337,728	4,904,142
Զօգտագործված օվերդրաֆտներ	5,687,769	9,663,149
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	46,832,494	34,697,566
	104,401,711	86,161,537

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից:

24 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

25 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Խորհրդի նախագահի պաշտոնը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2023թ. սեպտեմբերի 30-ին և 2022թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01.07.2023 30.09.2023	01.01.2023 30.09.2023	01.07.2022 30.09.2022	01.01.2022 30.09.2022
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	402,673	960,146	184,224	972,373

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	30.09.2023	Միջին	31.12.2022	Միջին
	հազ. դրամ	արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	361,449	10.00%	485,797	9.54%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,797,622	3.82%	6,938,360	3.89%
Վարկավորման պարտավորվածություններ	301,210	-	336,757	-
Այլ պարտավորություններ	54,279	9.81%	172,336	8.22%

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները 2023թ սեպտեմբերի 30-ին և 2022թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01.07.23- 30.09.23	01.01.23- 30.09.23	01.07.22- 30.09.22	01.01.23- 30.09.23
Շահույթ կամ վնաս				
Տոկոսային եկամուտ	9,991	30,420	14,429	35,258
Տոկոսային ծախս	(67,838)	(186,946)	(62,883)	(76,465)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	14,221	28,700	169,143	224,007

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Բանկի հետ ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները, Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2023թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	44,291,188	8.68%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,424,409	13.5%	-	-	78,759	6.38%
Այլ ակտիվներ	-	-	5,554	-	-	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	7,584	-	911,723	0.1%	164,249	6.19%
Այլ պարտավորություններ	-	-	2,255	-	18,013	4.56%
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հորվածներ						
Վարկային պարտավորվածություններ	-	-	-	-	45,450	-
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	-	449,261	-	-	-
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	112,991	-	2,658,713	-	3,293	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(299)	-	(9,125)	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	96,770	-	33,514	-	1,066	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(489,758)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(60,118)	-	-	-	-	-

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները չեն պարունակում վարկային ռիսկ: Որպես ռեպո գործարքի գրավ համարվում են միայն ՀՀ պետական պարտատոմսերը:

Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	26,805,013	10.5%	-	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	453,341	13.5%	262,511	13.2%	94,101	5.6%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,197	-	1,246,895	-	121,838	121,838
Այլ պարտավորություններ	-	-	7,091	10.0%	25,819	25,819
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	6,035,400	-	5,000,000	-	59,266	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	85,301	-	-	-
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	138,370	-	2,249,214	-	5,210	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(4,986)	-	(11,966)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	39,109	-	45,980	-	1,065	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(524,625)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	-	-	-	-

26 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

2023թ. սեպտեմբերի 30-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար միջանկյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

2023թ. հունիսի 30-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ 216,758 հազար դրամ (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 216,736 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2023թ. սեպտեմբերի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		27,997,000		27,997,000
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	-	-	11,012,267	11,012,267
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր			216,758	216,758

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	27,289,421	-	27,289,421
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	11,541,134	11,541,134
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր			216,736	216,736

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղջված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սարեղերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

**2022թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	11
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«ԶԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
 Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
 Վ. Սարգսյան փ. 26/1
 «Էրեբունի Պլազա» բիզնես կենտրոն, 8-րդ հարկ
 Հեռախոս + 374 (10) 595 999
 Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի («Բանկ») և վերջինիս դուստր ընկերության («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2022թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտին իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների Եթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի Եթիկայի միջազգային կանոնադրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԵՄՍԽ կանոնադրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի Եթիկայի պահանջների, և կատարել ենք Եթիկայի պահանջման մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԵՄՍԽ կանոնադրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այդ հարցերին համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն և համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
<p>Տեղեկատվությունը ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կից Ծանոթագրություն 15-ում և Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:</p>	
Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 34.1%-ը և, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի, ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտագանցման դեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված դասակարգված՝ հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող խմբի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև պարտքային ռիսկերի գծով մեր ներքին մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - հաճախորդներին տրված վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված խմբի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև խմբի կողմից կատարած ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - հաճախորդներին տրված 1-ին և 2-րդ փուլերի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, ստուգել ենք պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների ճշգրտությունը՝ համադրելով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային աղբյուրների տվյալների հետ, համեմատելով գրավի արժեքներն արտաքին գնահատողների հաշվետվությունների տվյալների հետ և ստուգելով կիրառված գեղչերի տեղին լինելը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

	<ul style="list-style-type: none"> - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված վարկերի համար գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի, այդ թվում՝ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերի և գրավի իրացման ակնկալվող պայմանների կանխատեսման համար համբի կողմից կիրառված ենթադրությունները՝ հիմք ընդունելով շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: - Ներգրավելով ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին՝ ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը, որն օգտագործվում է որպես հիմք վարկերը փուլերի միջև բաշխելու համար: - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի համբի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2022թ. փաստացի արդյունքների հետ. - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են համբի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	--

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է համբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի հունվար լուծարելու կամ համբի գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են համբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը, երբ առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և

համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կանկածամտություն: Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե հմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել հմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են միևնույն մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել հմբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեությունը շարունակելու դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ հմբի ներսում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործունեությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք հմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ, երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

[Handwritten signature]

Իրինա Գևորգյան
 Ղեկավար գործընկեր, «ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ-ի տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«ԲԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՍՊԸ
 16 մարտի 2023թ.

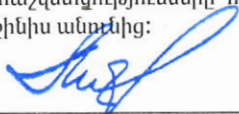
«Արշինբանկ» ՓԲԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն
 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	84,756,169	72,990,771
Տոկոսային եկամուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի գծով և այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,262,585	1,160,968
Տոկոսային ծախս	5	(44,426,682)	(44,907,438)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		41,592,072	29,244,301
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	27,626,907	6,693,382
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(3,289,447)	(2,129,984)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		24,337,460	4,563,398
Չուտ վնաս իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով		(507,617)	(1,691,606)
Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով	7	13,782,026	4,198,764
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	41,053,361	2,878,669
Չուտ օգուտ ներդրումային արժեթղթերից		4,578	272,071
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	9	5,716,268	2,187,393
Գործառնական եկամուտ		125,978,148	41,652,990
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ	10	(25,047,155)	(11,052,278)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(16,795,650)	(6,552,117)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(6,879,605)	(7,718,268)
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		77,255,738	16,330,327
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(15,042,624)	(2,676,376)
Շահույթ տարվա համար		62,213,114	13,653,951
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>		1,836,699	-
<i>Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատում</i>			
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>		1,836,699	-
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
<i>Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.</i>			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(1,397,532)	(81,488)
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(3,754)	(223,098)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(1,401,286)</i>	<i>(304,586)</i>
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		435,413	(304,586)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		62,648,527	13,349,365

8-ից 108-րդ էջերում ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2023թ. մարտի 16-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

 Արտակ Արտակյան
 Վարչության նախագահ

 Հովհաննես Մկրտիչյան
 Գլխավոր հաշվապահ

 Անգին Նազարեյան
 Պատասխանատու հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթյուց.	31 դեկտեմբերի 2022թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	455,397,014	215,783,475
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	14	171,767,563	48,531,930
Հանախորդներին տրված վարկեր	15	531,423,825	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր			
– Խմբի կողմից պահվող	16	247,403,904	59,309,010
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	16	125,222,039	87,713,917
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	16,034,441	13,476,733
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		1,133,048	-
Այլ ակտիվներ	18	9,404,114	11,281,743
Ընդամենը ակտիվներ		1,557,785,948	1,010,410,802
ԳԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	19	325,785,670	295,085,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	20	116,057,134	190,134,928
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	948,080,987	418,563,203
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		15,051,258	1,326,975
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	-	47,544
Այլ պարտավորություններ	22	7,247,553	5,183,057
Ընդամենը պարտավորություններ		1,412,222,602	910,341,679
ՄԵՓՆԿԱՆ ԿԱԳԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ		6,430,545	4,602,542
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(1,657,449)	(256,163)
Գլխավոր պահուստ		4,415,218	3,732,520
Զբաղիված շահույթ		84,147,781	39,762,973
Ընդամենը սեփական կապիտալ		145,563,346	100,069,123
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		1,557,785,948	1,010,410,802

Ծնթգ.	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Ստացված տոկոսներ	87,995,325	74,651,666
Վճարված տոկոսներ	(43,564,118)	(45,384,977)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	27,626,907	6,693,382
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(3,289,447)	(2,129,984)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնականություններից	67,647,281	6,405,523
Այլ ստացված եկամուտ	5,714,878	2,259,036
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ	(19,877,073)	(12,224,749)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(131,334,703)	6,238,927
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(44,293,645)	(31,259,235)
Այլ ակտիվներ	1,829,781	272,532
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)		
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	47,758,862	(1,351,163)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19,000,000	5,992,257
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	590,408,600	90,636,409
Այլ պարտավորություններ	33,120	(8,136)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	605,655,768	100,791,488
Վճարված շահութահարկ	(2,592,603)	(719,408)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	603,063,165	100,072,080
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(258,536,199)	(35,891,696)
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	2,802,311	7,729,296
Մուտքեր ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի մարումից	20,201,683	2,180,169
Չուտ մուտքեր դուստր ընկերության օտարումից	348,606	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(2,104,998)	(610,122)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(237,288,597)	(26,592,353)
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Մուտքեր փոխառություններից	87,812,519	110,714,395
Փոխառությունների մարում	(98,576,906)	(107,614,681)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	8,859,109	35,143,600
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(58,916,407)	(8,503,472)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	(553,743)	(514,946)
Վճարված շահարժիններ	(17,250,785)	(168,143)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	(78,626,213)	29,056,753
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ	287,148,355	102,536,480
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(47,528,097)	(12,073,352)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(6,719)	44
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	215,783,475	125,320,303
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	455,397,014	215,783,475

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության զծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Զբաղյալված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	52,227,200	51	4,602,542	48,423	3,223,600	26,788,000	86,889,816
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	13,653,951	13,653,951
Այլ համապարփակ վնաս							
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	(81,488)	-	-	(81,488)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	(223,098)	-	-	(223,098)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(304,586)	-	-	(304,586)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	(304,586)	-	-	(304,586)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	(304,586)	-	13,653,951	13,349,365
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	508,920	(508,920)	-
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(170,058)	(170,058)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	508,920	(678,978)	(170,058)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	52,227,200	51	4,602,542	(256,163)	3,732,520	39,762,973	100,069,123

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հոդատարածքի և շեքների վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	52,227,200	51	4,602,542	(256,163)	3,732,520	39,762,973	100,069,123
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	62,213,114	62,213,114
Այլ համապարփակ եկամուտ							
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Հոդատարածքի և շեքի վերագնահատում՝ առանց շահութահարկի	-	-	1,836,699	-	-	-	1,836,699
<i>Ընդամենը հոդվածներ, որոնք հետագայում չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	1,836,699	-	-	-	1,836,699
<i>Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	(1,397,532)	-	-	(1,397,532)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց շահութահարկի	-	-	-	(3,754)	-	-	(3,754)
<i>Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(1,401,286)	-	-	(1,401,286)
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	1,836,699	(1,401,286)	-	-	435,413
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	1,836,699	(1,401,286)	-	62,213,114	62,648,527
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	682,698	(682,698)	-
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(17,154,304)	(17,154,304)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	682,698	(17,837,002)	(17,154,304)
Վերագնահատումից արժեքի աճից տեղափոխում չբաշխված շահույթ	-	-	(8,696)	-	-	8,696	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	52,227,200	51	6,430,545	(1,657,449)	4,415,218	84,147,781	145,563,346

Մեխանիկական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու յիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկն ունի 62 մասնաճյուղ (2021թ-ին՝ 62 մասնաճյուղ), որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական հսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով իրավասու է դեկավարել գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Բանկը համախմբել է «Արինս Կապիտալ» պայմանագրային ոչ հրապարակային միջակայքային ներդրումային ֆոնդը (միասին՝ «Խումբ») մինչև 2022թ. մարտի 31-ը՝ նախքան Ֆոնդում Բանկին պատկանող 100% փայերի օտարումը (Ծանոթագրություն 4): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի դուստր ընկերություն:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել են սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել է անորոշությունը բիզնես միջավայրում:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը: Այսպես գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի և վերջինիս դուստր ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների մեծամասնության տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 393.57 դրամ և 480.14 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 420.06 դրամ և 542.61 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար դեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 3 (ե) (i),
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 24 (բ),

- չափանիշների սահմանում որոշելու համար ֆինանսական ակտիվների դուրսգրման սահմանաչափը, որից հետո վերականգնումներ չեն ակնկալվում Ծանոթագրություն 15,
- ձեռքբերված վարկային պորտֆելի սկզբնական ճանաչում, վարկերի իրական արժեքի որոշում սկզբնական ճանաչման պահին – Ծանոթագրություն 15 (ը),
- Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության որոշում – Ծանոթագրություն 16 (զ):
- Ֆոնդի համախմբում և օտարում – Ծանոթագրություն 3 (դ) (i), Ծանոթագրություն 4:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 24 (բ),
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի իրական արժեք – Ծանոթագրություն 29,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 29,
- հողատարածքի և շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 17:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2022թ. հունվարի 1-ից գործող որոշ նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ նշանակալի ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործառնությունները

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված՝ արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ), այլ բանկերում պահվող ավանդները: ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Այլ բանկերում պահվող ավանդները բարձր իրացվելի ավանդներ են, որոնց սկզբնական մարման ժամկետը երեք ամսից պակաս է:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս ԽՈՒՄըր գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման հետևանքով՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 3 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխառվողության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխառվողության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ ԽՈՒՄԻՐը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական ղեպերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,

- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի հաստատուն տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում և հաշվի առնելով ռիսկով պայմանավորված շուկայի այլ գործոնները: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (v)):

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Խմբի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Խումբը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Խումբը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Խմբի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց նշանակալի մասը,
- արդյոք Խումբն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորդված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խմբի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Խումբը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Խմբի և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի վերափոխում»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես վերափոխման մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցի նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների նշանակալի փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի վերափոխումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն վերափոխման նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես վերափոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրս գրվի նախքան վերափոխումը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար վերափոխման նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Վերափոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման վերափոխումն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի վերափոխումը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր վերափոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները գուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության վերափոխումը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար վերափոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները վերափոխման պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների վերափոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 24 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասությունների ներկա արժեք (դրամական պակասությունը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *օգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապահանջելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապահանջմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 24 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապահանջման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը գեղջվում է ապահանջման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում

նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Խմբի կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտագանցում» ներքին վարկանիշով վառկառուներին:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական ներհոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վանառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այս ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեզրկվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*` որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*` սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*: Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկն օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*` ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ/գրավ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար: Գրավով չսպառնալով վարկի համար կիրառվում է ժամկետանց օրերի չափանիշը` հաշվի առնելով անցյալ ժամանակաշրջանների վերադարձման գորշակիցը:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ` վճարման ենթակա գումարների հատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն և ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելանար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, ինչպես նաև հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)),
- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, բանկերի այլ փոխառություններ և այլ մնացորդներ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, բանկերի այլ փոխառություններ և այլ մնացորդները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը: Խումբը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեխական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Հողատարածքը և շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող հողատարածքի և շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե հողատարածքի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե հողատարածքի կամ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր 15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ 1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք 5 տարի
- փոխադրամիջոցներ 5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում 1-ից 5 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 5-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և իրացման գույտ արժեքից նվազագույնով:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքներից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքներ չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Մովորական բաժնետոմսեր

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Մովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դրանց գծով վճարվում են շահաբաժիններ Խմբի հայեցողությամբ, դրանց համար չի գործում դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու պարտականությունը և այդ շահաբաժինները չեն պահանջում մարում փոփոխական քանակությամբ Խմբի բաժնային գործիքներով: Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով Խմբի հայեցողությամբ վճարվող շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ Խմբի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iv) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Ծահույթահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահույթահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահույթահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Վճարվելիք ընթացիկ հարկը ներառում է նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ նույն խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Խմբին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Խումբը կիրառորժի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառորժի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Խումբը ներկայացնում է հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Խումբը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(դ) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր ընկերություններ

Դուստր ընկերությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի ընկերության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և ընկերության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր կազմակերպությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանություն ասպահովելու նպատակով:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը (բացառությամբ արտարժույթով իրականացվող գործարքների գծով օգուտի և կորստի) բացառվում են: Չիրացված կորուստը հաշվանցվում է նույն կերպ ինչ որ և չիրացված օգուտը, պայմանով, որ բացակայում է արժեզրկված լինելու ապացույց:

(ճ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2022թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցությունը չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ).
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ. Խումբն իրականացրել է կատարողական երաշխիքների իր պորտֆելի վերլուծություն և եզրահանգել է, որ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա կատարողական երաշխիքներն իրենցից ապահովագրության պայմանագրեր չեն ներկայացնում՝ ՖՀՄՍ 17-ի «Ապահովագրության պայմանագրեր» պահանջների համաձայն:
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործանական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ),
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ):

4 Դուստր ընկերության օտարում

2022թ. մարտի 31-ին Խումբն օտարեց իր 100% փայամասնակցությունը «Արինս Կապիտալ» պայմանագրային ոչ հրապարակային միջակայքային ներդրումային ֆոնդում՝ մարտի 31-ին փայլ Հիմնադրամում: Հիմնադրամի նոր սեփականատերը Բանկի կապակցված կողմն է:

Ստորև ներկայացված են դուստր ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և օտարման ամսաթվի դրությամբ: Դուստր ընկերության օտարումն ունեցավ հետևյալ ազդեցությունը Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների վրա օտարման ամսաթվի դրությամբ.

հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Հաշվեկշռային արժեքը օտարման ամսաթվի դրությամբ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,995	2,704,289
Հանախորդներին տրված վարկեր	2,659,705	-
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	12,796,979	19,181,041
Ընդամենը ակտիվներ	15,464,679	21,885,330
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
Հետգնման պայմանագրեր Բանկի հետ	11,919,369	18,826,113
Այլ պարտավորություններ	13,779	6,322
Ընդամենը պարտավորություններ	11,933,148	18,832,435
Զուտ որոշելի ակտիվներ և պարտավորություններ	3,531,531	3,052,895
Ստացված հատուցում		3,052,895
Օտարված դրամական միջոցներ		(2,704,289)
Դրամական միջոցների գուտ ներհոսք		348,606
Ավելացումներ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի օտարման ամսաթվի դրությամբ		18,826,113

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հանախորդներին տրված վարկեր	63,346,670	62,839,315
Ներդրումային արժեթղթեր	14,128,616	8,373,627
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,581,258	69,088
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	3,689,421	1,546,252
Այլ	10,204	162,489
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	84,756,169	72,990,771
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հանախորդներին տրված վարկեր	1,210,270	1,085,670
Աձանցյալ ֆինանսական գործիքներ	52,315	75,298
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,262,585	1,160,968
	86,018,754	74,151,739
Տոկոսային ծախս		
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,667,639	19,418,755
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	13,254,352	12,899,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,338,698	12,433,439
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	165,993	155,272
	44,426,682	44,907,438
Չուտ տոկոսային եկամուտ	41,592,072	29,244,301

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Դրամական փոխանցումներ	16,709,576	1,752,309
Դրամական միջոցների կանխիկացում և հաշիվների սպասարկում	3,853,660	1,463,122
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	3,207,319	1,836,626
Բրոքերային և պահառուական ծառայություններ	2,497,038	73,506
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	962,331	1,340,149
Այլ	396,983	227,670
	27,626,907	6,693,382
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	2,245,468	1,577,585
Թողակցային հարաբերություններ	646,465	319,046
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս բրոքերային գործառնությունների գծով	237,339	38,691
Վճարային համակարգերի ծառայություններ	95,577	84,814
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրամադրում	64,598	109,848
	3,289,447	2,129,984
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	24,337,460	4,563,398

(ա) Կատարման պարտականություններ և հասույթի ճանաչման քաղաքականություն

Հաճախորդների հետ պայմանագրերից ստացվող միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտը չափվում է հաճախորդի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված հատուցման հիման վրա: Խումբը ճանաչում է հասույթը, երբ հաճախորդին է փոխանցում ծառայության նկատմամբ հսկողությունը:

Ծառայության տեսակը	Կատարման պարտականությունների բնույթը և կատարման ժամկետները, ներառյալ վճարման նշանակալի պայմանները	Հասույթի ճանաչումը ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայություններ, ներդրումային բանկային ծառայություններ	<p>Խումբը մատուցում է բանկային ծառայություններ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, այդ թվում՝ հաշիվների կառավարման, վարկային քարտերի և հաշիվների սպասարկման, փոխանցումների և ներդրումային բանկային ծառայություններ:</p> <p>Հաշիվների ընթացիկ կառավարման վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից ամսական կտրվածքով: Խումբը կանոնավոր կերպով սահմանում է դրույքաչափեր ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց մատուցվող բանկային ծառայությունների համար առանձին հիմունքով:</p> <p>Սպասարկման վճարները գանձվում են ամսական կտրվածքով և հիմնված են կանոնավոր կերպով վերանայվող հաստատուն դրույքաչափերի վրա:</p> <p>Ներդրումային բանկային ծառայությունների համար գործարքի վրա հիմնված վճարները և դրամական փոխանցումների վճարները գանձվում են հաճախորդի հաշվից՝ գործարքն իրականացնելուց հետո:</p>	<p>Հաշիվների սպասարկումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում՝ ծառայությունների մատուցմանը գույքընթաց:</p> <p>Գործարքներից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի որոշակի պահին՝ գործարքն իրականացնելուց հետո:</p>

7 Չուտ օգուտ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ արժույթային և տոկոսադրույքային ամանցյալ գործիքների գծով	13,940,289	3,500,459
Այլ	(158,263)	698,305
	13,782,026	4,198,764

8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	52,230,274	5,070,671
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(11,176,913)	(2,192,002)
	41,053,361	2,878,669

9 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	2,385,146	1,640,717
Օգուտ պարտքային արժեթղթերի հետգնումից (Ծնթգ. 20)	1,793,118	-
Եկամուտ իրավաբանական ծառայությունների ծախսերի հատուցումից	552,129	118,040
Օգուտ ակտիվների օտարումից	504,647	231,213
Այլ եկամուտ	481,228	197,423
	5,716,268	2,187,393

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2022թ.			Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,719)	-	-	-	(6,719)
Բանկերին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	(156,246)	-	-	-	(156,246)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	1,210,635	(1,807,367)	(11,449,210)	(2,401,503)	(14,447,445)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	492,136	50,986	(9,846,385)	(288,026)	(9,591,289)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(50,598)	-	-	-	(50,598)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(746,963)	-	-	-	(746,963)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	(47,895)	-	-	-	(47,895)
Ընդամենը	694,350	(1,756,381)	(21,295,595)	(2,689,529)	(25,047,155)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2021թ.			Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44	-	-	-	44
Բանկերին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	(399)	-	-	-	(399)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	168,524	(152,429)	(1,720,074)	(500,000)	(2,203,979)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	1,630,921	(1,189,784)	(10,589,852)	-	(10,148,715)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	5,865	-	-	-	5,865
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(447,588)	-	-	-	(447,588)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	35,650	-	-	-	35,650
Այլ ակտիվներ	1,706,844	-	-	-	1,706,844
Ընդամենը	3,099,861	(1,342,213)	2,309,926	(500,000)	(11,052,278)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2022թ. համար:

հազ. դրամ	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,820,099	3,192,602	1,657,154	6,669,855
Տեղափոխում 1-ին փուլ	1,311,905	(1,310,766)	(1,139)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(338,372)	364,324	(25,952)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(38,193)	(1,220,908)	1,259,101	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(1,749,225)	1,801,070	11,448,739	11,500,584
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	538,590	6,297	471	545,358
Ճանաչված շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում	(1,210,635)	1,807,367	11,449,210	12,045,942
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(259,306)	(535,102)	(1,475,311)	(2,269,719)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,189,903)	(1,189,903)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,861,955)	(1,861,955)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,285,498	2,297,517	9,811,205	13,394,220

հազ. դրամ	2022թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,253,782	2,338,478	3,030,078	7,622,338
Տեղափոխում 1-ին փուլ	881,803	(734,078)	(147,725)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(82,341)	329,342	(247,001)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(136,538)	(413,294)	549,832	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(1,845,617)	(590,590)	8,832,136	6,395,929
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,353,481	539,604	1,014,249	2,907,334
Ճանաչված շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում	(492,136)	(50,986)	9,846,385	9,303,263
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(18,794)	(6,987)	(33,939)	(59,720)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(2,121,209)	(2,121,209)
Դուրսգրումներ	-	-	(8,443,183)	(8,443,183)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,405,776	1,462,475	2,433,238	6,301,489

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,160,730	3,584,741	1,471,575	7,217,046
Տեղափոխում 1-ին փուլ	25,132	(8,194)	(16,938)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,265)	36,750	(25,485)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,506)	(389,005)	393,511	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(764,154)	(423,732)	1,717,408	529,522
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	595,630	576,161	2,666	1,174,457
Ճանաչված շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում	(168,524)	152,429	1,720,074	1,703,979
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(181,468)	(184,119)	(105,041)	(470,628)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,337,241)	(1,337,241)
Դուրսգրումներ	-	-	(443,301)	(443,301)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,820,099	3,192,602	1,657,154	6,669,855

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,907,987	1,773,259	8,651,159	14,332,405
Տեղափոխում 1-ին փուլ	755,118	(226,570)	(528,548)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(187,014)	699,327	(512,313)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(570,221)	(1,086,840)	1,657,061	-
Կորստի պահուստի գույտ վերաչափում	(2,305,574)	640,040	10,337,450	8,671,916
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	674,653	549,744	252,402	1,476,799
Ճանաչված շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում	(1,630,921)	1,189,784	10,589,852	10,148,715
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(21,167)	(10,482)	(36,797)	(68,446)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(14,392,860)	(14,392,860)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,397,476)	(2,397,476)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,253,782	2,338,478	3,030,078	7,622,338

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,557,591	1,455,142
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	935,129	543,738
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	854,844	495,169
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկման ծախսեր	842,183	596,084
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	794,565	1,239,640
Հարկերի գծով պահուստի հակադարձում*	(1,819,143)	-
Ապահովագրություն	524,625	447,896
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	426,243	378,067
Անվտանգության ծառայություն	409,986	390,397
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	366,878	276,162
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծառայությունների ծախսեր	366,173	545,611
Մասնագիտական ծառայություններ	333,316	252,159
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	184,968	177,882
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	155,688	140,386
Գրասենյակային ծախսեր	149,112	91,857
Գործուղման ծախսեր	97,031	81,719
Բարեգործություն և հովանավորություն	24,764	998
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	12,756	23,072
Այլ	662,896	582,289
	6,879,605	7,718,268

* Հարկերի գծով պահուստի հակադարձումը վերաբերում է ոչ ռեզիդենտի աղբյուրի մոտ պահվող շահութահարկին և համապատասխան տույժերի ու տուգանքների գծով ճանաչված պահուստին, որը բողոքարկման առարկա էր հարկային մարմինների հետ և լուծվեց հոգուտ Իսմբի 2022թ-ին:

12 Շահութահարկի գծով ծախս

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(16,316,886)	(1,910,549)
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված ընթացիկ հարկի գծով ծախս	-	(705,507)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	1,274,262	(60,320)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(15,042,624)	(2,676,376)

2022թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ-ին՝ 18%) Իսմբի համար և 0.01% (հաշվարկված գուտ ակտիվների արժեքի հիման վրա)՝ Փոնդի համար:

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2022թ. հազ. դրամ	%	2021թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը	77,255,738		16,330,327	
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված շահութահարկ	-	-	(705,507)	(4.3)
Շահութահարկ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(13,906,033)	(18.0)	(2,252,229)	(18.0)/(0.01)
Զուտ (չնվազեցվող ծախսեր)/ չհարկվող եկամուտ	(1,136,591)	(1.5)	281,360	1.7
	(15,042,624)	(19.5)	(2,676,376)	(16.4)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/պարտավորություններ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2022թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2022թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(42,134)	(435,613)	-	(477,747)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	112,262	(61,172)	-	51,090
Հաճախորդներին տրված վարկեր	640,658	2,734,168	-	3,374,826
Ներդրումային արժեթղթեր	183,223	(393,569)	307,599	97,253
Հիմնական միջոցներ	(1,230,553)	(44,065)	(401,269)	(1,675,887)
Այլ ակտիվներ	134,945	(892,601)	-	(757,656)
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	(24,855)	8,280	-	(16,575)
Այլ պարտավորություններ	178,910	358,834	-	537,744
	(47,544)	1,274,262	(93,670)	1,133,048

հազ. դրամ	Ծահույթում		Այլ	31 դեկտեմբերի 2021թ.
	1 հունվարի 2021թ.	կամ վնասում ճանաչված	համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(63,199)	21,065	-	(42,134)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	19,624	92,638	-	112,262
Հանախորդներին տրված վարկեր	473,182	167,476	-	640,658
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	279,900	(279,900)	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր	188,149	(71,787)	66,861	183,223
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,278,052)	47,499	-	(1,230,553)
Այլ ակտիվներ	353,052	(218,107)	-	134,945
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,280	(33,135)	-	(24,855)
Այլ պարտավորություններ	(35,021)	213,931	-	178,910
	(54,085)	(60,320)	66,861	(47,544)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2022թ.			2021թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ձախս	Գումարը առանց հարկի
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(1,704,307)	306,775	(1,397,532)	(99,376)	17,888	(81,488)
Ծահույթ կամ վնաս տեղափոխված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(4,578)	824	(3,754)	(272,071)	48,973	(223,098)
Ծենքերի վերագնահատում	2,237,968	(401,269)	1,836,699	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	529,083	(93,670)	435,413	(371,447)	66,861	(304,586)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկում	18,680,695	13,873,873
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	174,058,049	185,756,774
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
– AA- -ից AA+ վարկանիշով	214,308	175,984
– A- -ից A+ վարկանիշով	123,200,967	12,893,028
– BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	3,266,280	2,887,813
– BB- -ից BB+ վարկանիշով	223,004	32,271
– B- -ից B+ վարկանիշով	76,894	32,610
– վարկանիշ չունեցող*	7,921,681	131,265
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	134,903,134	16,152,971
Ավանդներ այլ բանկերում		
– AA- -ից AA+ վարկանիշով	77,307,862	-
– A- -ից A+ վարկանիշով	19,685,551	-
– վարկանիշ չունեցող*	30,768,585	-
Ընդամենը ավանդներ այլ բանկերում	127,761,998	-
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	455,403,876	215,783,618
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,862)	(143)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	455,397,014	215,783,475

* Խմբի գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների համար պայմանագրային կողմ հանդիսացող բանկերի վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B-ից BB վարկանիշին: Խմբի գնահատմամբ այդ մնացորդներից միջոցների ելքագրելու իրավունքը չի սահմանափակվում:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող երկու բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2021թ-ին՝ մեկ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 192,742,447 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 12,091,118 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

14 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	81,300,868	15,286,885
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ռեզիդենտ բանկերի հետ	42,795,237	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր կապակցված ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	26,805,103	7,173,054
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	10,741,404	12,036,713
Ժամկետային ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	2,834,053	-
Դեպոնացված միջոցներ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում	2,538,883	985,398
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	2,092,500	1,037,000
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար	1,721,337	9,406,901
Ռեզիդենտ բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	754,487	570,023
Ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	254,636	315,674
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	171,838,508	46,811,648
Պարտքային կորստի պահուստ	(278,555)	(122,309)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	171,559,953	46,689,339
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային սվոփեր	207,610	1,842,591
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	207,610	1,842,591
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	171,767,563	48,531,930

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոց, որը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն հաշվարկվող ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2021թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է ներգրավված միջոցների 18%-ը, որից 6%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 12%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2021թ-ին՝ 8% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 10%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկը պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ: Այդ պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք Խումբը իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտագանգման բացակայության դեպքում, կազմում է 83,262,696 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 20,496,491 հազար դրամ):

Այդ գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը ֆինանսական կազմակերպությունների երկու խումբ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2021թ-ին՝ չունեւ որևէ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 50,487,709 հազար դրամ:

(դ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակներում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2022թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	2,039,399	-	-	2,039,399
- A- -ից A+ վարկանիշով	3,231,218	-	-	3,231,218
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	1,688,867	-	-	1,688,867
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	9,058,452	-	-	9,058,452
- B+ վարկանիշով	682,416	-	-	682,416
- Վարկանիշ չունեցող	155,138,156	-	-	155,138,156
	171,838,508	-	-	171,838,508
Կորստի պահուստ	(278,555)	-	-	(278,555)
Հաշվեկշռային արժեք	171,559,953	-	-	171,559,953

Վարկանիշ չունեցող գործիքներից 83,393,368 հազար դրամ գումարն իրենից ներկայացնում է ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդները: Վարկանիշ չունեցող այլ գործիքները հիմնականում իրենցից ներկայացնում են հակադարձ հետգնման պայմանագրերը հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով	Պարտքային առումով	
		չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում	
12-ամսյա	ակնկալվող	ակնկալվող	ակնկալվող	
հազ. դրամ	կորուստներ	կորուստներ	կորուստներ	
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխառություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	326,699	-	-	326,699
- A- -ից A+ վարկանիշով	9,161,766	-	-	9,161,766
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	898,601	-	-	898,601
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,944,391	-	-	1,944,391
- B+ վարկանիշով	118,867	-	-	118,867
- Վարկանիշ չունեցող	34,361,324	-	-	34,361,324
	46,811,648	-	-	46,811,648
Կորստի պահուստ	(122,309)	-	-	(122,309)
Հաշվեկշռային արժեք	46,689,339	-	-	46,689,339

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	278,661,105	346,558,066
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	38,971,765	45,452,271
Վարկային քարտեր	21,385,036	24,474,204
Հիփոթեքային վարկեր	128,470,317	104,066,326
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	72,090,177	53,730,446
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	260,917,295	227,723,247
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	539,578,400	574,281,313
Պարտքային կորստի պահուստ	(19,695,709)	(14,292,193)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գուտ վարկեր	519,882,691	559,989,120
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	11,541,134	14,324,874
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	531,423,825	574,313,994

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Մտորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ.**					Ընդամենը հազ. դրամ
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	88,827,871	-	-	-	-	88,827,871
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,906,463	-	-	-	-	117,906,463
Մակարդակ 3. B	37,336,317	14,123,174	-	-	11,315,567	62,775,058
Մակարդակ 4. CCC	1,233,810	363,912	7,038,469	-	184,395	8,820,586
Մակարդակ 5. D	-	-	8,637,251	3,193,838	41,172	11,872,261
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	245,304,461	14,487,086	15,675,720	3,193,838	11,541,134	290,202,239
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,285,498)	(2,297,517)	(9,811,205)	-	-	(13,394,220)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	244,018,963	12,189,569	5,864,515	3,193,838	11,541,134	276,808,019
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	35,210,342	1,069,166	8,131	-	-	36,287,639
- մինչև 30 օր ժամկետանց	672,569	271,612	1,256	-	-	945,437
- 30-89 օր ժամկետանց	-	590,939	2,441	-	-	593,380
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	413,337	-	-	413,337
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	263,118	-	-	263,118
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	109,034	359,820	-	-	468,854
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	35,882,911	2,040,751	1,048,103	-	-	38,971,765
Պարտքային կորստի պահուստ	(349,945)	(223,630)	(329,442)	-	-	(903,017)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	35,532,966	1,817,121	718,661	-	-	38,068,748
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	18,901,040	795,650	28,326	-	-	19,725,016
- մինչև 30 օր ժամկետանց	274,297	56,738	-	-	-	331,035
- 30-89 օր ժամկետանց	-	163,872	1,270	-	-	165,142
- 90-179 օր ժամկետանց	-	246	218,051	-	-	218,297
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	245,435	-	-	245,435
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	519,309	180,802	-	-	700,111
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	19,175,337	1,535,815	673,884	-	-	21,385,036
Պարտքային կորստի պահուստ	(611,206)	(394,215)	(311,348)	-	-	(1,316,769)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	18,564,131	1,141,600	362,536	-	-	20,068,267

2022թ.**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Չեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	124,720,476	706,464	18,408	-	-	125,445,348
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,344,903	223,303	-	-	-	1,568,206
- 30-89 օր ժամկետանց	-	385,574	-	-	-	385,574
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	449,376	-	-	449,376
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	200,490	-	-	200,490
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	7,625	413,698	-	-	421,323
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	126,065,379	1,322,966	1,081,972	-	-	128,470,317
Պարտքային կորստի պահուստ	(137,167)	(16,608)	(31,484)	-	-	(185,259)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	125,928,212	1,306,358	1,050,488	-	-	128,285,058
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	59,025,259	2,408,207	552,325	5,123	-	61,990,914
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,641,450	780,940	64	698	-	2,423,152
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,910,712	3,562	468	-	1,914,742
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,971,660	480	-	1,972,140
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,563,262	997	-	1,564,259
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	148,903	1,944,607	131,460	-	2,224,970
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	60,666,709	5,248,762	6,035,480	139,226	-	72,090,177
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,307,458)	(828,022)	(1,760,964)	-	-	(3,896,444)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	59,359,251	4,420,740	4,274,516	139,226	-	68,193,733
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	241,790,336	10,148,294	8,839,439	139,226	-	260,917,295
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,405,776)	(1,462,475)	(2,433,238)	-	-	(6,301,489)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	239,384,560	8,685,819	6,406,201	139,226	-	254,615,806
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	487,094,797	24,635,380	24,515,159	3,333,064	11,541,134	551,119,534
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,691,274)	(3,759,992)	(12,244,443)	-	-	(19,695,709)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	483,403,523	20,875,388	12,270,716	3,333,064	11,541,134	531,423,825

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Արդյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական անձանց տրված՝ 2-րդ փուլի վարկերը, որոնք ավելի քան 90 օր ժամկետանց են, իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձանց տրված այն վարկերը, որոնց հետ կապված Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկը կատանա հատուցում Արցախի Հանրապետության կառավարությունից՝ պատերազմից տուժած շրջանների համար իրականացվող պետական աջակցության միջոցառումների շրջանակում: Այդ վարկերը դասվում են 2-րդ փուլ: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր համախառն գումարը կազմում է 785,117 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ.**					Ընդամենը հազ. դրամ
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	159,414,316	-	-	-	-	159,414,316
Մակարդակ 2. BBB-BB	105,430,922	-	-	-	-	105,430,922
Մակարդակ 3. B	37,565,331	4,986,552	-	-	14,055,280	56,607,163
Մակարդակ 4. CCC	1,182,071	21,636,034	1,528,160	-	149,720	24,495,985
Մակարդակ 5. D	-	-	8,085,732	6,728,948	119,874	14,934,554
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	14,324,874	360,882,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,820,099)	(3,192,602)	(1,657,154)	-	-	(6,669,855)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	301,772,541	23,429,984	7,956,738	6,728,948	14,324,874	354,213,085
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	37,511,811	1,008,200	14,448	-	-	38,534,459
- մինչև 30 օր ժամկետանց	961,214	366,325	1,756	-	-	1,329,295
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,172,362	2,849	-	-	1,175,211
- 90-179 օր ժամկետանց	-	10,827	921,519	-	-	932,346
- 180-270 օր ժամկետանց	-	6,590	1,008,174	-	-	1,014,764
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	804,517	1,661,679	-	-	2,466,196
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	38,473,025	3,368,821	3,610,425	-	-	45,452,271
Պարտքային կորստի պահուստ	(425,456)	(409,105)	(1,025,155)	-	-	(1,859,716)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	38,047,569	2,959,716	2,585,270	-	-	43,592,555
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	18,683,478	581,693	26,135	288,025	-	19,579,331
- մինչև 30 օր ժամկետանց	396,514	84,593	10	-	-	481,117
- 30-89 օր ժամկետանց	-	308,201	1,144	-	-	309,345
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	500,251	-	-	500,251
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	616,279	-	-	616,279
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	1,319,931	1,667,950	-	-	2,987,881
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	19,079,992	2,294,418	2,811,769	288,025	-	24,474,204
Պարտքային կորստի պահուստ	(701,492)	(746,203)	(711,268)	-	-	(2,158,963)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	18,378,500	1,548,215	2,100,501	288,025	-	22,315,241

2021թ.**

	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռքբերված,		
	12-ամսյա	Պարտքային	Պարտքային	սկզբնավորված,	Իրական	
	ակնկալվող	առումով	առումով	կամ	արժեքով՝	
	կորուստ	չարժեզրկված	արժեզրկված	կարտքային	արժեզրկված	
	հազ. դրամ	ֆինանսական	ֆինանսական	առումով	ֆինանսական	Իրական
		գործիքի	գործիքի	գործիքի	գործիքի	արժեքով՝
		ամբողջ	ամբողջ	ամբողջ	ամբողջ	չափով
		ժամկետում	ժամկետում	ժամկետում	ժամկետում	միջոցով
		ակնկալվող	ակնկալվող	ակնկալվող	ակնկալվող	վարկեր
		կորուստ	կորուստ	կորուստ*	կորուստ	հազ. դրամ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	Ընդամենը
						հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	100,469,330	524,447	14,941	-	-	101,008,718
- մինչև 30 օր ժամկետանց	666,438	155,643	-	-	-	822,081
- 30-89 օր ժամկետանց	-	457,421	3,799	-	-	461,220
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	611,439	-	-	611,439
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	201,925	-	-	201,925
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	9,720	951,223	-	-	960,943
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	101,135,768	1,147,231	1,783,327	-	-	104,066,326
Պարտքային կորստի պահուստ	(157,578)	(76,363)	(164,789)	-	-	(398,730)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	100,978,190	1,070,868	1,618,538	-	-	103,667,596
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	39,238,178	2,476,447	13,602	-	-	41,728,227
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,179,651	863,377	852	-	-	2,043,880
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,514,860	1,845	-	-	1,516,705
- 90-179 օր ժամկետանց	-	316	1,676,948	-	-	1,677,264
- 180-270 օր ժամկետանց	-	609	1,307,166	-	-	1,307,775
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	565,133	4,891,462	-	-	5,456,595
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	40,417,829	5,420,742	7,891,875	-	-	53,730,446
Պարտքային կորստի պահուստ	(969,256)	(1,106,807)	(1,128,866)	-	-	(3,204,929)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	39,448,573	4,313,935	6,763,009	-	-	50,525,517
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	199,106,614	12,231,212	16,097,396	288,025	-	227,723,247
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,253,782)	(2,338,478)	(3,030,078)	-	-	(7,622,338)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	196,852,832	9,892,734	13,067,318	288,025	-	220,100,909
Ընդամենը հաճախորդների տրված համախառն վարկեր	502,699,254	38,853,798	25,711,288	7,016,973	14,324,874	588,606,187
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,073,881)	(5,531,080)	(4,687,232)	-	-	(14,292,193)
Ընդամենը հաճախորդների տրված զուտ վարկեր	498,625,373	33,322,718	21,024,056	7,016,973	14,324,874	574,313,994

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Այդուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական անձանց տրված՝ 2-րդ փուլի վարկերը, որոնք ավելի քան 90 օր ժամկետանց են, իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձանց տրված այն վարկերը, որոնց հետ կապված Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկը կստանա հատուցում Արցախի Հանրապետության կառավարությունից՝ պատերազմից տուժած շրջանների համար իրականացվող պետական աջակցության միջոցառումների շրջանակում: Այդ վարկերը դասվում են 2-րդ փուլ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր համախառն գումարը կազմում է 2,717,643 հազար դրամ:

Բանկն իրականացնում է իրավաբանական անձանց կանոնավոր մշտադիտարկում և տալիս է ներքին վարկանիշ յուրաքանչյուր փոխառուին (տես Ծանոթագրություն 24 (բ)):

Ստորև ներկայացված են 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2022թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	346,558,066
Տեղափոխում 1-ին փուլ	12,178,690	(12,075,327)	(103,363)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(13,063,395)	13,319,273	(255,878)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(2,131,389)	(11,349,958)	13,481,347	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(92,345,114)	(296,168)	(144,129)	(621,213)	(93,406,624)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(45,568,819)	(3,748,244)	(3,872,637)	-	(53,189,700)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	82,641,848	2,014,924	8,346	-	84,665,118
Տեղափոխում այլ ակտիվների կազմ	-	-	-	(242,172)	(242,172)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,189,903)	(2,401,503)	(3,591,406)
Դուրսգրումներ	-	-	(1,861,955)	(270,222)	(2,132,177)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	245,304,461	14,487,086	15,675,720	3,193,838	278,661,105

հազ. դրամ	2022թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	199,106,614	12,231,212	16,097,396	288,025	227,723,247
Տեղափոխում 1-ին փուլ	4,258,627	(3,337,141)	(921,486)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(3,855,408)	5,133,061	(1,277,653)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,336,317)	(2,331,553)	6,667,870	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(44,744,799)	(3,375,809)	(6,521,229)	-	(54,641,837)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	(3,287,050)	(392,915)	3,220,676	-	(459,289)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	94,648,669	2,221,439	2,138,257	139,227	99,147,592
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(2,121,209)	(288,026)	(2,409,235)
Դուրսգրումներ	-	-	(8,443,183)	-	(8,443,183)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	241,790,336	10,148,294	8,839,439	139,226	260,917,295

հազ. դրամ	2021թ.			Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3		
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	367,641,200
Տեղափոխում 1-ին փուլ	239,404	(110,176)	(129,228)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,200,360)	1,361,099	(160,739)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(389,663)	(7,072,501)	7,462,164	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(130,724,491)	(1,956,679)	(4,486,366)	(503,677)	(137,671,213)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	484,521	(182,541)	(388,157)	-	(86,177)
Տեղափոխում վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմ	3,627,785	-	-	-	3,627,785
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	113,865,328	1,437,702	23,983	-	115,327,013
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,337,241)	(500,000)	(1,837,241)
Դուրսգրումներ	-	-	(443,301)	-	(443,301)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	346,558,066

հազ. դրամ	2021թ.			Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3		
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	225,691,203
Տեղափոխում 1-ին փուլ	3,239,401	(1,654,426)	(1,584,975)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6,099,848)	8,088,704	(1,988,856)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,441,090)	(4,710,574)	15,151,664	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(53,877,494)	(2,904,333)	(3,565,182)	(21,138)	(60,368,147)
Ակտիվի գուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	598,888	568,635	(2,781,757)	-	(1,614,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	78,043,009	2,052,605	709,147	-	80,804,761
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(14,392,860)	-	(14,392,860)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,397,476)	-	(2,397,476)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	199,106,614	12,231,212	16,097,396	288,025	227,723,247

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	120,679,347	125,058,170
Հիմնական միջոցներ	31,716,013	40,956,672
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	30,806,954	22,988,382
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (վարկանիշ չունեցող)	23,825,406	30,422,212
Ընթացիկ հաշիվների շրջանառություն	12,253,604	44,778,067
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	4,630,821	7,669,057
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	2,102,396	2,684,973
Փոխադրամիջոցներ	1,839,650	1,102,705
Պաշարներ	307,595	3,211,086
Այլ գրավ (ենթավարկեր)	4,913,985	7,632,761
Առանց գրավի*	43,732,248	67,709,000
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	276,808,019	354,213,085

* Գումարը ներառում է պետական կառավարման մարմիններին տրված վարկերը:

Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և դեկավարությունն ակնկալում է, որ համապատասխան վարկերի գծով պարտագանգման դեպքում երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

Խումբն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄԶ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ պարտքային առումով արժեզրկված վարկերի հատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և Խմբի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ոսկու գրավով վարկեր

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում հիմնականում ոսկյա զարդերը: Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 300% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական և այլ վարկեր

Սպառողական վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն և կազմում են սպառողական և այլ վարկերի ընդհանուր պորտֆելի 33%-ը: Այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 94% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 3-րդ փուլ և որպես ձեռքբերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված դասված հանախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովվածություն ծառայող գրավի վերաբերյալ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2022թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Այլ գրավ	Գրավով չապահովված	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	18,869,558	11,043,238	748,400	7,077,921	9,811,205
Ոսկու գրավով վարկեր	1,048,103	-	325,529	722,574	329,442
Վարկային քարտեր	673,884	-	-	673,884	311,348
Հիփոթեքային վարկեր	1,081,972	1,081,972	-	-	31,484
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	6,174,706	2,533,985	-	3,640,721	1,760,964
Ընդամենը	27,848,223	14,659,195	1,073,929	12,115,100	12,244,443

2021թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Այլ գրավ	Գրավով չապահովված	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,342,840	13,994,024	635,378	1,713,438	1,668,459
Ոսկու գրավով վարկեր	3,610,425	-	876,082	2,734,343	1,025,155
Վարկային քարտեր	3,099,794	20,881	51,972	3,026,941	711,268
Հիփոթեքային վարկեր	1,783,327	1,618,538	-	164,789	164,789
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,891,875	5,654,288	-	2,237,587	1,128,866
Ընդամենը	32,728,261	21,287,731	1,563,432	9,877,098	4,698,537

(iii) Առգրավված գրավ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	4,761,419	5,234,035
Այլ ակտիվներ	2,016,775	2,522,347
Ընդամենը առգրավված գրավ	6,778,194	7,756,382

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Խումբը ձեռք է բերել 2,273,092 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 1,948,435 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի առգրավման միջոցով: Առգրավված անշարժ գույքի մի մասը՝ 2,803,808 հազար դրամի չափով վաճառվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2021թ-ին՝ 2,626,434 հազար դրամ): 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված ակտիվներում, բացի անշարժ գույքից, կային 842,259 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2021թ-ին՝ 1,210,018 հազար դրամ):

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Ծուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% գեղջ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 81,282,078 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 72,818,085 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(ե) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Առևտուր	31,939,643	49,508,468
Շինարարություն	51,494,213	42,095,354
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	40,401,535	65,123,936
Էներգետիկայի բնագավառ	35,147,704	35,716,811
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	29,081,686	28,657,661
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	27,605,857	42,351,277
Հյուրանոցային ոլորտ	23,567,009	20,367,369
Սպասարկման ոլորտ	16,548,953	28,504,035
Հեռահաղորդակցություն	14,370,334	20,016,155
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	7,951,538	11,812,639
Այլ	4,647,462	9,708,209
Արդյունաբերություն	3,011,490	5,266,739
Հիմնադրամներ	2,473,229	-
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	1,081,120	1,258,468
Տրանսպորտ	880,466	495,819
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	260,917,295	227,723,247
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	551,119,534	588,606,187
Արժեզրկման գծով պահուստ	(19,695,709)	(14,292,193)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	531,423,825	574,313,994

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի երկու փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ույթ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 61,182,967 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 171,113,866 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24 (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը:

(ը) Ձեռքբերված վարկային պորտֆելի իրական արժեքը

Տարվա ընթացքում Խումբը ձեռք է բերել 24,257,680 հազար դրամ իրական արժեքով ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի պորտֆել, ձեռքբերված պորտֆելը բաղկացած է սպառողական և այլ վարկերից, որոնք հիմնականում դասված են 1-ին փուլ: Ձեռքբերված վարկերի իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև 3,653,421 հազար դրամ գումարով դրական տարբերությունը ներառված է «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածում: Հետաձգված շահույթի մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 1,826,059 հազար դրամ: Ժամանակաշրջանի հետաձգված շահույթի ամորտիզացիան կազմում է 1,827,362 հազար դրամ և ներառված է «Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ» հոդվածում:

16 Ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	9,157,546	4,341,636
– ամորտիզացված արժեքով չափվող	238,029,621	54,751,637
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	247,187,167	59,093,273
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	216,737	215,737
	247,403,904	59,309,010
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
– իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	18,131,875	25,509,755
– ամորտիզացված արժեքով չափվող	107,090,164	62,204,162
	125,222,039	87,713,917

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	6,364,529	1,965,155
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,793,017	2,376,481
Ընդամենը պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ	9,157,546	4,341,636
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	216,737	215,737
	9,374,283	4,557,373
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	18,131,875	25,509,755
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	27,506,158	30,067,128
Պարտքային կորստի պահուստ	(93,156)	(42,558)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	27,506,158	30,067,128

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
Օտարերկրյա պետական արժեթղթեր	177,909,832	-
Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	47,683,837	52,270,940
ՀՀ պետական արժեթղթեր	4,981,241	339,539
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	8,510,510	2,487,561
	239,085,420	55,098,040
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և հաստատուն եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	107,438,551	56,192,026
Արցախի Հանրապետության պետական արժեթղթեր	-	2,016,100
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	-	4,306,856
	107,438,551	62,514,982
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	346,523,971	117,613,022
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,404,186)	(657,223)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	345,119,785	116,955,799

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2022թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- AAA վարկանիշով	161,028,179	-	-	161,028,179
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	16,777,478	-	-	16,777,478
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	112,510,755	-	-	112,510,755
- Վարկանիշ չունեցող*	56,207,559	-	-	56,207,559
	346,523,971	-	-	346,523,971
Կորստի պահուստ	(1,404,186)	-	-	(1,404,186)
Հաշվեկշռային արժեք	345,119,785	-	-	345,119,785

* Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում ներառված են 47,779,037 հազար դրամ գումարով Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ պարտատոմսերի վարկանիշը մեկ վարկանիշով ցածր է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերի վարկանիշից՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության մտադրությունը և կառավարությունների միջև համաձայնությունը տրամադրել ֆինանսական աջակցություն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը պարտատոմսերի մարումը սպասարկելու համար: Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում մնացած 8,398,929 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B վարկանիշին, իսկ 29,593 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

2022թ. ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 258,536,199 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 960,897 հազար դրամով: 2022թ. ընթացքում 20,201,683 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 139,058 հազար դրամով:

31 դեկտեմբերի 2022թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- AAA վարկանիշով	246,068	-	-	246,068
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	25,533,645	-	-	25,533,645
- B+ -ից to B- վարկանիշով	1,051,658	-	-	1,051,658
- վարկանիշ չունեցող*	458,050	-	-	458,050
	27,289,421	-	-	27,289,421
Կորստի պահուստ	(93,156)	-	-	(93,156)
Հաշվեկշռային արժեք	27,289,421	-	-	27,289,421

* Վարկանիշ չունեցող գործիքները հայկական թողարկողներից են: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

2022թ. ընթացքում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 15,527,257 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 50,329 հազար դրամով: 2022թ. ընթացքում 20,201,683 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 9,086 հազար դրամով:

31 դեկտեմբերի 2021թ.

հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ականկավող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ականկավող պարտքային կորուստներ	
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	56,782,161	-	-	56,782,161
- B+ -ից to B- վարկանիշով	182,435	-	-	182,435
- վարկանիշ չունեցող*	60,648,426	-	-	60,648,426
	117,613,022	-	-	117,613,022
Կորստի պահուստ	(657,223)	-	-	(657,223)
Հաշվեկշռային արժեք	116,955,799	-	-	116,955,799

* Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում ներառված են 54,287,040 հազար դրամ գումարով Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը: Դեկավարության գնահատմամբ այդ պարտատոմսերի վարկանիշը մեկ վարկանիշով ցածր է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերի վարկանիշից՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության մտադրությունը և կառավարությունների միջև համաձայնությունը տրամադրել ֆինանսական աջակցություն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը պարտատոմսերի մարումը սպասարկելու համար: Վարկանիշ չունեցող գործիքների կազմում մնացած 5,943,593 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B վարկանիշին, իսկ 417,793 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

2021թ. ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 67,120,945 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 398,164 հազար դրամով: 2021թ. ընթացքում 2,180,169 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 14,338 հազար դրամով:

31 դեկտեմբերի 2021թ.

	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ				
<i>Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր</i>				
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	28,668,272	-	-	28,668,272
- B+ -ից to B- վարկանիշով	433,374	-	-	433,374
- վարկանիշ չունեցող*	749,745	-	-	749,745
	29,851,391	-	-	29,851,391
Կորստի պահուստ	(42,558)	-	-	(42,558)
Հաշվեկշռային արժեք	29,851,391	-	-	29,851,391

* Վարկանիշ չունեցող գործիքները հայկական թողարկողներից են: Դեկավարության գնահատմամբ այդ գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

2021թ. ընթացքում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 13,275,409 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 20,632 հազար դրամով: 2021թ. ընթացքում 7,729,296 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 19,607 հազար դրամով:

Խումբը վաճառում է արժեթղթեր հետզման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Խումբը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Խմբի կողմից պարտագանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Խումբը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 19): 2022թ. համար հետզման պայմանագրերին վերաբերող տոկոսային ծախսերը կազմում են 2,665,107 հազար դրամ (2021թ-ին՝ 3,035,266 հազար դրամ) և ներառված են «Բանկերի փոխառությունների և այլ մնացորդներ գծով տոկոսային ծախս» հոդվածում (Ծանոթագրություն 5):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	9,466,623	2,959,027	2,022,902	294,640	2,990	869,222	2,197,430	2,324,993	20,137,827
Ավելացումներ	14,098	468,313	223,855	266,624	64,790	306,835	123,100	425,332	1,892,947
Օտարումներ	(33,364)	(34,241)	(1,797)	(58,888)	-	-	-	-	(128,290)
Տեղափոխումներ	62,460	-	-	-	(62,460)	-	-	-	-
Կուտակված մաշվածության բացառում	(230,881)	-	-	-	-	-	-	-	(230,881)
Վերագնահատում	2,237,968	-	-	-	-	-	-	-	2,237,968
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	11,516,904	3,393,099	2,244,960	502,376	5,320	1,176,057	2,320,530	2,750,325	23,909,571
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	184,708	2,017,193	1,484,055	209,478	-	520,206	1,219,656	1,025,798	6,661,094
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	209,976	421,645	227,990	42,684	-	39,631	202,116	413,550	1,557,592
Կուտակված մաշվածության բացառում	(230,881)	-	-	-	-	-	-	-	(230,881)
Օտարումներ	(24,463)	(33,712)	(1,281)	(53,219)	-	-	-	-	(112,675)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	139,340	2,405,126	1,710,764	198,943	-	559,837	1,421,772	1,439,348	7,875,130
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	11,377,564	987,973	534,196	303,433	5,320	616,220	898,758	1,310,977	16,034,441

հազ. դրամ	Հոդատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տեստական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	9,236,134	2,750,228	1,897,659	319,168	191,928	801,927	1,893,230	2,151,785	19,242,059
Ավելացումներ	52,128	210,532	135,095	1,605	3,615	53,103	304,200	425,388	1,185,666
Օտարումներ	-	(1,733)	(9,852)	(26,133)	-	-	-	(252,180)	(289,898)
Տեղափոխումներ	178,361	-	-	-	(192,553)	14,192	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,466,623	2,959,027	2,022,902	294,640	2,990	869,222	2,197,430	2,324,993	20,137,827
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	2,836	1,589,633	1,261,173	210,880	-	483,097	1,066,080	742,293	5,355,992
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	181,872	428,934	232,213	24,644	-	37,109	153,576	396,785	1,455,133
Օտարումներ	-	(1,374)	(9,331)	(26,046)	-	-	-	(113,280)	(150,031)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	184,708	2,017,193	1,484,055	209,478	-	520,206	1,219,656	1,025,798	6,661,094
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,281,915	941,834	538,847	85,162	2,990	349,016	977,774	1,299,195	13,476,733

Եթե հոդատարածքը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հոդատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,524,849 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 3,593,381 հազար դրամ):

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2022թ. մարտի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Օլիվր Գրուպ» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 միջակայքում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ելակետային գները ճշգրտելու համար:

Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (կիրառվել են գործակիցներ):

18 Այլ ակտիվներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Այլ դերիտորական պարտքեր	912,030	342,307
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	912,030	342,307
Պարտքային կորստի պահուստ	(26,170)	(28,577)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	885,860	313,730
Առգրավված ակտիվներ	6,778,194	7,756,382
Կանխավճարներ	928,731	970,480
Նյութեր և պաշարներ	386,761	157,050
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	34,472	1,849,589
Այլ	390,096	234,512
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	8,518,254	10,968,013
Ընդամենը այլ ակտիվներ	9,404,114	11,281,743

19 Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	29,429,183	34,868,512
Այլ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	132,160,730	159,838,425
	161,589,913	194,706,937
- Կարճաժամկետ	25,205,795	11,901,740
- Երկարաժամկետ	136,384,118	182,805,197
Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	119,144,757	100,067,809
Լորո հաշիվներ	45,042,590	298,243
Այլ	1,183	-
	325,778,443	295,072,989
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ		
Արժույթային սվոփեր	7,227	12,983
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	7,227	12,983
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	325,785,670	295,085,972

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող հինգ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 124,769,806 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 154,442,735 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 137,610,642 հազար դրամ գումարով վարկեր (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 84,271,745 հազար դրամ), որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող փոխառուներին վերավարկավորելու համար: Տեղական և միջազգային ոչ պետական կազմակերպությունների կողմից տնտեսության որոշակի ոլորտներում փոքր և միջին բիզնեսի աջակցման և հիփոթեքային շուկայի զարգացման համար տրամադրվող այս տեսակի ֆինանսավորման համար վիստացի շուկա չի գործում: Այդ վարկերը ներկայացնում են շուկայի առանձին հատված և, համապատասխանաբար, սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը այդ վարկերի գծով զեղչ չի կիրառում:

Հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված չեն հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով արժեթղթերը (2021թ-ին՝ 17,664,113 հազար դրամ):

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից վարկային պայմանագրերի սահմանափակումները (կովենանտները) չեն խախտվել:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր
հազ. դրամ		
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	190,134,928	194,706,937
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	87,812,519
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(98,576,906)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	8,859,109	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(11,484,516)	-
Պարտքային արժեթղթերի հետզնում	(47,431,891)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	140,077,630	183,942,550
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(23,334,839)	(22,167,356)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	11,338,698	10,510,139
Վճարված տոկոսներ	(12,024,355)	(10,695,420)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	116,057,134	161,589,913

	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ճնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպու- թյուններից ստացված վարկեր
հազ. դրամ		
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	176,693,267	208,301,092
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	110,714,395
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(107,614,681)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	35,143,600	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(8,503,472)	-
	203,333,395	211,400,806
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(13,994,593)	(16,252,454)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	12,433,439	10,526,360
Վճարված տոկոսներ	(11,637,313)	(10,967,775)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	190,134,928	194,706,937

20 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսեր	71,172,522	137,695,145
Տեղական պարտատոմսեր	44,884,612	52,439,783
	116,057,134	190,134,928

2020թ. հունվարին Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով Բանկը թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («Պարտատոմսեր»), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում:

2022թ. ընթացքում Բանկը հետ է գնել 109,630,000 ԱՄՆ դոլարի չափով Պարտատոմսեր (2021թ-ին՝ 10,173,000 ԱՄՆ դոլարի չափով): 2022թ. համար պարտքային արժեթղթերի հետգնումից ստացված օգուտը կազմում է 1,793,118 հազար դրամ (2021թ-ին նման օգուտ չի գրանցվել):

2022թ. ընթացքում Բանկը վերավաճառել է 5,270,000 ԱՄՆ դոլար գումարով Պարտատոմսեր (2021թ-ին՝ 11,148,000 ԱՄՆ դոլարի):

Տեղական պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

2019-2022թթ. ընթացքում Բանկը թողարկել է 100 ԱՄՆ դոլար և 10,000 դրամ անվանական արժեքով ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտատոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 26,950,000 ԱՄՆ դոլար և 33,800,000 դրամ (2021թ-ին՝ 38,750,000 ԱՄՆ դոլար և 33,325,600 դրամ):

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի կողմից պարտատոմսերի գծով սահմանափակումները (կովենանտները) չեն խախտվել:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	261,384,582	35,842,087
- Իրավաբանական անձիք	310,973,501	118,817,177
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	185,954,122	149,935,354
- Իրավաբանական անձիք	189,768,782	113,968,585
	948,080,987	418,563,203

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների 25,911,942 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2021թ-ին՝ 24,511,582 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի չորս հաճախորդ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ մնացորդները կազմում են 210,343,035 հազար դրամ (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 102,840,441 հազար դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	3,540,655	517,228
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,419,941	1,386,438
Զհաշվանցված գործարքներ	325,347	71,402
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	629,070	455,467
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	5,915,013	2,430,535
Վճարվելիք հարկի ակտ (Ծնթզ. 11)	-	1,819,143
Վճարվելիք այլ հարկեր	707,797	437,680
Ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	163,514	115,619
Հետաձգված եկամուտ	97,923	85,901
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	363,306	294,179
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,332,540	2,752,522
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	7,247,553	5,183,057

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2021թ-ին՝ 502,272 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2021թ-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերին սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսեր

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20,000 սովորական բաժնետոմսից (2021թ-ին՝ 20,000 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Արտոնյալ բաժնետոմսերին սեփականատերերը չունեն բաժնետոմսերը փոխարկելու կամ մարելու իրավունք, սակայն կարող են ստանալ շահաբաժիններ եռամսյակային կտրվածքով բաժնետերերի ժողովի որոշումների հիման վրա:

(գ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հողատարածքի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապահովման համար կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գույք փոփոխությունը:

(դ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չքաշխված շահույթի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը հայտարարել է 17,000,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար և 154,304 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար (2021թ-ին՝ 170,060 հազար դրամ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար) և վճարել է 17,000,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին (2021թ-ին նման բաժնետոմսեր չեն վճարվել) և 250,785 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին (2021թ-ին՝ 168,143 հազար դրամ):

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից հայտարարվել և վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2022թ. ՀՀ դրամ	2021թ. ՀՀ դրամ
Մեկ սովորական բաժնետոմսի համար	33,846	-

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2022թ. ՀՀ դրամ	2021թ. ՀՀ դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	7,715	8,407

24 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Խմբի գործառնությունների կենսական տարրը: Ծուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՎԿԿ) կողմից: Ռոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և Ներքին աուդիտի ծառայությունը հանախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկերի վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Վարկերի վարչության և Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային վարչությունների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերազնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 3 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի ան

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Խումբը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Խումբն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի ան.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման համակարգ անհատական հիմունքով գնահատվող հաճախորդների համար: Վարկանիշները վերանայվում են շարունակական և պարբերական հիմունքով:

Վարկանիշը տրվում է ստացված ռիսկի մակարդակի հիման վրա, որը որոշվում է հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքությունը, իրացվելիությունը, եկամտաբերությունը, վճարունակությունը, ինչպես նաև փոխառուի համապատասխանությունը պահանջներին, կառավարման որակը և անձնակազմը, տնտեսական միջավայրը, փոխառուի գործունեության հետ կապված գործառնական ռիսկը և այլ գործոններ:

Փոխառուի համար որոշված ռիսկի մակարդակի հիման վրա կիրառվում են հետևյալ վարկանիշները.

- Մակարդակ 1 (վարկանիշներ AAA-A)
- Մակարդակ 2 (վարկանիշներ BBB-BB)
- Մակարդակ 3 (վարկանիշ B)
- Մակարդակ 4 (վարկանիշ CCC)
- Մակարդակ 5 (վարկանիշ D)

Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանցման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
<ul style="list-style-type: none"> - Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս դեկավար անձնակազմի փոփոխությունները - Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանգման սվոփերի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները 	<ul style="list-style-type: none"> - Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: - ՀՀ կենտրոնական բանկի և վարկային գործակալությունների կողմից տրամադրված այլ բանկերում և վարկային կազմակերպություններում վճարումների մասին տեղեկատվությունը - Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը - Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Անհատական հիմունքով գնահատվող

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ պարտքային ռիսկին ենթարկվող՝ անհատական հիմունքով գնահատվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Խումբը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանգման վերաբերյալ տեղեկատվություն փոխառուի հետ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի և ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Խումբը սահմանում է պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ռիսկի ներքին մակարդակները համեմատվում են «Moody's» գործակալության արտաքին պարտքային վարկանիշների հետ հետևյալ կերպ.

Ռիսկի ներքին մակարդակ	«Moody's» գործակալության պարտքային վարկանիշ	Կիրառված պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության կշռված միջին տոկոս
Մակարդակ 1	Ba3	0.85%
Մակարդակ 2	B1	1.05%
Մակարդակ 3	Caa1-ից B2	9.51%
Մակարդակ 4	Ca-C-ից Caa2	36.36%
Մակարդակ 5	D	100%

Խմբային հիմունքով գնահատվող

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ խմբային հիմունքով գնահատվող պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս անցումային մատրիցների Մարկովի մոդելում: Անցումային մատրիցները կառուցվում են նախորդ 24 ամիսների տվյալների հիման վրա:

1-ին փուլին և 2-րդ փուլին դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, կիրառվում են պարտագանգման հավանականության հետևյալ միջին տոկոսները.

	12 ամսում պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն	Ամբողջ ժամկետի ընթացքում պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն
- ոչ ժամկետանց	0.78% - 12.56%	38.42%-78.04%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	13.09%-50.30%	38.42%-78.04%
- 30-89 օր ժամկետանց		61.76%-95.09%

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի դրոշմում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Խումբը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանգման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Խումբը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Պարտագանգման սահմանում

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանգում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Խմբի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Խմբի նկատմամբ փոխառուի էական վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը, որոնց համար կիրառելի է ավելի քան 45 օր ժամկետանցություն: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտագանգման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Խումբը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի/փոխառուի կողմից Խմբի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Խմբի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանգման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստ

Գրավով ապահովված վարկերի պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատելու համար Խումբը կիրառում է հետևյալ ենթադրությունները.

- անշարժ գույք հանդիսացող գրավի արժեքը նվազեցվում է 20%-40%-ով, իսկ շարժական գույքի արժեքը՝ 50%-80%-ով,
- գրավի իրացման ժամկետը գնահատվում է 6-36 ամիս՝ կախված գրավի տեսակից, աշխարհագրական տարածաշրջանից և այլն:

Խմբային հիմունքով գնահատվող գրավով ապահովված վարկերի համար պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքների (պարտագանգումից հետո ստացված դրամական հոսքեր) վինտաժային վերլուծության հիման վրա: Անցյալ ժամանակաշրջանների վերականգնման դրույքներ գեղջվում են վերականգնման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Խումբը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են սպառողական զանգվածի ինդեքսը, արտարժույթի փոխարժեքի, փոխանցումների և միջազգային պահուստների փոփոխությունները:

Վերափոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են վերափոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները վերափոխվել են, կարող է սպաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով Ծանոթագրություն 3 (ե) (i) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, և վերափոխումը չի հանգեցնում սպաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե վերափոխումը հանգեցնում է սպաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Խումբը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուներ կարող են կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառու ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Խմբի քաղաքականության շրջանակում վերափոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Խմբի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Խումբը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ վեց ամսվա ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանցման տեղի ունենալու հավանակությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանցման պահին:

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Խումբը պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Գույքով և ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտագանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է գեղջված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես գեղջման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանցման դեպքում: Խումբը պարտագանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և սպագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Խուճրդ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները փոխառուի համար), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Խուճրդ դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Խուճրդն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Խուճրդն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բացի այդ, Խուճրդն սահմանում է պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող ստորև ներկայացվող գործիքները ներառում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերը, որոնց համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունը ճշգրտվել է երկրի կորպորատիվ վարկանիշի մասով՝ արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվության համաձայն:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 31 դեկտեմբերի 2021թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	436,723,181	201,909,745	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	172,046,118	48,654,239	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	95,747,423	139,140,983	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	163,825,441	184,551,313	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ներդրումային արժեթղթեր	365,414,463	141,520,820	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում		Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
	Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում 31 դեկտեմբերի 2022թ.	Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում 31 դեկտեմբերի 2021թ.	Պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	436,723,181	201,909,745	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	172,046,118	48,654,239	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ներդրումային արժեթղթեր	8,398,929	5,943,593	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	32,915,627	26,885,532	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	1,781,939	1,360,697	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Բացի առանձին հաճախորդների կտրվածքով վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
ԱՎՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	436,716,319	201,909,602
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	171,767,563	48,531,930
Հաճախորդներին տրված վարկեր	531,423,825	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր	372,409,206	146,807,190
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	885,860	313,730
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	1,513,202,773	971,876,446

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործառնությունների մաս:

Հանախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Խմբի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ (Ծնթգ. 14)	80,341,744	-	80,341,744	(80,341,744)	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	80,341,744	-	80,341,744	(80,341,744)	-	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծնթգ. 19)	(119,144,757)	-	(119,144,757)	119,144,757	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(119,144,757)	-	(119,144,757)	119,144,757	-	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	Զուտ գումար
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ (Ծնթգ. 14)	19,209,767	-	19,209,767	(19,209,767)	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	19,209,767	-	19,209,767	(19,209,767)	-	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծնթգ. 20)	(100,067,809)	-	(100,067,809)	87,713,917	-	-	12,353,892
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(100,067,809)	-	(100,067,809)	87,713,917	-	-	12,353,892

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Խումբը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքային ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2022թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	386,056,796	-	-	-	-	69,340,218	455,397,014
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	84,810,883	-	-	-	-	86,956,680	171,767,563
Հաճախորդներին տրված վարկեր*	166,606,923	30,975,461	53,139,964	163,914,175	116,787,302	-	531,423,825
Ներդրումային արժեթղթեր	161,461,420	44,002,291	17,907,539	120,185,565	28,852,392	216,736	372,625,943
	798,936,022	74,977,752	71,047,503	284,099,740	145,639,694	156,513,634	1,531,214,345
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	158,068,181	15,436,276	17,380,259	58,596,880	31,253,074	45,051,000	325,785,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10,666,604	5,142,942	7,435,700	92,811,888	-	-	116,057,134
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	736,681,231	75,113,926	96,927,852	39,349,050	8,928	-	948,080,987
	905,416,016	95,693,144	121,743,811	190,757,818	31,262,002	45,051,000	1,389,923,791
	(106,479,994)	(20,715,392)	(50,696,308)	93,341,922	114,377,692	111,462,634	141,290,554

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ. ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,584,525	-	-	-	-	201,198,950	215,783,475
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,892,857	-	1,943,061	2,058,756	-	23,637,256	48,531,930
Հաճախորդներին տրված վարկեր*	127,657,844	40,588,170	55,273,081	247,998,470	102,796,429	-	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր	3,758,871	19,767,919	4,927,882	69,226,939	49,125,579	215,737	147,022,927
	166,894,097	60,356,089	62,144,024	319,284,165	151,922,008	225,051,943	985,652,326
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	135,367,210	26,968,165	22,457,420	80,314,226	29,667,725	311,226	295,085,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,955,661	1,632,430	5,400,700	174,146,137	-	-	190,134,928
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	204,039,314	78,341,175	74,492,955	58,521,310	3,168,449	-	418,563,203
	348,362,185	106,941,770	102,351,075	312,981,673	32,836,174	311,226	903,784,103
	(181,468,088)	(46,585,681)	(40,207,051)	6,302,492	119,085,834	224,740,717	81,868,223

«Մինչև 3 ամիս» դասում ներառված են հաճախորդներին տրված այն վարկերը, որոնց համար Բանկն իրավունք ունի միակողմանիորեն ավելացնել/նվազեցնել պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2022թ.			2021թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Նոտարո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%	-	0%-1.60%	0%-4.25%
- Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	0%-4.30%	4.20%-6.5%	-	-	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	11.12%	3.81%	8.25%	8.79%	-	-
- Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-	15%	-	-	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	-	-	-	-	1.81%	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	14.73%	8.52%	6.53%	13.21%	8.30%	6.08%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեթուղ հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	9.64%	4.24%	1.91%	8.48%	5.95%	5.00%
- Իրական արժեթուղ՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	10.40%	5.07%	-	8.76%	4.56%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.28%	5.21%	4.78%	6.46%	4.68%	3.11%
- Հետզման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	11.10%	-	-	8.25%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.51%	6.29%	-	9.57%	6.33%	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցլահանջ ավանդներ*	0%-9.5%	0%-3%	0%-3%	0%-9.5%	0%-3%	0%-3%
- Ժամկետային ավանդներ	9.36%	2.80%	1.67%	9.90%	3.82%	2.89%

* Այս մնացորդներում ներառված են կառուցապատողի հատուկ հաշիվների 33,106,767 հազար դրամ գումարով մնացորդները (2021թ-ին՝ 21,649,313 հազար դրամ), որոնց գծով կարող է կիրառվել մինչև 9.5% տոկոսադրույք (2021թ-ին՝ մինչև 9.5%): Այդ հաշիվներն իրենց բնույթով ցլահանջ են և դրանց համար գործում են հանախորդի և երրորդ կողմի միջև համաձայնեցված օգտագործման պայմանագրային սահմանափակումներ:

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ գուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ աճ	(974,088)	(1,475,267)
100 բկ գուգահեռ նվազում	974,088	1,475,267

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք պայմանավորված են տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) գուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2022թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ գուգահեռ նվազում	693,836	521,629
100 բկ գուգահեռ աճ	(693,836)	(521,629)

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման և հարակից ռիսկերի կառավարում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքների (IBORs) փոխարինում այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբը կատարել է փոփոխություններ այն ֆինանսական գործիքների հետ կապված, որոնց պայմանագրային պայմանները հաշվարկված են IBORs-ի հիման վրա: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, որոնք հիմնված էին IBOR-ի վրա, հաշվարկվել էին ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի հիման վրա: ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի համար այլընտրանքային տոկոսադրույք է ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքը (SOFR): 2022թ-ին Խումբը գրեթե ավարտել էր ներառել վերապահում նախատեսող կետերը բոլոր այն պայմանագրերում, որոնցում տոկոսադրույքները հաշվարկված են ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի հիման վրա: Այս կետերի միջոցով գործիքը ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ից ավտոմատ կերպով փոխվում է SOFR-ի՝ ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի վերաբերյալ տվյալների հրապարակումը դադարեցնելուց հետո: Ինչպես հայտարարել էր Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության մարմինը (FCA) 2022թ. սկզբում, ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի վերաբերյալ տվյալների հրապարակումը կդադարեցվի 2023թ. կեսերին:

Ռիսկերի կառավարման կոմիտեն վերահսկում և ղեկավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Կոմիտեն գնահատում է պայմանագրերը IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Կոմիտեն եռամսյակային կտրվածքով հաշվետվություններ է ներկայացնում Բանկի տնօրենների խորհրդին և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ վարչությունների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ղեկավարությանը տոկոսադրույքային ռիսկի և IBOR բարեփոխումից բխող ռիսկերի վերաբերյալ:

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր այլընտրանքային տոկոսադրույքների անցման գործընթացի առաջընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնց տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային տոկոսադրույքով, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկվում է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռևս ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե պայմանագիրը ներառում է վերապահում նախատեսող կետ գործող IBOR-ի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման դադարեցման հետ կապված (չբարեփոխված պայմանագիր):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2022թ. հունվարի 1-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով:

	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
հազ. դրամ		
31 դեկտեմբերի 2022թ.		
Ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր	-	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	9,726,501	29,440,427

	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
հազ. դրամ		
1 հունվարի 2022թ.		
Ֆինանսական ակտիվներ		
Հանախորդներին տրված վարկեր	89,559	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	35,537,981	9,695,589

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ԱՄԷ դիրհամ	Այլ արտարժույթ*	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	126,051,987	58,238,881	90,877,819	49,658,558	324,827,245
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	71,849,791	15,149,402	-	3,203,122	90,202,315
Հաճախորդներին տրված վարկեր	193,967,210	45,440,539	-	510,401	239,918,150
Ներդրումային արժեթղթեր	193,173,536	25,295,665	-	-	218,469,201
Ընդամենը ակտիվներ	585,042,524	144,124,487	90,877,819	53,372,081	873,416,911
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ					
Արժույթային սվոփ	4,846,337	11,971,710	-	1,960,945	18,778,992
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	4,846,337	11,971,710	-	1,960,945	18,778,992
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	86,094,248	24,585,148	2,708,731	21,670,977	135,059,104
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	81,868,697	-	-	-	81,868,697
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	413,008,194	133,979,829	88,278,970	33,779,838	669,046,831
Ընդամենը պարտավորություններ	580,971,139	158,564,977	90,987,701	55,450,815	885,974,632
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ					
Արժույթային սվոփ	13,972,030	4,620,660	-	21,415	18,614,105
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	13,972,030	4,620,660	-	21,415	18,614,105
Զուտ դիրքը	(5,054,308)	(7,089,440)	(109,882)	(139,204)	(12,392,834)

* «Այլ արտարժույթ»-ը հիմնականում ներառում է ռուսական ռուբլով մնացորդները:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	ԱՄԷ դիրհամ	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31,967,361	60,517,114	-	1,856,244	94,340,719
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,908,195	7,637,160	-	261,715	25,807,070
Հանախորդներին տրված վարկեր	274,708,111	42,944,468	-	519,201	318,171,780
Ներդրումային արժեթղթեր	24,328,742	6,032,907	-	-	30,361,649
Ընդամենը ակտիվներ	348,912,409	117,131,649	-	2,637,160	468,681,218
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ					
Արժույթային սվոփ	39,740,696	-	-	26,458,772	66,199,468
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	39,740,696	-	-	26,458,772	66,199,468
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ					
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	77,491,131	24,606,084	-	22,394,239	124,491,454
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	156,457,170	-	-	-	156,457,170
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	147,112,404	30,321,269	91,000	6,054,852	183,579,525
Ընդամենը պարտավորություններ	381,060,705	54,927,353	91,000	28,449,091	464,528,149
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ					
Արժույթային սվոփ	7,681,829	55,955,816	-	1,885,806	65,523,451
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	7,681,829	55,955,816	-	1,885,806	65,523,451
Զուտ դիրքը	(89,429)	6,248,480	(91,000)	(1,238,965)	4,829,086

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
<< դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(1,010,862)	(17,886)
<< դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(1,417,888)	1,249,696
<< դրամի նկատմամբ ԱՄԷ դիրհամի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(21,976)	(18,200)
<< դրամի նկատմամբ այլ արտարժույթների փոխարժեքի աճ 20%-ով	(27,841)	(247,793)

2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ << դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հանախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Խմբում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «սթրես-թեստեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման վարչության և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ	Ցպահանջ և մինչև					Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	166,908,644	3,101,506	37,845,535	26,054,931	119,562,592	353,473,208	325,778,443
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,971,668	7,525,128	5,932,909	11,034,941	101,127,538	129,592,184	116,057,134
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	673,732,303	66,455,378	79,568,472	101,989,873	41,334,899	963,080,925	948,080,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,257,359	709,510	2,971,580	1,065,106	689,300	6,692,855	5,915,013
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(14,012,784)	(3,089,696)	(1,735,340)	-	-	(18,837,820)	(207,610)
- Արտահոսք	13,993,445	2,940,420	1,680,240	-	-	18,614,105	7,227
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	845,850,635	77,642,246	126,263,396	140,144,851	262,714,329	1,452,615,457	1,395,631,194
Փոխատվության հանձնառություններ	86,161,537	-	-	-	-	86,161,537	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ	Ցպահանջ և մինչև					Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
	1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,544,248	2,016,011	17,822,382	42,327,471	160,435,113	325,145,225	295,072,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,072,209	3,107,786	2,900,050	12,305,030	202,817,756	228,202,831	190,134,928
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	153,176,637	54,416,857	81,161,330	79,524,451	66,327,804	434,607,079	418,563,203
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	588,630	455,467	-	55,344	2,207,638	3,307,079	2,430,535
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(43,258,892)	(9,457,603)	(5,425,569)	(9,865,844)	-	(68,007,908)	(1,842,591)
- Արտահոսք	42,060,372	9,288,645	5,154,795	8,953,065	-	65,456,877	12,983
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	262,183,204	59,827,163	101,612,988	133,299,517	431,788,311	988,711,183	904,372,047
Փոխատվության հանձնառություններ	80,824,212	-	-	-	-	80,824,212	-

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ վերջիններս կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	6,123,725	3,618,900
1-ից 3 ամիս ժամկետով	19,618,336	15,277,316
3-ից 6 ամիս ժամկետով	28,756,615	31,853,775
6-ից 12 ամիս ժամկետով	27,548,782	24,005,221
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	13,028,905	15,510,280
	95,076,363	90,265,491

Բացի այդ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձի կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	20,847,365	15,242,040
1-ից 3 ամիս ժամկետով	37,097,972	25,227,571
3-ից 6 ամիս ժամկետով	40,894,721	40,474,555
6-ից 12 ամիս ժամկետով	65,562,401	46,737,601
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	21,551,663	22,253,597
	185,954,122	149,935,354

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում նախատեսված գումարների վերլուծությունն ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	455,397,014	-	-	-	-	-	-	455,397,014
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	83,950,228	1,834,449	55,100	12,494	-	85,915,292**	-	171,767,563
Հանախորդներին տրված վարկեր	26,232,361	28,665,350	95,269,756	197,897,556	173,095,476	-	10,263,326	531,423,825
Ներդրումային արժեթղթեր	121,030,937	40,430,483	61,909,830	120,185,565	28,852,392	216,736	-	372,625,943
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	16,034,441	-	16,034,441
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,133,048	-	1,133,048
Այլ ակտիվներ	506,682	994,393	694,187	-	-	7,208,852	-	9,404,114
Ընդամենը ակտիվներ	687,117,222	71,924,675	157,928,873	318,095,615	201,947,868	110,508,369	10,263,326	1,557,785,948
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	166,780,936	2,210,812	57,663,567	67,877,281	31,253,074	-	-	325,785,670
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,595,182	7,071,422	12,578,642	92,811,888	-	-	-	116,057,134
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	673,047,605	63,633,626	172,041,778	39,349,050	8,928	-	-	948,080,987
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	15,051,258	-	-	-	-	15,051,258
Այլ պարտավորություններ	1,243,232	1,753,150	2,957,789	663,288	466,580	163,514	-	7,247,553
Ընդամենը պարտավորություններ	844,666,955	74,669,010	260,293,034	200,701,507	31,728,582	163,514	-	1,412,222,602
Չուտ դիրքը	(157,549,733)	(2,744,335)	(102,364,161)	117,394,108	170,219,286	110,344,855	10,263,326	145,563,346

* Վերը աղյուսակում «Ժամկետանց» դասում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

** Գումարը ներառում է 81,300,868 հազար դրամ գումարով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստները (Ծանոթագրություն 14 (ա)):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	215,783,475	-	-	-	-	-	-	215,783,475
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ	20,431,003	103,415	6,964,758	2,098,337	-	18,934,417**	-	48,531,930
Հանախորդներին տրված վարկեր	35,871,773	31,412,984	104,235,521	236,608,133	145,460,371	-	20,725,212	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր	265,790	3,493,081	24,695,801	69,226,939	49,125,579	215,737	-	147,022,927
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,476,733	-	13,476,733
Այլ ակտիվներ	839,242	224,569	444,968	-	-	9,772,964	-	11,281,743
Ընդամենը ակտիվներ	273,191,283	35,234,049	136,341,048	307,933,409	194,585,950	42,399,851	20,725,212	1,010,410,802
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,410,183	1,163,581	52,849,916	108,994,567	29,667,725	-	-	295,085,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,327,127	2,628,534	7,033,130	174,146,137	-	-	-	190,134,928
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	152,671,009	51,368,305	152,834,130	58,521,310	3,168,449	-	-	418,563,203
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	1,326,975	-	-	-	-	1,326,975
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	47,544	-	47,544
Այլ պարտավորություններ	588,630	1,187,326	131,948	2,339,583	819,951	115,619	-	5,183,057
Ընդամենը պարտավորություններ	261,996,949	56,347,746	214,176,099	344,001,597	33,656,125	163,163	-	910,341,679
Զուտ դիրքը	11,194,334	(21,113,697)	(77,835,051)	(36,068,188)	160,929,825	42,236,688	20,725,212	100,069,123

* Վերը աղյուսակում «Ժամկետանց» դասում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

** Գումարը ներառում է 15,286,885 հազար դրամ գումարով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստները (Ծանոթագրություն 14 (ա)):

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Խումբը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Խմբի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հանախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում.

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Առ 31 դեկտեմբերի	113.63%	183.62%
Դեկտեմբեր ամսվա միջին ցուցանիշ	109.46%	187.33%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափի հետ համապատասխանությունը գնահատելու համար, որը չպետք է պակաս լինի 60%-ից:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2021թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	142,129,146	87,389,073
Նվազեցումներ	(10,917,968)	(10,995,808)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	131,211,178	76,393,265
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	11,167,988	7,770,910
Նվազեցումներ	(1,283,863)	(752,311)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	9,884,125	7,018,599
Ընդամենը կապիտալ	141,095,303	83,411,864
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	674,104,849	591,800,630
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	20.93%	14.09%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով համապատասխան պահանջները բավարարող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Փոխատվության հանձնառություններ

Խումբն ունի փոխատվության հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	36,896,680	35,087,621
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	34,697,566	28,246,229
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	9,663,149	11,672,406
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	4,904,142	5,933,575
	86,161,537	80,939,831

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Խմբի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն: Փոխատվության հանձնառությունները դասվում են 1-ին փուլի վարկերին:

(ա) Փոխառվության հանձնառությունների պարտքային որակը

31 դեկտեմբերի 2022թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ և չօգտագործված օվերդրաֆտներ</i>				
- AAA-A	35,600,565	-	-	35,600,565
- BBB-B	10,638,808	249,046	-	10,887,854
- CCC-C	-	-	71,410	71,410
- վարկանիշ չունեցող	-	-	-	-
Ընդամենը	46,239,373	249,046	71,410	46,559,829

31 դեկտեմբերի 2021թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
<i>Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ և չօգտագործված օվերդրաֆտներ</i>				
- AAA-A	29,733,049	-	-	29,733,049
- BBB-B	17,025,892	1,086	-	17,026,978
- CCC-C	-	-	-	-
- վարկանիշ չունեցող	-	-	-	-
Ընդամենը	46,758,941	1,086	-	46,760,027

(ա) Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի պարտքային որակը

31 դեկտեմբերի 2022թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
- AAA-A	6,341,687	-	-	6,341,687
- BBB-B	24,954,766	-	-	24,954,766
- CCC-C	1,875	-	105,011	106,886
- վարկանիշ չունեցող	3,294,227	-	-	3,294,227
Ընդամենը	34,429,041	-	105,011	34,534,052
Կորստի պահուստ	(163,514)	-	-	(163,514)

31 դեկտեմբերի 2021թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
- AAA-A	9,443,735	-	-	9,443,735
- BBB-B	18,233,248	-	-	18,233,248
- CCC-C	569,246	-	-	569,246
Ընդամենը	28,246,229	-	-	28,246,229
Կորստի պահուստ	(115,619)	-	-	(115,619)

Ներքին վարկանիշ ունեցող հաճախորդներն ունեն նաև Խմբից ստացված վարկեր: Վարկանշավորման համակարգը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հանախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տուգանքների հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում:

- միջբալետական գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջբալետական գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ վերջիններիս կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Իսմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Բանկի վերջնական հսկող անձն է Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև Բանկի Նախագահն է: Նա մասնակցություններ ունի Իսմբի հետ չառնչվող այլ ընկերություններում:

Իսմբի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ	749,208	508,275
Պարգևավճարներ	6,607,600	288,596
	7,356,808	796,871

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2022թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հանախորդներին տրված վարկեր	485,797	9.5	412,915	9.8
Փոխատվության հանձնառություններ	336,757	-	374,138	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,938,360	3.9	290,656	5.8
Այլ պարտավորություններ	172,336	8.2	50,740	5.0

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ	47,864	47,737
Տոկոսային ծախս	(137,766)	(4,770)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	223,946	1,810
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	12,915	397

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից հսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2022թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ	
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	26,805,013	10.5	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	453,341	13.5	262,511	13.2	94,101	5.6
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,197	-	1,246,895	10.0	121,838	4.5
Այլ պարտավորություններ	-	-	7,091	-	25,819	4.7
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	6,035,400	-	5,000,000	-	59,266	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	85,301	-	-	-
Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	138,370	-	2,249,214	-	5,210	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(4,986)	-	(11,966)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	39,109	-	45,980	-	1,065	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	(524,625)	-	-	-

Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ	
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱՆՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետզման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	7,149,796	8.6	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,473,848	13.5	347,470	13.2	297,905	2.3
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	-	-	-	-	-	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	13,757	-	333,101	9	149,478	-
Այլ պարտավորություններ	-	-	63,522	5.7	29,028	5.1
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	830,050	-	-	-	54,578	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	267,309	2.0	-	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	90,866	-	571,359	-	3,454	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(22,793)	-	(13,617)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,370	-	43,878	-	1,027	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	(447,896)	-	-	-

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 346,523,971 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 340,456,734 հազար դրամ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 117,613,022 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 115,865,580 հազար դրամ: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 116,057,134 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 112,594,914 հազար դրամ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 190,134,928 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 184,747,622 հազար դրամ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	27,289,421	-	27,289,421
Հանախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	-	-	11,541,134	11,541,134
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	216,737	216,737
Ածանցյալ ակտիվներ	-	207,610	-	207,610
Ածանցյալ պարտավորություններ	-	7,227	-	7,227

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	29,851,391	-	29,851,391
Հանախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	-	-	14,324,874	14,324,874
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	215,737	215,737
Աձանցյալ ակտիվներ	-	1,842,591	-	-
Աձանցյալ պարտավորություններ	-	12,983	-	-

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և գեղջված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են գեղջման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև ներկայացված են հանախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի փոփոխությունները 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2022թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքը առ1 հունվարի	14,324,874	17,363,442
Վարկերի մարումներ (ներառյալ տոկոսագումարները)	(725,032)	(979,662)
Ճանաչված տոկոսային եկամուտ	1,210,270	1,085,670
Իրական արժեքի չափման փոփոխություններ	(507,617)	(1,691,606)
Չուտ կորուստ փոխարժեքային տարբերություններից	(2,761,361)	(1,452,970)
Իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	11,541,134	14,324,874

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	11,541,134	Չեղյված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված գեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 13.75% ԱՄՆ դոլար. 10.38%

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի գեղչման համար կիրառվում են 13.75% (ՀՀ դրամ) և 10.38% (ԱՄՆ դոլար) գեղչման դրույքները: Չեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 75% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 12.5% (ՀՀ դրամ) և 7.8% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող ժամկետը գնահատվում է 50-60 տարի:

Եթե գեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 9,965,637 հազար դրամ/12,268,386 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	14,324,874	Չեղյված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված գեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 11.57% ԱՄՆ դոլար. 9.88%

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի գեղչման համար կիրառվում են 11.57% (ՀՀ դրամ) և 9.88% (ԱՄՆ դոլար) գեղչման դրույքները: Չեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 41.7% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 10.70% (ՀՀ դրամ) և 7.72% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող ժամկետը գնահատվում է 50-60 տարի:

Եթե գեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 12,914,118 հազար դրամ/16,076,429 հազար դրամ:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

**2021թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար**

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	9
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն.....	10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն.....	11
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	13

«Զեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյան փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական Եզրակացություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի («Բանկ») և վերջինիս դուստր կազմակերպության («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2021թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագրի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՍԻ կանոնագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՍԻ կանոնագրին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններին վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ

Տեղեկատվությունը ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից Շանթազրույթություն 15-ում և Շանթազրույթություն 25-ի (բ) կետում:

Աուդիտի առանցքային հարց	Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր
<p>Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 56.8%-ը և, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի, ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված.</p> <ul style="list-style-type: none"> - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման ղեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ղեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: <p>Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:</p>	<p>Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող խմբի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին:</p> <p>Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը.</p> <ul style="list-style-type: none"> - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված խմբի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև խմբի կողմից կատարած ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտազանցման տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման ղեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, և ձեռք բերված կամ սկզբնավորված վարկերի համար

	<p>գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերի և իրացման ակնկալվող պայմանների, կանխատեսման համար խմբի կողմից կիրառված ենթադրությունները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:</p> <ul style="list-style-type: none"> - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: Ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: <p>Ներգրավելով տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին՝ ստուգել ենք վարկերի ժամկետանց օրերի հաշվարկի ավտոմատացված մեխանիզմի աշխատանքը:</p> <ul style="list-style-type: none"> - գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի խմբի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2021թ. փաստացի արդյունքների հետ: - գնահատել ենք նաև, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են խմբի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:
--	---

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՅՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը,

ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ խումբը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձից պատասխանատու են համբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են Եական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի Եական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են Եական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների Եական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով Եական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:
- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե համբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է Եական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել համբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է Եական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել համբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:
- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները

Ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

- ձեռք են բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ խմբի կազմի մեջ մտնող կազմակերպություններին կամ գործունեությանը վերաբերող ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ղեկավարման, վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք շարունակում ենք ամբողջական պատասխանատվություն կրել մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվադեպ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
KPMG Armenia LLC

«Բեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
21 մարտի 2022թ.

	Ծնթց.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	72,990,771	67,867,871
Տոկոսային եկամուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի գծով և այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,160,968	1,254,454
Տոկոսային ծախս	5	(44,907,438)	(38,515,801)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		29,244,301	30,606,524
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	6,693,382	6,576,293
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	6	(2,129,984)	(1,862,155)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով գուտ եկամուտ		4,563,398	4,714,138
Չուտ վնաս շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով		(1,691,606)	(2,707,053)
Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով	7	4,198,764	(121,669)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	8	2,878,669	5,711,638
Չուտ օգուտ ներդրումային արժեթղթերից		272,071	176,683
Չուտ այլ գործառնական եկամուտ	9	2,187,393	2,115,779
Գործառնական եկամուտ		41,652,990	40,496,040
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ	10	(11,052,278)	(15,631,315)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(6,552,117)	(6,436,345)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(7,718,268)	(6,520,509)
Ծահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		16,330,327	11,907,871
Ծահութահարկի գծով ծախս	12	(2,676,376)	(1,729,459)
Ծահույթ տարվա համար		13,653,951	10,178,412
Այլ համապարփակ վնաս՝ առանց շահութահարկի			
<i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>			
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի չարժ.			
– իրական արժեքի գուտ փոփոխություն		(81,488)	(526,825)
– շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գուտ գումար		(223,098)	(144,880)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>		<i>(304,586)</i>	<i>(671,705)</i>
Այլ համապարփակ վնաս տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		(304,586)	(671,705)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		13,349,365	9,506,707

8-ից 106-րդ էջերում ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2022թ. մարտի 21-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արտակ Անանյան
 Վարչության նախագահ

Հովհաննես Մկրտիչյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2021թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	215,783,475	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	14	48,531,930	54,692,520
Հանախորդներին տրված վարկեր	15	574,313,994	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	16	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր			
– Խմբի կողմից պահվող	17	59,309,010	8,279,105
– Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	17	87,713,917	68,704,521
Առգրավված գույք	15	5,234,035	5,042,755
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		-	569,672
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	18	13,476,733	13,886,067
Այլ ակտիվներ	19	6,047,708	6,394,354
Ընդամենը ակտիվներ		1,010,410,802	917,050,276
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	20	295,085,972	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	21	190,134,928	176,693,267
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	22	418,563,203	339,772,972
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		1,326,975	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	47,544	54,085
Այլ պարտավորություններ	23	5,183,057	8,708,722
Ընդամենը պարտավորություններ		910,341,679	830,160,460
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	24	52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի ան		4,602,542	4,602,542
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		(256,163)	48,423
Գլխավոր պահուստ		3,732,520	3,223,600
Զբաղիված շահույթ		39,762,973	26,788,000
Ընդամենը սեփական կապիտալ		100,069,123	86,889,816
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		1,010,410,802	917,050,276

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ծնթգ.	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	74,651,666	66,697,537
Վճարված տոկոսներ	(45,384,977)	(34,466,738)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	6,693,382	6,576,293
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ	(2,129,984)	(1,862,155)
Չուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	6,405,523	5,138,313
Այլ ստացված եկամուտ	2,259,036	3,514,813
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ	(12,224,749)	(11,302,009)
Գործառնական ակտիվների (ան)/նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	6,238,927	(5,207,413)
Հանախորդներին տրված վարկեր	(31,259,235)	(149,849,802)
Առգրավված ակտիվներ	112,179	1,511,401
Այլ ակտիվներ	160,353	(1,211,928)
Գործառնական պարտավորությունների ան/(նվազում)		
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	(1,351,163)	223,909
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5,992,257	25,208,387
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	90,636,409	(69,743,552)
Այլ պարտավորություններ	(8,136)	(139,007)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	100,791,488	(164,911,951)
Վճարված շահութահարկ	(719,408)	(813,370)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) դրամական հոսքեր	100,072,080	(165,725,321)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԳՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում	(35,891,696)	(47,817,030)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից	9,909,465	23,862,732
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(610,122)	(1,244,979)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր	(26,592,353)	(25,199,277)
ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ		
Փոխառությունների ստացում	110,714,395	145,804,597
Փոխառությունների մարում	(107,614,681)	(110,903,989)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	35,143,600	159,579,194
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(8,503,472)	(9,701,652)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում	(514,946)	(586,313)
Վճարված շահարժիներ	(168,143)	(81,920)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր	29,056,753	184,109,917
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան/(նվազում)	102,536,480	(6,814,681)
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(12,073,352)	6,624,294
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	44	32,990
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	125,320,303	125,477,700
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	13 215,783,475	125,320,303

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շէքների վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	52,227,200	51	4,727,194	720,128	2,743,542	17,124,996	77,543,111
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	10,178,412	-
Այլ համապարփակ վնաս <i>Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	(526,825)	-	-	(526,825)
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(144,880)	-	-	(144,880)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(671,705)	-	-	(671,705)
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	-	-	-	-	-
Տեղափոխում վերագնահատումից արժեքի աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(124,652)	-	-	124,652	-
<i>Ընդամենը հողվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս</i>	-	-	(124,652)	-	-	124,652	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	(124,652)	(671,705)	-	124,652	(671,705)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	(124,652)	(671,705)	-	10,303,064	9,506,707
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	480,058	(480,058)	-
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	-	(160,002)	(160,002)
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	480,058	(640,060)	(160,002)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	52,227,200	51	4,602,542	48,423	3,223,600	26,788,000	86,889,816

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
հազ. դրամ							
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	52,227,200	51	4,602,542	48,423	3,223,600	26,788,000	86,889,816
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	13,653,951	13,653,951
Այլ համապարփակ վնաս							
Հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(81,488)	-	-	(81,488)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(223,098)	-	-	(223,098)
Ընդամենը հողվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	(304,586)	-	-	(304,586)
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	-	(304,586)	-	-	(304,586)
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	-	(304,586)	-	13,653,951	13,349,365
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	508,920	(508,920)	-
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(170,058)	(170,058)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	508,920	(678,978)	(170,058)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	52,227,200	51	4,602,542	(256,163)	3,732,520	39,762,973	100,069,123

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինքանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկն ունի 62 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական հսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով իրավասու է ղեկավարել գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

Բանկը համախմբում է «Արինս Կապիտալ» պայմանագրային ոչ հրապարակային միջակայքային ներդրումային ֆոնդը, քանի որ Ֆոնդի փայերի 100%-ը պատկանում է Բանկին (միասին՝ «Խումբ»):

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: COVID-19 համավարակն ավելի մեծացրեց Հայաստանում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Ուկրաինայի շուրջ լարվածության վերջերս տեղի ունեցող անն ավելի է մեծացրել Հայաստանում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի և վերջինիս դուստր կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների մեծամասնության տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 480.14 դրամ և 522.59 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 542.61 դրամ և 641.11 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի ան սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 25 (բ):

- ռազմական համակարտության պատճառով վարկերի փոխարինման համար օգտագործված պարտատոմսերի սկզբնական ճանաչում. պարտատոմսերի իրական արժեքի որոշում սկզբնական ճանաչման պահին – Ծանոթագրություն 16:
- Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերի հետ կապված պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության որոշում – Ծանոթագրություն 17 (գ):
- Փոնդի համախմբում – Ծանոթագրություն 4 (ճ) (i):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեքը որոշելու եղանակները և տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի իրական արժեք – Ծանոթագրություն 25 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 30,
- առգրավված ակտիվների արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 15,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 18:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Խումբն առաջին անգամ կիրառել է *Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման 2-րդ փուլի ընթացքում ընդունված փոփոխությունները (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)* 2021թ. հունվարի 1-ից:

Խումբը 2-րդ փուլի փոփոխությունները կիրառել է հետընթաց: Այնուամենայնիվ, 2-րդ փուլի փոփոխություններով թույլատրվող բացառությունների համաձայն, Խումբը որոշել է չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունն այդ փոփոխությունների ազդեցությունն արտացոլելու համար: Քանի որ Խումբը չի իրականացրել գործարքներ, որոնց համար ուղենիշային տոկոսադրույքը փոխարինվել է այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, փոփոխությունների հետընթաց կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդի վրա:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված 2021թ. հունվարի 1-ից կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առանձին դրույթներ

2-րդ փուլի փոփոխությունները նախատեսում են գործնական բնույթի պարզեցում ՖՀՄՍ որոշ պահանջների հետ կապված: Այս պարզեցումը վերաբերում է ֆինանսական գործիքների և վարձակալության պայմանագրերի կամ հեջավորման հարաբերությունների փոփոխմանը, որը պայմանավորված է պայմանագրում ուղենիշային տոկոսադրույքի փոխարինումով նոր այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով:

Եթե ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը փոխվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

Փոփոխությունները նախատեսում են նաև բացառություն, որը թույլ է տալիս օգտագործել տոկոսադրույքի փոփոխությունն արտացոլող վերանայված գեղջման դրույքը վարձակալության պայմանների փոփոխության պատճառով վարձակալության պարտավորությունը վերաչափելու դեպքում, որը պահանջվում է ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii) կետում: Ծանոթագրություն 25 (գ) (i) կետում բացահայտված է համապատասխան տեղեկատվություն այն ռիսկերի, ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերաբերյալ, որոնց տոկոսադրույքները հաշվարկված են LIBOR-ի հիման վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար: 2021թ. հունվարի 1-ից գործող այլ նոր ստանդարտները և փոփոխությունները ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործառնությունները

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ կորուստն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների, արժեզրկման և վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, որոնց համար որոշում է կայացվում իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն արտացոլող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Նման ներդրումների համար վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը գեղջում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լրացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման հետևանքով՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (զ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հանախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորդված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չափվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Ծահարածիները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահարածիներն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՛ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այսպես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,

- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեզրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում և հաշվի առնելով ռիսկով պայմանավորված շուկայի այլ գործոնները: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխառվողության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (v)):

Առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Խմբի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկեր): Խումբը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեզրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Խումբը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է ֆիզիկական անձ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Խմբի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Խումբն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխառվողության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապահանջելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապահանջված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապահանջման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապահանջման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Խմբի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Խումբը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Խմբի և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտագանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Խմբի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԸ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների նշանակալի փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապահանջման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապահանջման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում

Երբ ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում փոխվում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքը, Խումբը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումը պահանջում է պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն, եթե բավարարվում են հետևյալ պայմանները.

- փոփոխությունն անհրաժեշտ է որպես բարեփոխման ուղղակի հետևանք և
- պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու նոր հիմքը տնտեսապես համարժեք է նախորդ հիմքին, այսինքն՝ անմիջապես նախքան փոփոխությունը գործող հիմքին:

Եթե ի լրումն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունների կատարվում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության այլ փոփոխություններ, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխումով պահանջվող փոփոխությունն արտացոլելու համար: Այնուհետև, Խումբը լրացուցիչ փոփոխությունների նկատմամբ կիրառում է պայմանների փոփոխման հաշվառմանը վերաբերող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության դրույթները:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի անել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտագանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստները, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտագանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ: 2-րդ փուլ դասվում են այն ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն անել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոնք սակայն պարտքային առումով արժեզրկված չեն: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ և որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 25 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկվում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտագանցումը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Խմբի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսննկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, ֆիզիկական անձանց տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում

նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Խմբի կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտագանցում» ներքին վարկանիշով վառվածություններին:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական ներհոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վաճառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այս ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեգրվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *անորոշագույն արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառությունների հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխառության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին*՝ Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկն օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ*՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ/գրավ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար: Գրավով չապահովված վարկի համար կիրառվում է ժամկետանց օրերի չափանիշը՝ հաշվի առնելով անցյալ ժամանակաշրջանների վերադարձման գործակիցը:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեգրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն սպասելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհանդիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելանաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելանաճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելանաճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(գ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, ինչպես նաև հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ե) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր, բանկերի այլ փոխառություններ և այլ մնացորդներ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը, բանկերի այլ փոխառություններ և այլ մնացորդները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՄ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խումբը չունի իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՄ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Ծենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ	1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք	5 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	1-ից 5 տարի

(բ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 5-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դրանց գծով վճարվում են շահաբաժիններ Խմբի հայեցողությամբ, դրանց համար չի գործում դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու պարտականությունը և այդ շահաբաժինները չեն պահանջում մարում փոփոխական քանակությամբ Խմբի բաժնային գործիքներով: Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով Խմբի հայեցողությամբ վճարվող շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ Խմբի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iv) Ծահաբաժիններ

Ծահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Վճարվելիք ընթացիկ հարկը ներառում է նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Զճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններից հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(դ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Խումբը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Խումբն օգտագործում է ՖՀՄՄ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ասպտեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Խմբին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Խումբը կիրառորձի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխում վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Խումբը ներկայացնում է հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Խումբը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(6) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր կազմակերպություններ

Դուստր կազմակերպությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի կազմակերպության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և կազմակերպության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր կազմակերպությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը (բացառությամբ արտարժույթով իրականացվող գործարքների գծով օգուտի և կորուստի) բացառվում են: Չիրացված կորուստը հաշվանցվում է նույն կերպ ինչ որ և չիրացված օգուտը, պայմանով, որ բացակայում է արժեզրկված լինելու սպացույց:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2021թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Խումբը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)
- Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)
- COVID-19 հետ կապված զիջումներ վարձակալության գծով 2021թ. հունիսի 30-ից հետո ընկած ժամանակաշրջանների համար (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ տարեկան կատարելագործումներ, 2018-2020թթ. ժամանակաշրջան
- Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)
- ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՖՀՄՍ վերաբերյալ գործնական առաջարկներ 2-ի փոփոխություններ)
- Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ)

(յ) Համադրելի տեղեկատվություն

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանի համար փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտը/կորուստը ներառում էին արտարժույթի վերագնահատումից կորուստը և տոկոսադրույքային անանցյալ գործիքները: Համադրելի տեղեկատվությունը վերադասակարգվել է ընթացիկ տարվա ներկայացման փոփոխությունների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է վերադասակարգման ազդեցությունը Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

հազ. դրամ	Ըստ 2020թ.		2020թ.
	հաշվետվությունների	Վերադասակարգում	վերադասակարգված
Չուտ օգուտ/(կորուստ) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով	2,434,693	(2,556,362)	(121,669)
Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	3,155,276	2,556,362	5,711,638

5 Չուտ տոկոսային եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	62,839,315	61,354,342
Ներդրումային արժեթղթեր	8,373,627	4,829,393
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,615,340	1,341,287
Այլ	162,489	342,849
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	72,990,771	67,867,871
Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	1,085,670	1,154,916
Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	75,298	99,538
Այլ տոկոսային եկամուտ	1,160,968	1,254,454
	74,151,739	69,122,325
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19,418,755	17,862,675
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	12,899,972	10,651,733
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,433,439	9,812,699
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	155,272	188,694
	44,907,438	38,515,801
Չուտ տոկոսային եկամուտ	29,244,301	30,606,524

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ		
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	1,836,626	1,422,571
Դրամական միջոցների կանխիկացում	1,463,122	1,980,489
Դրամային փոխանցումներ	1,752,309	1,475,755
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրմադրում	1,340,149	1,346,391
Այլ	301,176	351,087
	6,693,382	6,576,293
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	1,539,510	1,182,866
Թղթակցային հարաբերություններ	308,111	177,375
Դրամային փոխանցումներ	172,515	223,014
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրմադրում	109,848	278,900
	2,129,984	1,862,155
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ	4,563,398	4,714,138

7 Չուտ օգուտ/(վնաս) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Չուտ օգուտ/(վնաս) արժույթային և տոկոսադրույքային ածանցյալ գործիքների գծով	3,500,459	(1,741,312)
Այլ	698,305	1,619,643
	4,198,764	(121,669)

8 Չուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփռո գործարքներից	5,070,671	3,925,972
(Վնաս)/օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(2,192,002)	1,785,666
	2,878,669	5,711,638

9 Չուտ այլ գործառնական եկամուտ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,640,717	1,433,057
Օգուտ ակտիվների օտարումից	231,213	269,265
Չուտ այլ եկամուտ	315,463	413,457
	2,187,393	2,115,779

10 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2021թ.			Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	44	-	-	-	44
Բանկերին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	(399)	-	-	-	(399)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	168,524	(152,429)	(1,720,074)	(500,000)	(2,203,979)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	1,630,921	(1,189,784)	(10,589,852)	-	(10,148,715)
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	1,706,844	-	-	-	1,706,844
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	5,865	-	-	-	5,865
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(447,588)	-	-	-	(447,588)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	35,650	-	-	-	35,650
Ընդամենը	3,099,861	(1,342,213)	(12,309,926)	(500,000)	(11,052,278)

Ստորև ներկայացված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում արտացոլված ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

հազ. դրամ	2020թ.			Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ	Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	29,433	-	-	-	29,433
Բանկերին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	16,689	-	-	-	16,689
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք	(979,085)	(2,247,622)	(3,186,098)	-	(6,412,805)
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք	(1,391,162)	(1,457,332)	(6,364,854)	-	(9,213,348)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	12,079	-	-	-	12,079
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	(67,235)	-	-	-	(67,235)
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	3,872	-	-	-	3,872
Ընդամենը	(2,375,409)	(3,704,954)	(9,550,952)	-	(15,631,315)

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2021թ. համար:

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ անորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,160,730	3,584,741	1,471,575	7,217,046
Տեղափոխում 1-ին փուլ	25,132	(8,194)	(16,938)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(11,265)	36,750	(25,485)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(4,506)	(389,005)	393,511	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(764,154)	(423,732)	1,717,408	529,522
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	595,630	576,161	2,666	1,174,457
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(181,468)	(184,119)	(105,041)	(470,628)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,337,241)	(1,337,241)
Դուրսգրումներ	-	-	(443,301)	(443,301)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,820,099	3,192,602	1,657,154	6,669,855

հազ. դրամ	2021թ.*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ անորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,907,987	1,773,259	8,651,159	14,332,405
Տեղափոխում 1-ին փուլ	755,118	(226,570)	(528,548)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(187,014)	699,327	(512,313)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(570,221)	(1,086,840)	1,657,061	-
Կորստի պահուստի գուտ վերաչափում	(2,305,574)	640,040	10,337,450	8,671,916
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	674,653	549,744	252,402	1,476,799
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	(21,167)	(10,482)	(36,797)	(68,446)
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(14,392,860)	(14,392,860)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,397,476)	(2,397,476)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,253,782	2,338,478	3,030,078	7,622,338

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

հազ. դրամ	2020*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,166,887	1,065,433	3,964,161	6,196,481
Տեղափոխում 1-ին փուլ	10,281	(9,366)	(915)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(100,633)	102,547	(1,914)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,805)	(13,802)	24,607	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(69,556)	2,238,970	3,047,001	5,216,415
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,048,641	8,652	139,097	1,196,390
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	115,915	192,307	407,774	715,996
Դուրսգրումներ	-	-	(6,108,236)	(6,108,236)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	2,160,730	3,584,741	1,471,575	7,217,046

հազ. դրամ	2020*			
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,030,493	1,240,111	3,840,023	8,110,627
Տեղափոխում 1-ին փուլ	173,085	(147,724)	(25,361)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(122,851)	129,739	(6,888)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(633,785)	(937,908)	1,571,693	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(307,647)	825,833	5,140,944	5,659,130
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,698,809	631,499	1,223,910	3,554,218
Ճշգրտումներ արտարժույթի փոխարժեքի մասով	69,883	31,709	327,179	428,771
Դուրսգրումներ	-	-	(3,420,341)	(3,420,341)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	3,907,987	1,773,259	8,651,159	14,332,405

* Այս աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,455,142	1,423,454
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	1,239,640	707,149
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկման ծախսեր	596,084	482,427
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծառայությունների ծախսեր	545,611	307,612
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	543,738	190,081
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	495,169	480,732
Ապահովագրություն	447,896	401,503
Անվտանգության ծառայություն	390,397	386,930
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	378,067	353,591
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	276,162	251,674
Մասնագիտական ծառայություններ	252,159	194,225
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	177,882	151,790
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	140,386	133,685
Գրասենյակային ծախսեր	91,857	83,711
Գործուղման ծախսեր	81,719	51,564
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	23,072	305,356
Բարեգործություն և հովանավորություն	998	139,155
Այլ	582,289	475,870
	7,718,268	6,520,509

12 Ծահութահարկի գծով ծախս

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(1,910,549)	(17,009)
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված ընթացիկ հարկի գծով ծախս	(705,507)	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	(60,320)	(1,712,450)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	(2,676,376)	(1,729,459)

2021թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2020թ-ին՝ 18%) Բանկի համար և 0.01% (հաշվարկված գուտ ակտիվների արժեքի հիման վրա)՝ Ֆոնդի համար:

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2021թ. հազ. դրամ	%	2020թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	16,330,327		11,907,871	
Նախորդ տարիներում պակաս հաշվարկված շահութահարկ	(705,507)	(4.3)	-	-
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,252,229)	(18.0)/(0.01)	(1,923,516)	(18.0)/(0.01)
Չուտ չհարկվող եկամուտ	281,360	1.7	194,057	1.6
	(2,676,376)	(16.4)	(1,729,459)	(14.5)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2021թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(63,199)	21,065	-	(42,134)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19,624	92,638	-	112,262
Հանախորդներին տրված վարկեր	473,182	167,476	-	640,658
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	279,900	(279,900)	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր	188,149	(71,787)	66,861	183,223
Առգրավված գույք	712,273	(130,273)	-	582,000
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,280	(33,135)	-	(24,855)
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,278,052)	47,499	-	(1,230,553)
Այլ ակտիվներ	(359,221)	(87,834)	-	(447,055)
Այլ պարտավորություններ	(35,021)	213,931	-	178,910
	(54,085)	(60,320)	66,861	(47,544)

հազ. դրամ	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված			
	1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(80,844)	17,645	-	(63,199)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	130,312	(110,688)	-	19,624
Հանախորդներին տրված վարկեր	2,307,102	(1,833,920)	-	473,182
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	279,900	-	279,900
Ներդրումային արժեթղթեր	(113,285)	153,987	147,447	188,149
Առգրավված գույք	754,072	(41,799)	-	712,273
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	8,280	-	8,280
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,188,621)	(89,431)	-	(1,278,052)
Այլ ակտիվներ	(213,885)	(145,336)	-	(359,221)
Այլ պարտավորություններ	(83,933)	48,912	-	(35,021)
	1,510,918	(1,712,450)	147,447	(54,085)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2021թ.			2020թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(99,376)	17,888	(81,488)	(642,469)	115,644	(526,825)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի գուտ փոփոխություն	(272,071)	48,973	(223,098)	(176,683)	31,803	(144,880)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(371,447)	66,861	(304,586)	(819,152)	147,447	(671,705)

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	13,873,873	12,552,204
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	185,756,774	73,749,148
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	175,984	-
- A- -ից A+ վարկանիշով	12,893,028	16,187,885
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	2,887,813	2,584,893
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	32,271	40,756
- B- -ից B+ վարկանիշով	32,610	309
- առանց վարկանիշի	131,265	201,202
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	16,152,971	19,015,045
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	20,004,093
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	215,783,618	125,320,490
Պարտքային կորստի պահուստ	(143)	(187)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	215,783,475	125,320,303

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ-ին՝ մեկ բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 12,091,118 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 15,248,472 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

14 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	12,036,713	18,549,911
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	15,286,885	10,072,361
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար*	9,406,901	17,402,224
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ապահովագրական ընկերությունների հետ	7,173,054	6,778,967
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	1,037,000	740,000
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	315,674	139,270
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացվելիք այլ գումարներ	1,555,421	1,128,128
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	46,811,648	54,810,861
Պարտքային կորստի պահուստ	(122,309)	(121,910)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված գուտ վարկեր և փոխատվություններ	46,689,339	54,688,951
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ		
Արժույթային ավտիեր	1,842,591	3,569
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	1,842,591	3,569
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	48,531,930	54,692,520

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն:

* Արդյունքում առաջացող պարտքային ռիսկը վերագրելի է «Moody's» գործակալության A1 և Aa3 վարկանիշով կազմակերպություններին:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոց, որը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն հաշվարկվող ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 4% (2020թ-ին՝ 4%) և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 8%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 10%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2020թ-ին՝ 10% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն էթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 13), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկը պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում:

(բ) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետզնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք Խումբն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտագանգման բացակայության դեպքում, կազմում է 20,496,491 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 32,138,618 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ-ին՝ մեկ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի), որի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 16,118,063 հազար դրամ:

(դ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակներում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
		Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխատվություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	326,699	-	-	326,699
- A- -ից A+ վարկանիշով	9,161,766	-	-	9,161,766
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	898,601	-	-	898,601
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,944,391	-	-	1,944,391
- B+ վարկանիշով	118,867	-	-	118,867
- առանց վարկանիշի	34,361,324	-	-	34,361,324
	46,811,648	-	-	46,811,648
Կորստի պահուստ	(122,309)	-	-	(122,309)
Հաշվեկշռային արժեք	46,689,339	-	-	46,689,339

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
հազ. դրամ				
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր և փոխառություններ				
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	355,405	-	-	355,405
- A- -ից A+ վարկանիշով	543,494	-	-	543,494
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	16,796,877	-	-	16,796,877
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,107,056	-	-	1,107,056
- B+ վարկանիշով	124,087	-	-	124,087
- առանց վարկանիշի	35,883,942	-	-	35,887,511
	54,810,861	-	-	54,814,430
Կորստի պահուստ	(121,910)	-	-	(121,910)
Հաշվեկշռային արժեք	54,688,520	-	-	54,692,520

Վարկանիշերը հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

15 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	346,558,066	367,641,200
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	45,452,271	62,894,669
Վարկային քարտեր	24,474,204	38,441,363
Հիփոթեքային վարկեր	104,066,326	62,872,639
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	53,730,446	61,482,532
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	227,723,247	225,691,203
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող համախառն վարկեր	574,281,313	593,332,403
Պարտքային կորստի պահուստ	(14,292,193)	(21,549,451)
Հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող գույք վարկեր	559,989,120	571,782,952
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	14,324,874	17,363,442
Ընդամենը հաճախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	574,313,994	589,146,394

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Զեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշեր						
Մակարդակ 1. AAA-A	159,414,316	-	-	-	-	159,414,316
Մակարդակ 2. BBB-BB	105,430,922	-	-	-	-	105,430,922
Մակարդակ 3. B	37,565,331	4,986,552	-	-	14,055,280	56,607,163
Մակարդակ 4. CCC	1,182,071	21,636,034	1,528,160	-	149,720	24,495,985
Մակարդակ 5. D	-	-	8,085,732	6,728,948	119,874	14,934,554
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	14,324,874	360,882,940
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,820,099)	(3,192,602)	(1,657,154)	-	-	(6,669,855)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	301,772,541	23,429,984	7,956,738	6,728,948	14,324,874	354,213,085
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	37,511,811	1,008,200	14,448	-	-	38,534,459
- մինչև 30 օր ժամկետանց	961,214	366,325	1,756	-	-	1,329,295
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,172,362	2,849	-	-	1,175,211
- 90-179 օր ժամկետանց	-	10,827	921,519	-	-	932,346
- 180-270 օր ժամկետանց	-	6,590	1,008,174	-	-	1,014,764
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	804,517	1,661,679	-	-	2,466,196
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	38,473,025	3,368,821	3,610,425	-	-	45,452,271
Պարտքային կորստի պահուստ	(425,456)	(409,105)	(1,025,155)	-	-	(1,859,716)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	38,047,569	2,959,716	2,585,270	-	-	43,592,555
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	18,683,478	581,693	26,135	288,025	-	19,579,331
- մինչև 30 օր ժամկետանց	396,514	84,593	10	-	-	481,117
- 30-89 օր ժամկետանց	-	308,201	1,144	-	-	309,345
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	500,251	-	-	500,251
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	616,279	-	-	616,279
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	1,319,931	1,667,950	-	-	2,987,881
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	19,079,992	2,294,418	2,811,769	288,025	-	24,474,204
Պարտքային կորստի պահուստ	(701,492)	(746,203)	(711,268)	-	-	(2,158,963)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	18,378,500	1,548,215	2,100,501	288,025	-	22,315,241

2021թ.**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	100,469,330	524,447	14,941	-	-	101,008,718
- մինչև 30 օր ժամկետանց	666,438	155,643	-	-	-	822,081
- 30-89 օր ժամկետանց	-	457,421	3,799	-	-	461,220
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	611,439	-	-	611,439
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	201,925	-	-	201,925
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	9,720	951,223	-	-	960,943
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	101,135,768	1,147,231	1,783,327	-	-	104,066,326
Պարտքային կորստի պահուստ	(157,578)	(76,363)	(164,789)	-	-	(398,730)
Ընդամենը գուտ հիփոթեքային վարկեր	100,978,190	1,070,868	1,618,538	-	-	103,667,596
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	39,238,178	2,476,447	13,602	-	-	41,728,227
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,179,651	863,377	852	-	-	2,043,880
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,514,860	1,845	-	-	1,516,705
- 90-179 օր ժամկետանց	-	316	1,676,948	-	-	1,677,264
- 180-270 օր ժամկետանց	-	609	1,307,166	-	-	1,307,775
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	565,133	4,891,462	-	-	5,456,595
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	40,417,829	5,420,742	7,891,875	-	-	53,730,446
Պարտքային կորստի պահուստ	(969,256)	(1,106,807)	(1,128,866)	-	-	(3,204,929)
Ընդամենը գուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	39,448,573	4,313,935	6,763,009	-	-	50,525,517
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	199,106,614	12,231,212	16,097,396	288,025	-	227,723,247
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,253,782)	(2,338,478)	(3,030,078)	-	-	(7,622,338)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված գուտ վարկեր	196,852,832	9,892,734	13,067,318	288,025	-	220,100,909
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	502,699,254	38,853,798	25,711,288	7,016,973	14,324,874	588,606,187
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,073,881)	(5,531,080)	(4,687,232)	-	-	(14,292,193)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	498,625,373	33,322,718	21,024,056	7,016,973	14,324,874	574,313,994

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխառվող խանձամուծությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ֆիզիկական անձանց տրված՝ 2-րդ փուլի վարկերը, որոնք ավելի քան 90 օր ժամկետանց են, իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական անձանց տրված այն վարկերը, որոնց հետ կապված Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ Բանկը կստանա հատուցում Արցախի Հանրապետության կառավարությունից՝ պատերազմից տուժած շրջանների համար իրականացվող պետական աջակցության միջոցառումների շրջանակում: Այդ վարկերը դասվում են 2-րդ փուլ: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր համախառն գումարը կազմում է 2,717,643 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ.**					Ընդամենը հազ. դրամ
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Զեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշեր						
Մակարդակ 1. AAA-A	133,741,114	-	-	-	-	133,741,114
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,829,389	-	-	-	-	117,829,389
Մակարդակ 3. B	65,274,494	7,241,127	-	-	16,252,790	88,768,411
Մակարդակ 4. CCC	845,119	25,904,555	1,147,203	-	840,966	28,737,843
Մակարդակ 5. D	-	-	7,925,574	7,732,625	269,686	15,927,885
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	17,363,442	385,004,642
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,160,730)	(3,584,741)	(1,471,575)	-	-	(7,217,046)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	315,529,386	29,560,941	7,601,202	7,732,625	17,363,442	377,787,596
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	52,727,801	958,139	-	-	-	53,685,940
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,382,882	213,333	-	-	-	2,596,215
- 30-89 օր ժամկետանց	-	2,261,972	19,199	-	-	2,281,171
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,724,668	-	-	2,724,668
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	777,340	-	-	777,340
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	829,335	-	-	829,335
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	55,110,683	3,433,444	4,350,542	-	-	62,894,669
Պարտքային կորստի պահուստ	(531,612)	(286,980)	(1,166,431)	-	-	(1,985,023)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	54,579,071	3,146,464	3,184,111	-	-	60,909,646
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	28,191,864	160,443	-	288,026	-	28,640,333
- մինչև 30 օր ժամկետանց	849,380	25,834	-	-	-	875,214
- 30-89 օր ժամկետանց	93,038	1,208,024	207,126	-	-	1,508,188
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,882,129	-	-	2,882,129
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,894,688	-	-	1,894,688
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	2,640,811	-	-	2,640,811
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	29,134,282	1,394,301	7,624,754	288,026	-	38,441,363
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,369,994)	(538,812)	(2,736,833)	-	-	(4,645,639)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	27,764,288	855,489	4,887,921	288,026	-	33,795,724

2020թ.**

	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ* հազ. դրամ	Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	58,364,363	217,471	-	-	-	58,581,834
- մինչև 30 օր ժամկետանց	578,476	44,978	-	-	-	623,454
- 30-89 օր ժամկետանց	146,762	781,770	93,605	-	-	1,022,137
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,307,875	-	-	1,307,875
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	606,078	-	-	606,078
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	731,261	-	-	731,261
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	59,089,601	1,044,219	2,738,819	-	-	62,872,639
Պարտքային կորստի պահուստ	(131,759)	(60,101)	(350,560)	-	-	(542,420)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	58,957,842	984,118	2,388,259	-	-	62,330,219
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	42,417,199	356,968	4,321	21,137	-	42,799,625
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,870,024	107,679	-	-	-	1,977,703
- 30-89 օր ժամկետանց	21,959	4,453,990	46,957	-	-	4,522,906
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	4,482,768	-	-	4,482,768
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	5,154,892	-	-	5,154,892
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց	-	-	2,544,638	-	-	2,544,638
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	44,309,182	4,918,637	12,233,576	21,137	-	61,482,532
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,874,622)	(887,366)	(4,397,335)	-	-	(7,159,323)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	42,434,560	4,031,271	7,836,241	21,137	-	54,323,209
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	-	225,691,203
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,907,987)	(1,773,259)	(8,651,159)	-	-	(14,332,405)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	183,735,761	9,017,342	18,296,532	309,163	-	211,358,798
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	505,333,864	43,936,283	36,020,468	8,041,788	17,363,442	610,695,845
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,068,717)	(5,358,000)	(10,122,734)	-	-	(21,549,451)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	499,265,147	38,578,283	25,897,734	8,041,788	17,363,442	589,146,394

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ պրոդուկտների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Բանկն իրականացնում է իրավաբանական անձանց կանոնավոր մշտադիտարկում և տալիս է ներքին վարկանիշ յուրաքանչյուր փոխառուին (տես Ծանոթագրություն 25 (բ)):

Ստորև ներկայացված են 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

հազ. դրամ	2021թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	367,641,200
Տեղափոխում 1-ին փուլ	239,404	(110,176)	(129,228)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(1,200,360)	1,361,099	(160,739)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(389,663)	(7,072,501)	7,462,164	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(130,724,491)	(1,956,679)	(4,486,366)	(503,677)	(137,671,213)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	484,521	(182,541)	(388,157)	-	(86,177)
Տեղափոխում վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմ	3,627,785	-	-	-	3,627,785
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	113,865,328	1,437,702	23,983	-	115,327,013
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(1,337,241)	(500,000)	(1,837,241)
Դուրսգրումներ	-	-	(443,301)	-	(443,301)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	303,592,640	26,622,586	9,613,892	6,728,948	346,558,066

հազ. դրամ	2021թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հանախորդներին տրված՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	225,691,203
Տեղափոխում 1-ին փուլ	3,239,401	(1,654,426)	(1,584,975)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(6,099,848)	8,088,704	(1,988,856)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,441,090)	(4,710,574)	15,151,664	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(53,877,494)	(2,904,333)	(3,565,182)	(21,138)	(60,368,147)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերազնահատումից	598,888	568,635	(2,781,757)	-	(1,614,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	78,043,009	2,052,605	709,147	-	80,804,761
Մասնակի դուրսգրումներ	-	-	(14,392,860)	-	(14,392,860)
Դուրսգրումներ	-	-	(2,397,476)	-	(2,397,476)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	199,106,614	12,231,212	16,097,396	288,025	227,723,247

հազ. դրամ	2020թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	245,304,677	15,190,250	10,654,760	8,428,651	279,578,338
Տեղափոխում 1-ին փուլ	178,168	(147,351)	(30,817)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,610,611)	15,632,795	(22,184)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,216,720)	(882,100)	2,098,820	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(79,445,613)	(868,047)	(1,421,291)	(696,026)	(82,430,977)
Տեղափոխում վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմ	(45,014,585)	-	-	-	(45,014,585)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	197,918,955	441,295	412,679	-	198,772,929
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	15,575,845	3,778,840	3,489,046	-	22,843,731
Դուրսգրումներ	-	-	(6,108,236)	-	(6,108,236)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	317,690,116	33,145,682	9,072,777	7,732,625	367,641,200

հազ. դրամ	2020թ.				
	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	164,484,296	9,614,934	9,421,688	326,176	183,847,094
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,717,071	(2,598,676)	(118,395)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,337,537)	5,366,963	(29,426)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(14,212,272)	(4,566,295)	18,778,567	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(47,474,289)	(1,955,476)	(1,208,142)	(17,013)	(50,654,920)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	3,327,762	193,348	(64,953)	-	3,456,157
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	84,138,717	4,735,803	3,588,693	-	92,463,213
Դուրսգրումներ	-	-	(3,420,341)	-	(3,420,341)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	187,643,748	10,790,601	26,947,691	309,163	225,691,203

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 25 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2021թ. հազ. դրամ	2021թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	125,058,170	150,169,525
Ընթացիկ հաշիվների շրջանառություն	44,778,067	64,942,454
Հիմնական միջոցներ	40,956,672	52,690,695
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	7,669,057	11,716,755
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	22,988,382	20,145,152
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	30,422,212	24,850,928
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	2,684,973	26,327,076
Պաշարներ	3,211,086	4,197,546
Փոխադրամիջոցներ	1,102,705	882,810
Այլ գրավ	7,632,761	634,081
Առանց գրավի*	67,709,000	21,230,574
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված գուտ վարկեր	354,213,085	377,787,596

* Գումարը ներառում է պետական կառավարման մարմիններին տրված վարկերը:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի, բացառությամբ կորպորատիվ և պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորությունների, իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ղեկավարությունն ակնկալում է, որ համապատասխան վարկերի գծով պարտագանգման դեպքում երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

Խումբն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Ֆիզիկական անձանցից, օրինակ՝ ՓՄՁ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ պարտքային առումով արժեզրկված վարկերի հատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և ԽճԻ համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ոսկու գրավով վարկեր

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում հիմնականում ոսկյա զարդերը: ԽճԻ քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 300% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: ԽճԻ քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 90% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական և այլ վարկեր

Սպառողական վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն և կազմում են սպառողական և այլ վարկերի ընդհանուր պորտֆելի 33%-ը: Այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: ԽճԻ քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 94% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 3-րդ փուլ և որպես ձեռքբերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովվածություն ծառայող գրավի վերաբերյալ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Կորպորատիվ երաշխավորու- թյուններ (առանց վարկանիշի)	Կորպորա- տիվ բաժնե- տոմսեր	Այլ գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,342,840	13,994,024	-	-	635,378	14,674,381	1,668,459
Ոսկու գրավով վարկեր	3,610,425	-	-	-	876,082	2,585,270	1,025,155
Վարկային քարտեր	3,099,794	20,881	-	-	51,972	2,388,526	711,268
Հիփոթեքային վարկեր	1,783,327	1,618,538	-	-	-	1,618,538	164,789
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	7,891,875	5,654,288	-	-	-	6,763,009	1,128,866
Ընդամենը	32,728,261	21,287,731	-	-	1,563,432	28,029,724	4,698,537

2020թ.	Համախառն հաշվեկշռային արժեք	Անշարժ գույք	Կորպորատիվ երաշխավորու- թյուններ (առանց վարկանիշի)	Կորպորա- տիվ բաժնե- տոմսեր	Այլ գրավ	Զուտ ենթարկվա- ծություն	Համապա- տասխան ԱՊԿ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,805,402	14,100,005	565,768	187,829	348,615	1,603,185	1,471,575
Ոսկու գրավով վարկեր	4,350,542	-	-	-	1,850,983	2,499,559	1,166,431
Վարկային քարտեր	7,912,780	-	-	-	337,900	7,286,854	2,736,833
Հիփոթեքային վարկեր	2,738,819	2,738,819	-	-	-	-	350,560
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,254,713	6,638,750	-	-	1,503	5,593,323	4,397,335
Ընդամենը	44,062,256	23,477,574	565,768	187,829	2,539,001	16,982,921	10,122,734

(iii) Առգրավված գրավ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Խումբը ձեռք է բերել 2,093,640 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 413,321 հազար դրամ) գուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: Առգրավված գրավի մի մասը՝ 2,626,434 հազար դրամի չափով վաճառվել է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում (2020թ-ին՝ 2,278,231 հազար դրամ):

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	5,234,035	5,042,755
Ընդամենը առգրավված գրավ	5,234,035	5,042,755

Առգրավման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Առգրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Ծուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% գեղջ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ այս ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 72,818,085 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 65,256,971 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար (տես Ծանոթագրություն 20):

(ե) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Առևտուր	49,508,468	78,708,629
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	42,351,277	55,386,546
Շինարարություն	42,095,354	38,102,926
Էներգետիկայի ոլորտ	35,716,811	40,448,435
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	28,657,661	36,448,764
Հեռահաղորդակցություն	20,016,155	25,900,665
Սպասարկման ոլորտ	28,504,035	25,094,296
Հյուրանոցային ոլորտ	20,367,369	24,885,306
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	65,123,936	21,230,574
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	11,812,639	8,341,101
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	1,258,468	8,673,653
Արդյունաբերություն	5,266,739	15,104,085
Տրանսպորտ	495,819	318,627
Այլ	9,708,209	6,361,035
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	227,723,247	225,691,203
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	588,606,187	610,695,845
Արժեզրկման գծով պահուստ	(14,292,193)	(21,549,451)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված գուտ վարկեր	574,313,994	589,146,394

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի ութ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնմեկ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 171,113,866 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 197,112,855 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25 (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը: Քանի որ Խումբը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն մարման ժամկետը լրանալուց: Այդ իսկ պատճառով, վարկերի իրական մարման ժամկետները կարող են զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրերով համաձայնեցված ժամկետներից:

16 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

2020թ. սեպտեմբերի 27-ին վերսկսվեց Ադրբեջանի և Արցախի Հանրապետության (նաև հայտնի որպես Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն) միջև զինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ: Նույն օրը Հայաստանում և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հայտարարվեց ռազմական դրություն և ընդհանուր զորահավաք:

44-օրյա պատերազմից հետո 2020թ. նոյեմբերի 9-ին Հայաստանի Հանրապետության, Ադրբեջանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև ստորագրվեց հրադադարի մասին համաձայնագիր՝ վերջ տալով տարածքում ռազմական գործողություններին:

Ադրբեջանը վերահսկողություն ստացավ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջը գտնվող 7 շրջանների նկատմամբ: Մինևույն ժամանակ, Ադրբեջանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության շփման գծի երկայնքով Ռուսաստանի Դաշնության կողմից տեղակայվեց շուրջ 2000 զինվոր որպես խաղաղապահ ուժ:

Հայաստանում գործող հայկական բանկերը, այս թվում՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն, ունեին Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և տարածաշրջանում գործող ձեռնարկություններին տրված խոշոր վարկեր:

Հաշվի առնելով տուժած տարածաշրջանի տնտեսության վերականգնման կարևորությունը՝ 2020թ. դեկտեմբերին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը սկսեց իրականացնել միջոցառումներ Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և զինված հակամարտության հետևանքով տուժած տարածաշրջանի ձեռնարկություններին/ընկերություններին աջակցելու համար:

Կառավարությունների որոշումների համաձայն՝ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը պետք է փոխարինվեին Արցախի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսերով, որոնց մարմանը աջակցում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Քանի որ ՖՀՄՍ 5-ի չափանիշները բավարարվել էին, այս պորտֆելը դասակարգվեց որպես վաճառքի համար պահվող 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2021թ. ընթացքում Արցախի Հանրապետության կառավարությունը թողարկեց պարտատոմսեր, և որպես վաճառքի համար պահվող ակտիվներ դասակարգված վարկերը փոխարինվեցին այդ պարտատոմսերով:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկերը պարտատոմսերով փոխարինելու պահին պարտատոմսերի անվանական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում էր պարտատոմսերի իրական արժեքին՝ գործարքի ամսաթվի դրությամբ: Այդ պարտատոմսերը դասակարգվում են որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (Ծանոթագրություն 17 (գ)):

17 Ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	4,341,636	6,217,848
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	54,751,637	1,850,839
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	59,093,273	8,068,687
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	215,737	210,418
	59,309,010	8,279,105
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	25,509,755	12,659,884
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	62,204,162	56,044,637
	87,713,917	68,704,521

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
<< կառավարության արժեթղթեր	1,965,155	5,004,095
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,376,481	1,213,753
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	4,341,636	6,217,848
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	215,737	210,418
	4,557,373	6,428,266
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
<< կառավարության արժեթղթեր	25,509,755	12,659,884
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	30,067,128	19,088,150
Պարտքային կորստի պահուստ	(42,558)	(48,423)
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	30,067,128	19,088,150

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Խմբի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
Արցախի Հանրապետության կառավարության արժեթղթեր	52,270,940	-
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	2,487,561	1,761,960
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	339,539	95,992
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	55,098,040	1,857,952
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	56,192,026	49,252,616
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	4,306,856	6,994,543
Արցախի Հանրապետության կառավարության արժեթղթեր	2,016,100	-
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	117,613,022	58,105,111
Պարտքային կորստի պահուստ	(657,223)	(209,635)
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	116,955,799	57,895,476

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	56,782,161	-	-	56,782,161
- B+ -ից to B- վարկանիշով	182,435	-	-	182,435
- առանց վարկանիշի*	60,648,426	-	-	60,648,426
	117,613,022	-	-	117,613,022
Կորստի պահուստ	(657,223)	-	-	(657,223)
Հաշվեկշռային արժեք	116,955,799	-	-	116,955,799

* Առանց վարկանիշի գործիքների կազմում ներառված են 54,287,040 հազար դրամ գումարով Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ պարտատոմսերի վարկանիշը մեկ վարկանիշով ցածր է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերի վարկանիշից՝ հաշվի առնելով Հայաստանի

Հանրապետության մտադրությունը և կառավարությունների միջև համաձայնությունը տրամադրել ֆինանսական աջակցություն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը պարտատոմսերի մարումը սպասարկելու համար: Առանց վարկանիշի գործիքների կազմում մնացած 5,943,593 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B վարկանիշին, իսկ 417,793 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

2021թ. ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 67,120,945 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 398,164 հազար դրամով: 2021թ. ընթացքում 2,180,169 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 14,338 հազար դրամով:

31 դեկտեմբերի 2021թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	28,668,272	-	-	28,668,272
- B+ -ից to B- վարկանիշով	433,374	-	-	433,374
- առանց վարկանիշի*	749,745	-	-	749,745
	29,851,391	-	-	29,851,391
Կորստի պահուստ	(42,558)	-	-	(42,558)
Հաշվեկշռային արժեք	29,851,391	-	-	29,851,391

* Առանց վարկանիշի գործիքները հայկական թողարկողներից են: Ղեկավարության գնահատմամբ այդ գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

2021թ. ընթացքում իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերման արդյունքում պորտֆելի համախառն հաշվեկշռային արժեքը աճեց 13,275,409 հազար դրամով և համապատասխանաբար աճեց 12-ամսյա հիմունքով չափվող կորստի պահուստը՝ 20,632 հազար դրամով: 2021թ. ընթացքում 7,729,296 հազար դրամ ընդհանուր համախառն հաշվեկշռային արժեքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի մարումը հանգեցրեց 1-ին փուլի կորստի պահուստի նվազմանը 19,607 հազար դրամով:

31 դեկտեմբերի 2020թ.

1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ			
<i>Անորոշագրված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր</i>			
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	47,960,288	-	47,960,288
- B+ -ից to B- վարկանիշով	693,353	-	693,353
- առանց վարկանիշի*	9,451,470	-	9,451,470
	58,105,111	-	58,105,111
Կորստի պահուստ	(209,635)	-	(209,635)
Հաշվեկշռային արժեք	57,895,476	-	57,895,476

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների կազմում ներառված 618,248 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard & Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի BB- վարկանիշին, իսկ 8,833,222 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

31 դեկտեմբերի 2020թ.

1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ընդամենը
12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Ընդամենը
հազ. դրամ			
<i>Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր</i>			
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	18,082,361	-	18,082,361
- B+ -ից to B- վարկանիշով	638,510	-	638,510
- առանց վարկանիշի*	156,861	-	156,861
	18,877,732	-	18,877,732
Կորստի պահուստ	(48,423)	-	(48,423)
Հաշվեկշռային արժեք	18,877,732	-	18,877,732

Խումբը վաճառում է արժեթղթեր հետզման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետզման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Խումբը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Խմբի կողմից պարտագանգման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Խումբը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապահանջել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 20):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխառված, արժեթղթերի փոխառության և փոխառվածություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

18 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հոդատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակալ- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	9,236,134	2,750,228	1,897,659	319,168	191,928	801,927	1,893,230	2,151,785	19,242,059
Ավելացումներ	52,128	210,532	135,095	1,605	3,615	53,103	304,200	425,388	1,185,666
Օտարումներ	-	(1,733)	(9,852)	(26,133)	-	-	-	(252,180)	(289,898)
Տեղափոխումներ	178,361	-	-	-	(192,553)	14,192	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,466,623	2,959,027	2,022,902	294,640	2,990	869,222	2,197,430	2,324,993	20,137,827
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	2,836	1,589,633	1,261,173	210,880	-	483,097	1,066,080	742,293	5,355,992
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	181,872	428,934	232,213	24,644	-	37,109	153,576	396,785	1,455,133
Օտարումներ	-	(1,374)	(9,331)	(26,046)	-	-	-	(113,280)	(150,031)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	184,708	2,017,193	1,484,055	209,478	-	520,206	1,219,656	1,025,798	6,661,094
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	9,281,915	941,834	538,847	85,162	2,990	349,016	977,774	1,299,195	13,476,733

հազ. դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Սարքա- վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա- միջոցներ	Անավարտ շինարարու- թյուն	Վարձակա- ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	9,262,815	2,201,055	1,850,800	316,308	304,460	768,433	1,714,952	1,955,742	18,374,565
Ավելացումներ	62,312	569,972	97,713	2,860	135,953	33,493	221,438	196,043	1,319,782
Օտարումներ	(337,237)	(20,799)	(50,853)	-	(240)	-	(43,160)	-	(452,289)
Տեղափոխումներ	248,244	-	-	-	(248,244)	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	9,236,134	2,750,228	1,897,659	319,168	191,928	801,926	1,893,230	2,151,785	19,242,059
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	-	1,268,077	1,087,238	186,516	-	452,476	862,316	355,928	4,212,551
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	239,292	338,670	217,238	24,364	-	30,621	246,877	386,365	1,483,428
Օտարումներ	(236,456)	(17,114)	(43,304)	-	-	-	(43,113)	-	(339,987)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	2,836	1,589,633	1,261,173	210,880	-	483,097	1,066,080	742,293	5,355,992
Հաշվեկշռային արժեք Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	9,233,298	1,160,595	636,488	108,288	191,928	318,829	827,150	1,409,492	13,886,067

Եթե հողատարածքը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,593,381 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 4,711,381 հազար դրամ):

Ծենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Ֆինլոու» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 միջակայքում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ելակետային գները ճշգրտելու համար: Ղեկավարությունը գտնում է, որ շենքերի արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ծենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (կիրառվել են գործակիցներ):

19 Այլ ակտիվներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Դերիտորական պարտքեր	342,307	610,695
3-րդ փուլ դասված այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	1,184,356
Ընդամենը համախառն այլ ֆինանսական ակտիվներ	342,307	1,795,051
Պարտքային կորստի պահուստ	(28,577)	(46,823)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	313,730	1,748,228
Առգրավված ակտիվներ՝ բացառությամբ անշարժ գույքի	2,522,347	2,825,806
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ	1,849,589	893,504
Կանխավճարներ	970,480	629,011
Նյութեր և պաշարներ	157,050	175,395
Այլ	234,512	122,410
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	5,733,978	4,646,126
Ընդամենը այլ ակտիվներ	6,047,708	6,394,354

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված ակտիվների (բացառությամբ անշարժ գույքի) կազմում ներառված են 1,210,018 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2020թ-ին՝ 1,625,469 հազար դրամ):

20 Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		
- Կարճաժամկետ	11,901,740	61,012,523
- Երկարաժամկետ	182,805,197	147,288,568
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	100,067,809	94,007,743
Լորո հաշիվներ	298,243	1,594,708
	295,072,989	303,903,542

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արժույթային սվոփեր	12,983	1,027,872
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	12,983	1,027,872
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	295,085,972	304,931,414

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խտումբն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող ութ ֆինանսական կազմակերպություն, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ ֆինանսական կազմակերպություն), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 154,442,735 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 173,199,659 հազար դրամ):

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 84,271,745 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 76,427,432 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող փոխառուներին վերավարկավորելու համար:

Հետգնման պայմանագրերի համար ապահովություն ծառայող արժեթղթերից 17,664,113 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2020թ-ին՝ 32,138,618 հազար դրամ) իրենցից ներկայացնում են հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված արժեթղթերը, իսկ 87,713,917 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2020թ-ին՝ 62,969,126 հազար դրամ) սեփական արժեթղթերն են:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կողմից վարկային պայմանագրերի սահմանափակումները (կովենանտները) չեն խախտվել:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 21)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր
հազ. դրամ		
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ.	176,693,267	208,301,092
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	110,714,395
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(107,614,681)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	35,143,600	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(8,503,472)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	203,333,395	211,400,806
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	(13,994,593)	(16,252,454)
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	12,433,439	10,526,360
Վճարված տոկոսներ	(11,637,313)	(10,967,775)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	190,134,928	194,706,937

	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 21)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր
հազ. դրամ		
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	10,689,258	160,449,512
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	145,804,597
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(110,903,989)
Մուտքեր թողարկված պարտքային արժեթղթերից	159,579,194	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,701,652)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	160,566,800	195,350,120
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	12,261,997	12,642,674
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	9,812,699	10,651,733
Վճարված տոկոսներ	(5,948,229)	(10,343,436)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	176,693,267	208,301,091

21 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում ցուցակված պարտատոմսեր	137,695,145	148,999,822
Տեղական պարտատոմսեր	52,439,783	27,693,445
	190,134,928	176,693,267

2020թ. հունվարին Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով Բանկը թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («Պարտատոմսեր»), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում:

2021թ. ընթացքում Բանկը հետ է գնել 20,060,000 ԱՄՆ դոլարի չափով Պարտատոմսեր (2020թ-ին՝ 20,060,000 ԱՄՆ դոլարի չափով): 2021թ. ընթացքում Բանկը վերավաճառել է 11,148,000 ԱՄՆ դոլարի չափով Պարտատոմսեր (2020թ-ին՝ 600,000 ԱՄՆ դոլարի չափով):

Տեղական պարտատոմսերը ցուցակված են Հայաստանի ֆոնդային բորսայում:

2019թ-ին, 2020թ-ին և 2021թ-ին Բանկը թողարկել է 100 ԱՄՆ դոլար և 10,000 դրամ անվանական արժեքով ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս պարտատոմսերի անվանական գումարը կազմում է 38,750,000 ԱՄՆ դոլար և 33,325,600 դրամ (2020թ-ին՝ 38,750,000 ԱՄՆ դոլար և 4,500,000 դրամ):

22 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	35,842,087	38,710,702
- Իրավաբանական անձիք	118,817,177	64,344,672
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	149,935,354	128,962,248
- Իրավաբանական անձիք	113,968,585	107,755,350
	418,563,203	339,772,972

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշիվների 24,511,582 հազար դրամ (2020թ-ին՝ 31,688,353 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի յոթ հաճախորդ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հինգ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 102,840,441 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 56,460,794 հազար դրամ):

23 Այլ պարտավորություններ

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,386,438	1,538,683
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	517,228	601,623
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	455,467	306,269
Զհաշվանցված գործարքներ	71,402	4,039,253
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	2,430,535	6,485,828
Պահուստներ պայմանական հարկային պարտավորությունների գծով	1,819,143	1,191,075
Վճարվելիք այլ հարկեր	437,680	355,517
Ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	115,619	151,269
Հետաձգված եկամուտ	85,901	105,104
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	294,179	419,929
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	2,752,522	2,222,894
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	5,183,057	8,708,722

24 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 502,272 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2020թ-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսեր

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20,000 սովորական բաժնետոմսից (2020թ-ին՝ 20,000 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն բաժնետոմսերը փոխարկելու կամ մարելու իրավունք, սակայն կարող են ստանալ շահաբաժիններ եռամսյակային կտրվածքով բաժնետերերի ժողովի որոշումների հիման վրա:

(գ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հողատարածքի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապահովման համար կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային գույք փոփոխությունը:

(դ) Ճահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը հայտարարել է 170,060 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2020թ-ին՝ 160,002 հազար դրամ) և վճարել է 168,143 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2020թ-ին՝ 81,920 հազար դրամ) իր արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար շահաբաժիններ չեն հայտարարել (2020թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարել):

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից հայտարարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2021թ. ՀՀ դրամ	2020թ. ՀՀ դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	8,503	8,000

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2021թ. ՀՀ դրամ	2020թ. ՀՀ դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	8,407	4,096

25 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Խմբի գործառնությունների կենսական տարրը: Ծուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Խումբը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Խումբը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացմանն ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Խմբի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման վարչությունը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան որոտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման վարչությունը և Ներքին աուդիտի ծառայությունը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Խմբում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառումների (իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկերի վարչություն, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Վարկերի վարչության և

Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային վարչությունների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Խումբը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Խմբի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Ֆիզիկական անձանց վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Ֆիզիկական անձանց վարկավորման վարչության կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման վարչության հետ համատեղ մշակված գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ. Ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Խումբը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Խումբն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման համակարգ իրավաբանական անձանց համար: Վարկանիշերը վերանայվում են շարունակական և պարբերական հիմունքով:

Վարկանիշը տրվում է ստացված ռիսկի մակարդակի հիման վրա, որը որոշվում է հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքությունը, իրացվելիությունը, եկամտաբերությունը, վճարունակությունը, ինչպես նաև փոխառուի համապատասխանությունը պահանջներին, կառավարման որակը և անձնակազմը, տնտեսական միջավայրը, փոխառուի գործունեության հետ կապված գործառնական ռիսկը և այլ գործոններ:

Փոխառուի համար որոշված ռիսկի մակարդակի հիման վրա կիրառվում են հետևյալ վարկանիշերը.

- մակարդակ 1 (վարկանիշեր AAA-A)
- մակարդակ 2 (վարկանիշեր BBB-BB)
- մակարդակ 3 (վարկանիշ B)
- մակարդակ 4 (վարկանիշ CCC)
- մակարդակ 5 (վարկանիշ D)

Խումբը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտագանգման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտագանգման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը գույքնթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտագանգման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)
<ul style="list-style-type: none"> - Հանախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները - Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշերի փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը - Պարտատոմսերի գնանշված գները և պարտքի պարտագանգման սկզբների գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում - Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները 	<ul style="list-style-type: none"> - Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: - ՀՀ կենտրոնական բանկի և վարկային գործակալությունների կողմից տրամադրված այլ բանկերում և վարկային կազմակերպություններում վճարումների մասին տեղեկատվությունը - Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը - Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները

Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Խումբը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտագանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն փոխառուի հետ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Խումբը սահմանում է պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Խմբի մոդելավորման քանակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն աճել է ավելի քան 80%-ով:

Բացի այդ, անկախ սկզբնական ճանաչումից ի վեր տեղի ունեցած հարաբերական աճի, համարվում է, որ պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել, եթե վերջինիս մնացորդային ժամկետի համար պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականությունն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ցածր է 1.98%-ից:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Խումբը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտագանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Եման դեպքերում Խումբը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Պարտագանցման սահմանում

Խումբը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտագանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Խմբի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Խումբը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Խմբի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է, բացառություն են կազմում բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների տրված վարկերը և փոխատվությունները և պարտքային ներդրումային արժեթղթերը: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Խումբը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի/փոխառուի կողմից Խմբի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Խմբի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտագանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Խումբը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Խումբն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Խումբը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապահանջվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապահանջման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապահանջման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Խումբը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտագանգման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Խմբի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտագանգման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ ֆիզիկական և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Խմբի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտագանգման հավանակության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Խմբի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Խմբի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Խումբը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտահանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտագանգում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտագանգման տեղի ունենալու հավանակությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը,
- կորուստը պարտագանգման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտագանգման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտագանգման պահին:

Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Խումբը պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով և ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտագանգման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտագանգման դեպքում: Խումբը պարտագանգման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտագանգման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտագանգման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Խումբը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտագանգման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները փոխառուի համար), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Խումբը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Խումբն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Խումբն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բացի այդ, Խումբը սահմանում է պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականության նվազագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառում: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող ստորև ներկայացվող գործիքները ներառում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերը, որոնց համար պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականությունը ճշգրտվել է երկրի կորպորատիվ վարկանիշի մասով՝ արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվության համաձայն:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 31 դեկտեմբերի 2021թ.	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն 31 դեկտեմբերի 2020թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտագանգման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտագանգման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	201,909,745	112,768,286	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,601,881	29,481,983	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	139,140,983	244,498,801	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	184,551,313	108,192,728	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ներդրումային արժեթղթեր	140,863,597	76,773,208	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ներդրումային արժեթղթեր	5,943,593	-	«Moody's» պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանգման վերլուծության հաշվետվություն	-

հազ. դրամ	Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծություն 31 դեկտեմբերի 2021թ.	Պարտքային ռիսկին ենթարկվա- ծություն 31 դեկտեմբերի 2020թ.	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
			Պարտագանցման տեղի ունենալու հավանականություն	Կորուստը պարտագանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	201,909,745	112,768,286	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	27,601,881	29,481,983	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	26,885,532	35,336,345	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	1,360,697	3,736,336	«Moody's» պարտագանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Բացի առանձին հաճախորդների կտրվածքով վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռ-իսկերի կառավարման վարչության կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պտտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	201,909,602	112,768,099
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	48,531,930	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	574,313,994	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	146,807,190	76,773,208
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	313,730	1,748,228
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	971,876,446	880,143,034

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետզնման և արժեթղթերի փոխառության գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Զննաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 27-ում:

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետզնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Խումբը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետզնման, հակադարձ վաճառքի և հետզնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Խմբի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
		հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ (Ծնթգ. 14)	19,209,767	-	19,209,767	(19,209,767)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	19,209,767	-	19,209,767	(19,209,767)	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծնթգ. 20)	(100,067,809)	-	(100,067,809)	87,713,917	-	12,353,892
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(100,067,809)	-	(100,067,809)	87,713,917	-	12,353,892

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում	Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
		հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ակտիվի համախառն գումար	ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ (Ծնթգ. 14)	25,328,878	-	25,328,878	(25,328,878)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	25,328,878	-	25,328,878	(25,328,878)	-	-
Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ (Ծնթգ. 20)	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և գուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Ծուկայական ռիսկ

Ծուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Ծուկայական ռիսկը ներառում է արժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Ծուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Ծուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Ծուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման վարչության առաջարկությունների հիման վրա:

Խումբը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(ի) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Խումբը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2021թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,584,525	-	-	-	-	201,198,950	215,783,475
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ և ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	20,892,857	-	1,943,061	2,058,756	-	23,637,256	48,531,930
Հանախորդներին տրված վարկեր	127,657,844	40,588,170	55,273,081	247,998,470	102,796,429	-	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր	3,758,871	19,767,919	4,927,882	69,226,939	49,125,579	215,737	147,022,927
	166,894,097	60,356,089	62,144,024	319,284,165	151,922,008	225,051,943	985,652,326
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ և ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	135,367,210	26,968,165	22,457,420	80,314,226	29,667,725	311,226	295,085,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	8,955,661	1,632,430	5,400,700	174,146,137	-	-	190,134,928
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	204,039,314	78,341,175	74,492,955	58,521,310	3,168,449	-	418,563,203
	348,362,185	106,941,770	102,351,075	312,981,673	32,836,174	311,226	903,784,103
	(181,468,088)	(46,585,681)	(40,207,051)	6,302,492	119,085,834	224,740,717	81,868,223

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,940,771	-	-	-	-	87,379,532	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	25,762,981	671,978	11,452,795	-	-	16,804,766	54,692,520
Հանախորդներին տրված վարկեր	185,653,300	50,911,246	73,289,753	203,950,245	75,341,850	-	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	2,846,708	31,934	15,021,723	27,114,220*	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	1,259,886	3,415,873	5,681,874	46,112,683	20,295,825	217,485	76,983,626
	250,616,938	57,845,805	90,456,356	265,084,651	122,751,895	104,401,783	891,157,428
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	171,754,193	22,120,674	22,650,329	66,143,234	19,640,404	2,622,580	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,155,222	27,779	5,226,350	167,283,916	-	-	176,693,267
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	174,951,770	50,953,232	74,554,228	36,693,866	2,619,876	-	339,772,972
	350,861,185	73,101,685	102,430,907	270,121,016	22,260,280	2,622,580	821,397,653
	(100,244,247)	(15,255,880)	(11,974,551)	(5,036,365)	100,491,615	101,779,203	69,759,775

* 15,454,459 հազար դրամ գումարի ժամկետայնությունը 6 տարուց պակաս է:

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2021թ.			2020թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Նոտարո հաշիվներ բանկերում	-	0%-1.60%	0%-4.25%	-	0%-1.60%	0%-4.25%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	3.82%	-	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	8.79%	-	-	6.08%	3.00%	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ոչ ռեզիդենտ բանկերում պահվող ավանդներ	-	1.81%	-	-	1.81%	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	13.21%	8.30%	6.08%	14.10%	8.52%	5.69%
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	-	10.13%	9.45%	9.54%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	8.48%	5.95%	5.00%	8.39%	5.65%	5.00%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.76%	4.56%	-	8.60%	4.86%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.46%	4.68%	3.11%	6.85%	4.23%	2.09%
- Հետզնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	8.25%	-	-	5.77%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.57%	6.33%	-	9.90%	6.34%	-
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0%-9.5%	0%-3%	0%-3%	0.1%-5.5%	0%-3.60%	0%-3.20%
- Ժամկետային ավանդներ	9.90%	3.82%	2.89%	9.12%	4.07%	3.28%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,475,267)	(804,103)
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,475,267	804,103

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք պայմանավորված են տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2021թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	521,629	743,271
100 բկ զուգահեռ աճ	(521,629)	(743,271)

Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման և հարակից ռիսկերի կառավարում

Ընդհանուր դիտարկում

Աշխարհում իրականացվում է հիմնական ուղենիշային տոկոսադրույքների ֆունդամենտալ բարեփոխում, որի շրջանակում նախատեսվում է որոշ միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքների (IBORs) փոխարինում այլընտրանքային գրեթե ոչ ռիսկային տոկոսադրույքներով (IBOR բարեփոխում): Խումբն ունի ֆինանսական գործիքներ, որոնց տոկոսադրույքները հիմնված են IBOR-ի վրա, որոնք կփոխարինվեն կամ կբարեփոխվեն այս շուկայական նախաձեռնությունների շրջանակում: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ֆինանսական գործիքների տոկոսադրույքները, որոնք հիմնված էին IBOR-ի վրա, հաշվարկվել էին ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի հիման վրա: ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի համար այլընտրանքային տոկոսադրույք է ապահովված օվերնայթ ֆինանսավորման տոկոսադրույքը (SOFR): Թեև ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի վերաբերյալ տվյալների հրապարակումը նախատեսվում էր դադարեցնել 2021թ. վերջում, FCA-ի (Ֆինանսական կարգավորման և վերահսկողության մարմին) կողմից կարգավորվող և LIBOR-ի լիազորված ադմինիստրատոր հանդիսացող Միջմայրցամաքային բորսայի (ICE) ուղենիշի հարցերի գծով ադմինիստրացիան ICE Benchmark Administration (IBA) հայտարարեց, որ սկսել է խորհրդակցություններ 2023թ. հունիսից հետո ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի վերաբերյալ որոշ տվյալների հրապարակումը դադարեցնելու իր մտադրության շուրջ: 2021թ. մարտին FCA-ն հայտարարեց, որ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո LIBOR-ի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ֆունտ ստերլինգի, եվրոյի և մեկչաբայթայի և երկամսյա տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ԱՄՆ դոլարի համար կամ կդադարի հրապարակվել կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական: ԱՄՆ դոլարի համար մնացած LIBOR տոկոսադրույքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը կամ կդադարի հրապարակվել կամ այլևս չի հանդիսանա ներկայացուցչական 2023թ. հունիսի 30-ից հետո: Այնուամենայնիվ, մինչև 2021թ. ավարտը Խումբն ավարտել էր ներառել վերապահում նախատեսող կետերը բոլոր այն պայմանագրերում, որոնցում տոկոսադրույքները հաշվարկված են ԱՄՆ դոլարի LIBOR-ի հիման վրա:

Ռիսկերի կառավարման կոմիտեն վերահսկում և ղեկավարում է Խմբի անցումն այլընտրանքային տոկոսադրույքներին: Կոմիտեն գնահատում է պայմանագրերը IBOR-ի վրա հիմնված դրամական հոսքերի առկայության տեսանկյունից, արդյոք այդ պայմանագրերում կպահանջվեն փոփոխություններ IBOR բարեփոխման արդյունքում և ինչպես կառավարել IBOR բարեփոխման վերաբերյալ հաղորդակցման գործընթացը պայմանագրային կողմերի հետ: Կոմիտեն եռամսյակային կտրվածքով հաշվետվություններ է ներկայացնում Բանկի տնօրենների խորհրդին և անհրաժեշտության դեպքում համագործակցում է այլ վարչությունների հետ: Այն պարբերաբար հաշվետվություններ է ներկայացնում ղեկավարությանը տոկոսադրույքի ռիսկի և IBOR բարեփոխումից բխող ռիսկերի վերաբերյալ:

Եվրոպական միջբանկային առաջարկի տոկոսադրույքի (Euribor) հաշվարկման մեթոդաբանությունը փոխվել էր 2019թ. ընթացքում: 2019թ. հուլիսին Բեյզիայի ֆինանսական ծառայությունների և շուկաների վարչությունը համապատասխան թույլտվություն էր տրամադրել Euribor-ի հետ կապված՝ *Եվրոպական միության ուղենիշների վերաբերյալ կանոնակարգի* շրջանակում: Այն թույլ է տալիս շուկայի մասնակիցներին շարունակել օգտագործել Euribor-ը գործող և նոր պայմանագրերի համար, և Խումբն ակնկալում է, որ Euribor-ը կշարունակի գործել որպես այլընտրանքային տոկոսադրույք մոտ ապագայում:

Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, ներառյալ վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը

Խումբը վերահսկում է IBOR-ից նոր այլընտրանքային տոկոսադրույքների անցման գործընթացի առաջընթացն ուսումնասիրելով այն պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը, որոնց տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային տոկոսադրույքով, և այն պայմանագրերի արժեքը, որոնք ներառում են վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ: Խումբը համարում է, որ պայմանագրի տոկոսադրույքը դեռ չի փոխարինվել այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով, եթե պայմանագրի տոկոսադրույքը հաշվարկվում է այնպիսի ուղենիշային տոկոսադրույքի հիման վրա, որը դեռևս ենթակա է IBOR բարեփոխման, նույնիսկ եթե պայմանագիրը ներառում է վերապահում նախատեսող կետ գործող IBOR-ի վերաբերյալ տեղեկատվության հրապարակման դադարեցման հետ կապված (չբարեփոխված պայմանագիր):

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են չբարեփոխված պայմանագրերի և վերապահում նախատեսող համապատասխան կետ ներառող պայմանագրերի ընդհանուր արժեքները 2021թ. հունվարի 1-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացված են հաշվեկշռային արժեքներով:

	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
հազ. դրամ		
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
Ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	89,559	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	35,537,981	9,695,589

	ԱՄՆ դոլարի LIBOR	
	Չբարեփոխված պայմանագրերի ընդհանուր արժեքը	Վերապահում նախատեսող կետ ներառող պայմանագրերի արժեքը
հազ. դրամ		
1 հունվարի 2021թ.		
Ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	98,562	-
Ֆինանսական պարտավորություններ		
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	85,960,207	10,554,008

(ii) Արժույթային ռիսկ

Խումբն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժույթային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Խումբը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժույթային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	31,967,361	60,517,114	1,856,244	94,340,719
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,908,195	7,637,160	261,715	25,807,070
Հաճախորդներին տրված վարկեր	274,708,111	42,944,468	519,201	318,171,780
Ներդրումային արժեթղթեր	24,328,742	6,032,907	-	30,361,649
Ընդամենը ակտիվներ	348,912,409	117,131,649	2,637,160	468,681,218
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արժույթային սվոփ	39,740,696	-	26,458,772	66,199,468
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	39,740,696	-	26,458,772	66,199,468
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	77,491,131	24,606,084	22,394,239	124,491,454
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	156,457,170	-	-	156,457,170
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	147,112,404	30,321,269	6,145,852	183,579,525
Ընդամենը պարտավորություններ	381,060,705	54,927,353	28,540,091	464,528,149
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արժույթային սվոփ	7,681,829	55,955,816	1,885,806	65,523,451
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	7,681,829	55,955,816	1,885,806	65,523,451
Զուտ դիրքը	(89,429)	6,248,480	(1,329,965)	4,829,086

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	արտարժույթ	հազ. դրամ
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները	27,972,853	18,361,050	2,298,361	48,632,264
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,283,709	5,424,291	125,165	28,833,165
Հաճախորդներին տրված վարկեր	283,306,169	58,001,642	1,719,463	343,027,274
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	39,428,933	4,769,156	-	44,198,089
Ներդրումային արժեթղթեր	3,928,776	1,926,643	-	5,855,419
Ընդամենը ակտիվներ	377,920,440	88,482,782	4,142,989	470,546,211
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արժույթային սվոփ	37,241,053	-	3,617,667	40,858,720
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	37,241,053	-	3,617,667	40,858,720
ՊԵՐՏՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	113,417,397	34,967,528	7,955	148,392,880
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	169,380,747	-	-	169,380,747
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,772,024	18,757,113	7,357,078	153,886,215
Ընդամենը պարտավորություններ	410,570,168	53,724,641	7,365,033	471,659,842
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արժույթային սվոփ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Զուտ դիրքը	(3,038,489)	(502,909)	(870,262)	(4,411,660)

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Խումբը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 20%-ով	(17,886)	(607,698)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 20%-ով	1,249,696	(100,582)
ՀՀ դրամի նկատմամբ այլ արտարժույթների փոխարժեքի աճ 20%-ով	(265,993)	(174,052)

2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Խումբը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Խմբի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Խումբը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հանախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը վարչություններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Խմբում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «սթրես-թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս դեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման վարչության և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,544,248	2,016,011	17,822,382	42,327,471	160,435,113	325,145,225	295,072,989
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	7,072,209	3,107,786	2,900,050	12,305,030	202,817,756	228,202,831	190,134,928
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	153,176,637	54,416,857	81,161,330	79,524,451	66,327,804	434,607,079	418,563,203
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	588,630	455,467	-	55,344	2,207,638	3,307,079	2,430,535
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(43,258,892)	(9,457,603)	(5,425,569)	(9,865,844)	-	(68,007,908)	(1,842,591)
- Արտահոսք	42,060,372	9,288,645	5,154,795	8,953,065	-	65,456,877	12,983
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	262,183,204	59,827,163	101,612,988	133,299,517	431,788,311	988,711,183	904,372,047
Փոխատվության հանձնառություններ	80,824,212	-	-	-	-	80,824,212	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,543,912	2,429,251	9,235,300	85,303,606	126,741,850	326,253,919	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,922,784	247,722	417,540	8,299,393	179,880,225	193,767,664	176,693,267
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,738,991	56,906,141	50,389,097	78,770,810	42,777,309	348,582,348	339,772,972
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	601,623	306,269	57,577	-	2,260,997	3,226,466	2,446,575
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(39,169,311)	(3,792,372)	-	-	-	(42,961,683)	(3,569)
- Արտահոսք	40,142,895	3,846,660	-	-	-	43,989,555	1,027,872
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	228,780,894	59,943,671	60,099,514	172,373,809	351,660,381	872,858,269	824,868,531
Փոխատվության հանձնառություններ	99,891,861	-	-	-	-	99,891,861	-

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ վերջիններս կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	3,618,900	1,774,843
1-ից 3 ամիս ժամկետով	15,277,316	36,798,278
3-ից 6 ամիս ժամկետով	31,853,775	19,146,898
6-ից 12 ամիս ժամկետով	24,005,221	16,323,617
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	15,510,280	10,686,949
	90,265,491	84,730,585

Բացի այդ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այդ ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	15,242,040	13,583,760
1-ից 3 ամիս ժամկետով	25,227,571	19,524,791
3-ից 6 ամիս ժամկետով	40,474,555	24,539,137
6-ից 12 ամիս ժամկետով	46,737,601	46,117,022
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	22,253,597	25,197,538
	149,935,354	128,962,248

«Արդշինքանկ» ՓԲԸ
 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	215,783,475	-	-	-	-	-	-	215,783,475
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	20,431,003	103,415	6,964,758	2,098,337	-	18,934,417	-	48,531,930
Հաճախորդներին տրված վարկեր	35,871,773	31,412,984	104,235,521	236,608,133	145,460,371	-	20,725,212	574,313,994
Ներդրումային արժեթղթեր	265,790	3,493,081	24,695,801	69,226,939	49,125,579	215,737	-	147,022,927
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	5,234,035	-	5,234,035
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,476,733	-	13,476,733
Այլ ակտիվներ	839,242	224,569	444,968	-	-	4,538,929	-	6,047,708
Ընդամենը ակտիվներ	273,191,283	35,234,049	136,341,048	307,933,409	194,585,950	42,399,851	20,725,212	1,010,410,802
ՊԵՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,410,183	1,163,581	52,849,916	108,994,567	29,667,725	-	-	295,085,972
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	6,327,127	2,628,534	7,033,130	174,146,137	-	-	-	190,134,928
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	152,671,009	51,368,305	152,834,130	58,521,310	3,168,449	-	-	418,563,203
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	-	1,326,975	-	-	-	-	1,326,975
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	47,544	-	47,544
Այլ պարտավորություններ	588,630	1,187,326	131,948	2,339,583	819,951	115,619	-	5,183,057
Ընդամենը պարտավորություններ	261,996,949	56,347,746	214,176,099	344,001,597	33,656,125	163,163	-	910,341,679
Չուտ դիրքը	11,194,334	(21,113,697)	(77,835,051)	(36,068,188)	160,929,825	42,236,688	20,725,212	100,069,123

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	125,320,303	-	-	-	-	-	-	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	35,915,062	543,133	16,819,638	26,504	-	1,388,183	-	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	47,081,103	45,107,973	131,032,542	251,483,785	94,253,733	-	20,187,258	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	2,878,642	15,021,723	27,114,220	-	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	104,840	1,155,046	9,104,814	46,112,683	20,295,825	210,418	-	76,983,626
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	5,042,755	-	5,042,755
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,886,067	-	13,886,067
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	569,672	-	-	-	-	569,672
Այլ ակտիվներ	1,459,004	261,992	656,243	-	-	4,017,115	-	6,394,354
Ընդամենը ակտիվներ	209,880,312	47,068,144	161,061,551	312,644,695	141,663,778	24,544,538	20,187,258	917,050,276
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	103,354,521	1,567,789	84,786,618	95,582,082	19,640,404	-	-	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,140,047	15,175	5,254,129	167,283,916	-	-	-	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,093,767	55,927,819	125,472,045	36,659,520	2,619,821	-	-	339,772,972
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	54,085	-	54,085
Այլ պարտավորություններ	4,650,876	326,269	55,104	1,453,579	-	2,222,894	-	8,708,722
Ընդամենը պարտավորություններ	231,239,211	57,837,052	215,567,896	300,979,097	22,260,225	2,276,979	-	830,160,460
Չուտ դիրքը	(21,987,910)	(10,768,908)	(57,353,053)	12,421,721	121,494,138	22,896,570	20,187,258	86,889,816

* Վերը աղյուսակներում «Ժամկետանց» խմբում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Խումբը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետզման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամկետային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

26 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված	2020թ. հազ. դրամ Առդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	87,389,073	86,404,446
Նվազեցումներ	(10,995,808)	(13,302,227)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	76,393,265	73,102,219
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	7,770,910	8,437,115
Նվազեցումներ	(752,311)	(708,785)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	7,018,599	7,728,330
Ընդամենը կապիտալ	83,411,864	80,830,549
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	591,800,630	618,198,332
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցությունը (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	14.09%	13.08%

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով համապատասխան պահանջները բավարարող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

27 Փոխատվության հանձնառություններ

Խումբն ունի փոխատվության հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Խումբը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Խումբը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կնանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	35,087,621	48,454,799
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	28,246,229	39,072,681
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	11,672,406	5,491,713
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	5,933,575	7,023,937
	80,939,831	100,043,130

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Խմբի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն: Փոխատվության հանձնառությունները դասվում են 1-ին փուլի վարկերին:

(ա) Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի պարտքային որակը

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
- AAA-A	9,443,735	-	-	9,443,735
- BBB-B	18,233,248	-	-	18,233,248
- CCC-C	569,246	-	-	569,246
Ընդամենը	28,246,229	-	-	28,246,229
Կորստի պահուստ	(115,619)	-	-	(115,619)

հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2020թ.			Ընդամենը
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
- AAA-A	18,884,218	-	-	18,884,218
- BBB-B	19,738,176	-	-	19,738,176
- CCC-C	450,287	-	-	450,287
Ընդամենը	39,072,681	-	-	39,072,681
Կորստի պահուստ	(151,269)	-	-	(151,269)

Ներքին վարկանիշ ունեցող հաճախորդներն ունեն նաև Խմբից ստացված վարկեր:
 Վարկանշավորման համակարգը ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ի (բ) կետում:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Խումբը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

2020թ. հունվարի 1-ից Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է տրանսֆերային գնագոյացման օրենսդրությունը: Օրենսդրությունը գործում է 2020թ. և հաջորդ տարիներ համար: Տրանսֆերային գնագոյացման տեղական կանոնները համանման են ՏՀԶԿ-ի ուղեցույցներին, սակայն որոշակի հանգամանքներում առկա է անորոշություն հարկային օրենսդրության գործնական կիրառման հետ կապված:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները պարտադրում են հարկ վճարողներին պատրաստել տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթեր վերահսկվող գործարքների համար, սահմանում են լրացուցիչ հարկերի և տույժերի հաշվեգրման հիմքեր և մեխանիզմներ, եթե վերահսկվող գործարքների գները տարբերվում են շուկայական գներից:

Տրանսֆերային գնագոյացման կանոնները կիրառելի են ստորև ներկայացված գործարքների նկատմամբ, եթե վերահսկվող գործարքի հանրագումարը գերազանցում է 200 միլիոն դրամը հարկային տարում.

- միջսահմանային գործարքներ կապակցված կողմերի միջև,
- միջսահմանային գործարքներ օֆշորային գոտիներում գրանցված ընկերությունների հետ՝ անկախ վերջիններիս կապակցված կողմ լինելու հանգամանքից,
- կապակցված կողմերի միջև երկրի ներսում իրականացվող որոշ գործարքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ հարկային օրենսգրքով:

Քանի որ հարկային մարմինները և դատարանները չունեն տրանսֆերային գնագոյացման կանոնների կիրառման փորձ, դժվար է կանխատեսել տրանսֆերային գնագոյացման նոր կանոնների ազդեցությունն այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Հսկողություն

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Խմբի վերջնական հսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև Բանկի Նախագահն է: Նա մասնակցություններ ունի Խմբի հետ չառնչվող այլ ընկերություններում:

Խմբի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ	508,275	492,898
Պարգևավճարներ	288,596	299,075
	796,871	791,973

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %	2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	412,915	9.8	356,749	11.3
Փոխատվության հանձնառություններ	374,138	-	351,280	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	290,656	5.8	132,583	4.7
Այլ պարտավորություններ	50,740	5.0	52,578	5.0

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Ծախույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն		
Տոկոսային եկամուտ	47,737	39,934
Տոկոսային ծախս	(4,770)	(6,543)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	397	5,112

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից հսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ		Միջին արդյունավետ	
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	7,149,796	8.6	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	1,473,848	13.5	347,470	13.2	297,905	2.3
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	13,757	-	333,101	9	149,478	-
Այլ պարտավորություններ	-	-	63,522	5.7	29,028	5.1
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	830,050	-	-	-	54,578	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	267,309	2.0	-	-
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն						
Տոկոսային եկամուտ	90,866	-	571,359	-	3,454	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(22,793)	-	(13,617)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,370	-	43,878	-	1,027	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	(447,896)	-	-	-

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ		Միջին արդյուն- ավետ	
	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %	հազ. դրամ	տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	6,778,967	5.9	-	-
Հանախորդներին տրված վարկեր	364,599	11.6	359,727	13.2	248,340	1.4
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հանախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	762	0.2	161,866	-	127,538	4.8
Այլ պարտավորություններ	-	-	287,617	5.3	40,551	5.2
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	-	-	-	-	54,003	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	393,463	-	-	-
Ծահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	48,538	-	658,764	-	5,777	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,848)	-	(7,228)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	5,985	-	31,772	-	395	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	(401,503)	-	-	-

30 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Խումբը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 122,388,664 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 121,289,445 հազար դրամ, իսկ 190,134,928 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում է 184,747,622 հազար դրամ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերուժությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	24,418,526	-	24,418,526
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	-	-	14,324,874	14,324,874
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	215,737	215,737
Աժանցյալ ակտիվներ	-	1,842,591	-	-
Աժանցյալ պարտավորություններ	-	12,983	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	18,877,732	-	18,877,732
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	-	-	17,363,442	17,363,442
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	210,418	210,418
Ածանցյալ ակտիվներ	-	3,569	-	-
Ածանցյալ պարտավորություններ	-	1,027,872	-	-

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են գուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գներ, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ շիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի փոփոխությունները 2021թ. և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2021թ. հազ. դրամ	2020թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքը առ1 հունվարի	17,363,442	18,272,324
Տրված վարկեր	-	258,770
Վարկերի մարումներ	(979,662)	(994,146)
Ճանաչված տոկոսային եկամուտ	1,085,670	1,154,916
Իրական արժեքի չափման փոփոխություններ	(1,691,606)	(2,707,053)
Չուտ (կորուստ)/օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(1,452,970)	1,378,630
Իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	14,324,874	17,363,442

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	14,324,874	Չեղչված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված գեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 11.57% ԱՄՆ դոլար. 9.88%

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար դեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի գեղչման համար կիրառվում են 11.57% (ՀՀ դրամ) և 9.88% (ԱՄՆ դոլար) գեղչման դրույքները: Չեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 41.7% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 10.70% (ՀՀ դրամ) և 7.72% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:

Եթե գեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 12,914,118 հազար դրամ/16,076,429 հազար դրամ:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ տեղեկատվությունը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկեր	17,363,442	Չեղչված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված գեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 11.74% - 13.74% ԱՄՆ դոլար. 10.5% - 12.5%

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար դեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի գեղչման համար կիրառվում են 11.74% (ՀՀ դրամ) և 10.5% (ԱՄՆ դոլար) գեղչման դրույքները: Չեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 42.51% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 9.11% (ՀՀ դրամ) և 7.24% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- չավարտված նախագծերի համար կիրառվում են ռիսկով ճշգրտված 13.74% (ՀՀ դրամ) և 12.5% (ԱՄՆ դոլար) գեղչման դրույքները:

Եթե գեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 15,623,799 հազար դրամ/19,028,653 հազար դրամ: